

BUNARIĆ:
Kraljice pozdravile kardinala

HOSANAFEST:
Nagrada stručnog žirija

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIV BR. 9 (155) Subotica, rujan (septembar) 2007. 100,00 din

PAPA U AUSTRIJI...

I U LORETU

BUNARIĆ 2007.

BLAGOSLOV TRIDNICA II ŽUPI SV. ROKA

Piše: mr. Mirko Štefković

Umorni odmor

Sumnjam da je itko od nas u proteklih mjesec dana bio tako spretan da ga ni jedanput nije zapljusnula ideja onoga na što ljudi danas misle kad kažu "odmor". Ljeto je već na izmaku, a ta ideja kao u nekom bunilu grabi još one koji su joj vješto ili silom prilika do sada izmicali. Ustvari, samo još stariji pod odmorom podrazumijevaju nešto redovito i normalno, a svi mi već muku mučimo plivati protiv struje u tom pogledu. Kad danas kažemo odmor, onda odmah mislimo na putovanje. Gotovo redovito se tada misli i na more, ali i to već postaje stereotipno. Odmor danas mora biti nešto drugačije, nešto novo, ono što još nismo doživjeli, nepoznato. Ništa od toga po sebi nije negativno. Dapače, lijepo je posjetiti krajeve koje još ne poznajemo, upoznavati i tako učiti. No, kad danas kažemo odmor, onda nam ni to ne pada prvo na pamet.

Dobro je malo iskoračiti iz skučenosti svakidašnjice, ali ne tako da na taj izlet ponese sve drugo osim sebe samih. Jako se teško isključujemo iz svojih poslova i onoga u čemu se osjećamo stvarno kod kuće, a ipak odlazimo. Taj odlazak često više sličijem bijegu nego putovanju koje ima svoj jasan cilj. Zašto nam se to događa? Čim se vratimo s "odmora" upadamo u već duboko započete brazde i nastavljamo dalje, kao da smo samo zastali, protrljati umorne ruke, a ne i odložili teški jaram svakodnevnih žurbi. Tko se od nas, nakon što ponovno osjeti kako se pojavljuju prvi žuljevi briga na rukama, koje su ipak malo duže bile slobodne, ne zapita je li stvarno bio na odmoru, jer se sad osjeća već tako umornim...

Gdje naći odgovore na tako zamršena pitanja, kojih se niti ne usuđujemo dotaknuti dok nas kronični umor nemilosrdno savija i pritišće? Što učiniti da, i pored svih poslova i obveza kojima ne možemo umaći, ipak malo češće možemo iskusiti što je to odmor? Zar je pravi odmor postao samo privilegij onih koji su posustali u pokušajima da još koliko-toliko budu u korak s vremenom?

Makar to možda izgledalo i suprotno onomu što sam do sada rekao, uvjeren sam da pravi odmor ipak nije i ne smije biti privilegij ili rijetki izuzetak. Svima je potreban odmor i to redoviti. Nema tog rashladnog uređaja koji čovjeka može osvježiti kao dobar odmor. Odmor nije samo spavanje, nego i ono što su duhovni velikani zvali "vacare Deo" – biti slobodan za Boga. To nije ljenčarenje, poput onog današnjeg pred televizijom, nego uživanje u ljepoti vremena provedenog za Boga i s Njim. Može to vrijeme biti provedeno u sabranosti i šutnji, a isto tako u druženju i veselju. Može ono biti provedeno u mirovanju kao i u kretanju, važno je samo da to vrijeme bude izrazom naše slobode za Boga, a time nužno i bližnjega.

Evo počela je i škola, pa i oni najmanji već znaju što znači iz dana u dan uprtiti obvezama vlastita leđa. I njima se stalno dodatnim aktivnostima oduzima vrijeme za odmor i igru. Učinimo sve da ne zaborave prerano na to dvoje, pa će možda tu i tamo i nekoga od nas potaknuti da se prisjetimo da se i sami imamo pravo odmoriti. Nadam se da će Vam na taj način i ovaj broj *Zvonika* bar malo pomoći kako biste se i sami odmorili pa možda i druge potaknuli da iskuse kako je lijepo "vacare Deo" – biti slobodni za Boga!

Vaš urednik

Piše: Stjepan Lice

Svjetlo napukle uljanice

S uljanicama je, naizgled, jednostavno. Dovoljna je obična posuda, nešto ulja i komad stijenja. I plamen ima za što prionuti. Ima snage gorjeti. Istina, potrebno je povremeno dolijevati ulja i podrezivati stijenj. Ali i to je, naizgled, jednostavno.

Nevolja je ako uzmanjka ulja. Posuda tada gubi smisao. Tek stijenj nemoćan leži u njoj. Nevolja je ako uzmanjka posuda. Ulje se nema u što uliti. A stijenj progovara plamenom tek ako su se ulje i posuda susreli. Nevolja je i ako je posuda napukla. Tada ulje iz nje otječe i plamen ubrzo gubi dah. Uz to, uvijek preostaje pitanje hoće li se naći netko tko će znati kada i kako dolijevati ulje i podrezivati stijenj. I hoće li htjeti biti u službi svjetiljke.

Tako je i s glinenom posudom čovjekova bića. Nema li u njoj ulja, ne gori li, ona je nijema. Izmakne li čovjek glineni posudu svoga bića ulju, njezina praznina bolno ječi. Stoga mudar čovjek skrbi o ulju u glineni posudi svoga bića. I kada se susreće s drugima, uljeva darovano mu ulje u njihove glinene posude.

Teže je kada u glineni posudi čovjekova bića nema ulja, a da čovjek toga nije svjestan. Ili da u sebi ne želi udomiti ulje i plamen. Kako mu protumačiti, kako ga uvjeriti da mu bez ulja nešto nedostaje? Tek kada se zatekne u mraku, on će se možda početi pitati. A može se dogoditi da će za mrak okriviti druge i tako opravdati i sebe i mrak. I izigrati sebe.

Dogodi se i da glinena posuda čovjekova bića napukne, da napukne i prije nego čovjek postane svjestan sebe. Ili se to dogodi u nekom drugom neznanom trenutku, čak posve bez čovjekova udjela ili, barem, krivice. Mudar čovjek, kažu, ne uljeva ulje u napuklu svjetiljku. Jer to se, vrlo vjerojatno, k tome i ubrzo, može pokazati kao silan, a uzaludan trud. Zato se mudar čovjek ne zadržava s ljudima čija je glinena posuda napukla. Takvo promišljeno postupanje običava se nazivati mudrošću. I, doista, tome se ne može osporiti određeni smisao. Ljudi koji tako postupaju nose u svijet određenu sigurnost. Određeni red.

No, ima ljudi koji i u napukle svjetiljke uljevaju ulje. Premda su svjesni da će mnogo ulja isteći, a da ne upozna plamen, oni marno u napukle glinene posude dolijevaju ulje, kušaju u njima probuditi plamen i, tek potom, ili i kroz to, zacijeliti posude. Neki takve nazivaju nerazboritima. Ljudima koji nisu shvatili ozbiljnost života. Ali takvi ljudi su čuvari i graditelji nade u ovome svijetu. Njihovo nastojanje primjereno je označiti samo jednom riječi: dobrota. A dobrota je mudrost kojoj lončar Bog daje čudesnu moć. Dogodi se da napukla svjetiljka, čak i posve razbijena svjetiljka, svjetiljka čije su se krhotine rasule, ponese plamen. I da taj plamen bude snažan. Da posvijetli mnogima.

Jer, ma koliko glina može udomiti ulje, poslužiti mu, ulje je ono koje donosi život. I premda mu može odmoći, glina ne može trajno sprečavati ulje da ponese i prenese plamen. Naposljetku, očitovalo se - i očitovat će se - da je ulju dobrota najpouzdanija posuda. Posuda u koju se i lončar Bog najradije pouzdaje. I koja će iznijeti vrijeme, i u njemu najraznovrsnije posude, do njegova ponovnog dolaska.

Bdjenje uoči bunarićkog proštenja

Nebeskoj Majci Mariji radosti i tuge na dar

Više tisuća okupljenih vjernika, veliki broj podijeljenih svetih pričesti i ispovijedi te tiha, ali žarka molitva hodočasnika upućena nebeskoj Majci Mariji, obilježili su i ove godine tradicionalno proštenje u marijanskom svetištu Bunarić kod Subotice gdje se štuje Gospa od suza. O tomu svjedoče oni najmlađi ali i stariji hodočasnici iz Subotice i okolice, Bačkoga Monoš-

Beretić je u propovijedi potaknuo vjernike i na molitvu Gospi za one koji pate zbog nepravde ili jer su ostavljeni i nevoljeni, te da nam Gospodin svima pošalje glasnike svoje utjehe i isprosi nam dar da jedni drugima i sami budemo anđeli ohrabrenja i utjehe. Potaknuo ih je također i na molitvu Gospi da nam ona isprosi od Boga srce koje je uvijek spremno pomoći čovjeku patni-

Iz propovijedi mons. Stjepana Beretića

Pred očima su mi naši mladići, koji na Veliki petak sredinom naše katedrale pronose Isusov križ, i čizme bunjevačke, što klecaju pred Raspetim, i biskup naš, kako bosonog stupa križu, da poljupcem počasti znak Božje ljubavi! /../ Ovih sam dana tako snažno osjetio riječ svetoga Pavla, da naime "uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo" (2 Kor 4, 10). Gledao sam posve mlade ljude kako umiru. I one mojih godina, i sasvim stare. I vidio sam tugu onih koji su ostali. /../ Sjećam se mnogih mojih župljana, velikih patnika. Svi mi uvijek umiranje Isusovo u tijelu svome pronosimo. Umiranje naše je bol, koja guši. Tako je puno rasanaka, tako je puno boli, kao da je svaki dan Veliki petak. Teško nam je shvatiti da su patnja, bol i trpljenje sastavnice našega života. E, ima patnje, koja nije od tijela. Ima patnje koja nas izgriza i ispija nam volju za život, a dolazi iz duše. Ima patnje zbog krivice, zbog grijeha. Protiv te patnje nema lijeka u ljekarni. Protiv takve tuge, protiv takvih bolova ne pomaže liječnik, ni čaša, ni droga, ni dobro društvo. Takva se tuga ne da ničim odagnati.

tora, Sombora, Novoga Sada, Vajske i drugih mjesta koji su se 25. kolovoza okupili na tradicionalnom bdjenju održanom u Svetištu uoči središnje proslave bunarićkog proštenja. Bdjenje se i ove godine sastojalo iz službe pokore i svjetla a predvodio ga je Münchenski nadbiskup **kardinal Friedrich Wetter** zajedno s upraviteljem Svetišta **mons. dr. Andrijom Kopilovićem** te nekoliko svećenika Subotičke biskupije, a dvadesetak svećenika bilo je za to vrijeme okupljenim vjernicima na raspolaganju za ispovijed. Misno slavlje nakon procesije sa svijećama oko Svetišta u kojoj je na oltar donesen Gospin lik, predslavio je župnik subotičke katedrale Sv. Terezije Avilske **mons. Stjepan Beretić** u zajedništvu s nekoliko svećenika. Moleći Boga za sve one koji pate zbog tjelesnih bolesti i za nas koji patimo zbog svojih grijeha, mons.

ku, srce uvjereni da ni jedan križ nije uzaludan te srce koje vjeruje u uskrsnuće. U tom je smislu naznačio kako nam bunarićka noć poručuje da osim Velikog petka ima i uskrsna noć, jer patnja, muka, umiranje i smrt nije svršetak. *Smrt je prag, smrt je kao vrata kroz koja se prođe i nastavlja živjeti. Gospodin Isus je uskrsnuo. Zato se raduje Marija, a s Marijom i svi mi, zaključio je propovjednik.* Nakon svete mise vjernici su se mogli zadržati u molitvi i klanjanju u kapelici posvećenom Presvetom Oltarskom Sakramentu.

Središnja proslava proštenja

Prepustimo se Mariji neka nas vodi k Isusu

Usmjerimo i mi svoj pogled prema Mariji, koja kod Boga živi, ondje, kamo smo svi usmjereni na ovozemaljskom hodočašću. I mi možemo tako urediti naš život i umiranje. Prepustimo se Mariji, neka nas vodi k Isusu koji će nas jednom poput svoje nebeske Majke uzdignuti u svoju nebesku slavu, poručio je Münchenski nadbiskup kardinal Friedrich Wetter okupljenim vjernicima i hodočasnicima u nedjelju 26. kolovoza na misnom slavlju u marijanskom svetištu Bunarić kraj Subotice kojim je proslavljeno tradicionalno proštenje. Uz kardinala Wettera suslavili su i apostolski nuncij u R. Srbiji **mons. Eugenio Sbarbaro**, beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**, subotički biskup **mons. Ivan Péntzes**, rektor Svetišta mons. dr. Andrija Kopilović te svećenici Subotičke biskupije. Svečano slavlje započelo je prijenosom Gospina lika iz kapelice na središnji oltar, kojega su nosili bandašica i bandaš Dužijance 2007., **Nevena Mlinko** i **Mario Tikvicki** u pratnji kraljica župe Marija Majka Crkve te mladih odjevenih u bunjevačku narodnu nošnju. Riječi pozdrava hodočasnicima iz Subotice i okolice, Bačkoga Monoštora, Vajske i drugih mjesta uputio je biskup Péntzes, a osobito predstavnicima Srpske pravoslavne Crkve na čelu s episkopom

Da se broj hodočasnika na Bunariću povećava iz godine u godinu, osobito onih izvan Subotice, svjedoči i bračni par **Jozefine** i **Nike Šarića** iz Novoga Sada koji su na Bunarić došli s nakanom moliti za zdravlje svojega sina i kćeri. O snazi njihove vjere i vjernosti svjedoči i pedeseta obljetnica braka koju su proslavili ove godine, a osim toga ovaj će bračni par krajem godine polaganjem zavjeta pristupiti Franjevačkom svjetovnom redu.

bačkim **Irinejem Bulovićem**, gradonačelniku Subotice **Gezi Kucseri**, dogradonačelniku **Petru Kuntiću**, generalnom konzulu Republike Hrvatske u Subotici **mr. Davoru Vidišu** sa suradnicima te predstavnicima političkih, društvenih i kulturnih institucija i organizacija grada.

Govoreći o Marijinu uznesenju na nebo, kardinal Wetter je u propovijedi istaknuo kako prema tom cilju i mi trebamo usmjeriti svoj život, pitajući se odmah zatim činimo li to u sadašnjemu svijetu ili smo zadovoljni onime što nam nudi ovaj svijet. Pri tom je naznačio kako nam ono odlučujuće svijet ne može dati, a to je Bog. *Potpunu sreću ne možemo naći u ovom svijetu. Naša sreća bit će ispunjena tek u tomu da budemo kod Boga, da budemo ondje gdje je Marija već sada*, rekao je propovjednik nadodavši kako nas prema tom cilju svojom majčinskom brigom vodi upravo Marija.

Pozdravljajući na kraju misnoga slavlja sve nazočne, episkop Irinej izrazio je radost što smo i ove godine sabrani u ime Bogorodice koja se jednako štuje u Pravoslavnoj i Katoličkoj Crkvi. Pri tom je istaknuo kako se naša svijest o odgovornosti u ovom svijetu da svjedočimo ime Gospodnje ogleđa u riječima sv. Pavla upućenim Korinćanima koji nas poziva da bdijemo postojani u vjeri te da sve naše bude u ljubavi Kristovoj, rekao je episkop Irinej. Nakon misnoga slavlja vjernici su svoju ljubav Gospinu liku iskazivali poljupcem, pjesmama i molitvom. Na sam dan proštenja u jutarnjim je satima slavljena i dvojezična sveta misa te biskupska sveta misa na mađarskom jeziku, a u poslijepodnevnom satima i

sveta misa za bolesnike, stare i nemoćne koju su organizirali djelatnici Caritasa Subotičke biskupije. Središnju proslavu pjevanjem je uzveličao zbor "Collegium Musicum Catholicum" pod ravnanjem **Miroslava Stantića**. Misna slavlja na hrvatskom odnosno mađarskom jeziku na dan proštenja izravno je prenosio Radio Marija.

Za središnju proslavu vjernici su se pripravljali i trodnevnicom od 22. do 24. kolovoza. Prvog dana bila je molitva krunice i služba riječi, drugoga dana svečani pjevani marijanski Akathistos i propovijed, dok je trećega dana bila propovijed i pobožnost Križnoga puta. Bunarićkim proštenjem ujedno je završena proslava "Dužijance 2007."

Iz propovijedi kardinala Friedricha Wettera

Dopustimo biti vođeni Marijinom majčinskom rukom i usmjerimo naš život prema njegovu ispunjenju kod Boga. Pri tom ne zaboravimo ispunjavati svoje obveze u ovom svijetu. Pogled prema nebeskom ispunjenju ne čini nas slijepima za ovaj svijet. Naprotiv, on nam omogućava sagledati svijet u pravom svjetlu. On nam također daje i snagu činiti pravo i izići na kraj sa svim kušnjama a tako i sa smrću. Ne zaboravimo da onaj koji vjeruje vidi dublje, tko vjeruje vidi šire.

Treća europska ekumenska skupština u rumunjskom Sibiu

Svjetlo Kristovo sve prosvjetljuje. Nada u obnovu i jedinstvo u Europi

U rumunjskom gradu Sibiu održana je od 4. do 9. rujna Treća europska ekumenska skupština (AEE3) pod geslom "Svjetlo Kristovo sve prosvjetljuje. Nada u obnovu i jedinstvo u

zajedničkoj molitvi, poruci dobrodošlice rumunjskoga Predsjednika te čestitkama raznih uglednika: katoličkih, protestantskih i pravoslavnih. Srdačnu dobrodošlicu u Sibiu, gradu kulture i

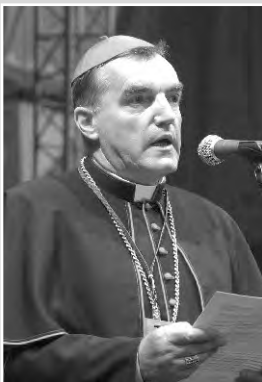
Europi", na kojoj se okupilo blizu 2500 sudionika, odnosno izaslanika europskih Crkava: katolika, pravoslavaca, protestanata i drugih kršćanskih zajednica. Jedno od pitanja na koja su sudionici pokušali dati odgovor u tijeku skupštine bilo je kako jedinstvo Crkve učiniti vidljivim usprkos preprekama koje predstavljaju razni pogledi na Crkvu, njezine sakramente i njezine službe. Među ostalim temama skupštine bilo je i zauzimanje kršćana u Europi i u svijetu, dijalog s religijama, borba protiv siromaštva, ekološka zauzetost i traženje nenasilnih načina rješavanja sukoba. Skupština je bila organizirana tako da su se u prijepodnevним satima održavala plenarna zasjedanja, a u popodnevним satima javne rasprave (forumi). Skupština je svečano otvorena 4. rujna općim zasjedanjem, dopodne je pak bilo posvećeno

kršćanske duhovnosti, izaslanicima je uputio metropolit **Daniel**, sadašnji zamjenik nedavno preminuloga rumunjskoga patrijarha **Teoctista**. Otvarajući ekumenski susret, carigradski patrijarh **Bartolomej** rekao je kako treba ubrzati ekumenske korake prema *punom crkvenom i sakramentalnom zajedništvu među Crkvama, dijalogu među Crkvama i kršćanskim zajednicama*, sa sviješću da *bez dijaloga nije moguće dostići željeni konačni cilj pomirenja, zajedništva i jedinstva među kršćanima*. Pri tom je istaknuo kako je iskreni i objektivni dijalog među kršćanima preduvjet da bi se dao odlučujući doprinos učvršćenju pomirenja i zajedništva među europskim narodima, promičući stvaranje Nove Europe. Kardinal **Walter Kasper**, predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje jedinstva kršćana je misleći na kritike,

Papa: Kršćani moraju donijeti Europi i svijetu Kristov glas

Zauzetost u traženju vidljivog jedinstva svih kršćana je bitna da bi Kristovo svjetlo moglo zasjati svim ljudima, istaknuo je papa **Benedikt XVI.** u poruci koju je 5. rujna uputio predsjedniku Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) kardinalu Péteru Erdőu i predsjedniku Konferencije europskih Crkava (KEK) u prigodi Treće europske ekumenske skupštine. Izrazivši želju da taj važni susret pridonese unapređivanju ekumenskog hoda prema ponovnoj uspostavi punoga i vidljivog jedinstva svih kršćana, Papa je podsjetio i na sve ono što je Katolička Crkva učinila na tome polju, počevši od Drugoga vatikanskog koncila naovamo. U poruci je također pojasnio da pravi dijalog postoji tamo gdje se samo ne govori već se i sluša i gdje se u slušanju zbiva susret, u susretu odnos, a u odnosu razumijevanje. *Dijalog se, dakle, ne tiče samo područja znanja i onoga što smo kadri učiniti. U njemu se mora dati riječ samome Gospodinu koji je među nama*, istaknuo je Papa, *prema kojem su nužna dva elementa: dijalog u istini i susret u znaku bratstva*, ističe Papa, *te zaključuje kako će u ozračju uzajamnog povjerenja i u svijesti da su naši duboki korijeni mnogo dublji od naših podjela biti moguće skršiti lažnu samodostatnost i prevladati otuđenost te iskusiti zajednički temelj naše vjere. /IKA, Križ života/*

Govor kardinala Josipa Bozanića u Sibiu

Na Trećoj europskoj ekumenskoj skupštini sudjelovao je i potpredsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) zagrebački nadbiskup i predsjednik HBK kardinal **Josip Bozanić**. U pozdravu sudionicima skupa, u utorak 4. rujna kardinal Bozanić podsjetio je na tragedije koje je rumunjski narod proživio u tijeku svoje, također nedavne, povijesti i poteškoće koje postoje u zemlji uslijed različite povijesti, kultura, jezika i kršćanskih vjeroispovijesti. *Ali znamo*, dodao je kardinal Bozanić, *da vaša zemlja ima jedinstven poziv da bude most dijaloga između zapadnoga i istočnog svijeta, između slavenske i bizantske tradicije. Često se u različitim europskim gradovima zna čuti kako bi Rumunjska mogla postati svjedočanstvo kako si kršćani opraštaju, kako se pomiruju i ljube. Zahvaljujemo vam prije svega na vašem svjedočanstvu i vjernosti Kristovu evanđelju*, rekao je kardinal Bozanić.

poglavito evangelika, na nedavni dokument Zbora za nauk vjere istaknuo pak kako *povlađujući i prividni ekumenizam ne koristi istinske ekumenizma* te je nadodao kako *nema odgovorne alternative ekumenizmu, jer su naše podjele, a to naša povijest potvrđuje, suodgovorne za sekularizaciju europskoga kontinenta*. Kardinal **Péter Erdő**, predsjednik Vijeća Europskih biskupskih konferencija, kazao je da ekumenizam nema trijumfalizama, nego u sebi ima "tvrdoću križa", a potom je govorio o novim izazovima koji očekuju europske kršćane. *Krist je potreban*

Europi, mi moramo svjedočiti njegovu ljubav i istinu, a ima toliko područja u kojima kršćani mogu zajedno svjedočiti. To opravdava potrebu i važnost ovoga susreta, zaključio je kardinal Erdő.

Drugi dan zasjedanja započeo je biblijskim promišljanjem milanskog nadbiskupa, kardinala **Dionigija Tettamanzija**. U središtu rasprava drugoga dana bila je i tema "Kristova svjetlost i Europa". Raspravljalo se, naime, o potrebi snažnijega zajedničkoga svjedočenja vjere u Europi, kako postati nezaobilazni čimbenik u pregovorima s europskim političkim vođama, te o procesu ujedinjenja europskoga kontinenta, međuvjerskom dijalogu i selidbi stanovništva. U tom je smislu **José Manuel Barroso**, predsjednik Europskoga povjerenstva, istaknuo kako Europska unija u procesu ujedinjenja računa na prinos Crkvi i vjerskih zajednica, podsjetivši pri tom na povijesnu važnost ekumenskoga puta započetoga u Baselu 1989. godine. Prema mišljenju protestantskoga biskupa **Wolfganga Hubera**, nedavno objavljeni dokument

Delegacija Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda u Sibiu

P. Leopold Rochmes, dr. Andrija Kopilović, vlč. Jakob Pfeifer, vlč. Blaž Zmajčić, vlč. Mihály Erős, vlč. Anton Cirimotić, don Janez Mirtek, don Ivo Ćorić, vlč. Lush Gjergji, s. Ines Kezić, Majda Čop, mons. Zefh Gashi i vlč. Vladislav Varga.

rasprava je veoma važna, istaknuo je kardinal Kasper.

Očuvanje prirode, mir i pravda bili su u središtu rasprava trećega dana Europske ekumenske skupštine. Anglikanski biskup **Richard Chartres** je u četvrtak 6. rujna govorio o izazovu izgradnje zajedničke kršćanske svijesti koja će nadilaziti pojedine stvarnosti. **Andrea Riccardi**, utemeljitelj

zajednice svetoga Egidija, u četvrtak je potaknuo sudionike skupštine da prepoznaju odgovornosti za mir i bratstvo koje europski kršćani imaju u svijetu, govoreći o Europi zatvorenoj u sebe, prestrašenoj od imigracije, ojađenoj strahom, škrtošću, nacionalizmima, u napasti da rasprši svoju baštinu mira. Predstavljanjem završne poruke u kojoj je istaknuto da će kršćani biti vjerodostojni u svome svjedočenju nade i jedinstva za Europu i Svijet, i to samo ako ustraju na hodočašću prema vidljivomu jedinstvu, završena je 9. rujna Treća europska ekumenska skupština. *Dijalog, dakle, nema alternative, a unatoč bolnoj rani podjele Kristovi su učenici pozvani tražiti široki konsenzus u evanđeoskim moralnim vrednotama i vjerodostojnome stilu kršćanskoga života koji u sekulariziranome svijetu radosno svjedoči Kristovu svjetlost*, istaknuto je u Poruci. Osvrnivši se na rezultate europske ekumen-

ske skupštine u razgovoru za Radio Vatikan, biskup **Vincenzo Paglia**, predsjednik povjerenstva Talijanske biskupske konferencije za ekumenizam i dijalog, kazao je kako su po njegovu mišljenju na skupštini postignuti pozitivni rezultati, jer su na površinu isplivala identična mišljenja o gotovo svim pitanjima o kojima se raspravljalo.

/Prema IKA-i i Radio Vatikanu/

Proslava Male Gospe u Sibiu

Program Trećeg europskog ekumenskoga skupa, na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije 8. rujna, započeo je svečanim bogoslužjima vjernika različitih konfesija na sedam različitih mjesta u Sibiu. Vjernici Katoličke Crkve okupili su se u velikoj sportskoj dvorani Transilvaniji na slavlju u kojem je sudjelovalo više od dvjesto svećenika i šezdesetak nad/biskupa i kardinala. Svečanu liturgiju sv. Ivana Zlatoustog predvodio je rumunjski grkokatolički nadbiskup **Lucian Muresan**, a propovijedao je westminsterski nadbiskup kardinal **Cormac Murphy O'Connor**. *Mi danas svjedočimo želju za jedinstvom, želimo na koljenima moliti i zalagati se na njegovom ostvarenju*, rekao je kardinal O'Connor te dodao da je ovaj europski ekumenski susret veliki događaj, ali da ekumenizam ne čine samo veliki događaji nego i oni mali redoviti susreti u našim kućama, župama, selima i gradovima.

Zbora za nauk vjere, prema kojemu je samo jedna Kristova Crkva, opterećuje ekumenski dijalog i zahtijeva novi zajednički pristup u pokretanju ekumenskoga hoda. *Ipak, vođeni Duhom Svetim zajedno nastavljamo svoj put*, istaknuo je biskup Huber. Osvrnivši se na polemike protestanata, kardinal Kasper je u razgovoru za Radio Vatikan istaknuo kako kritizirani dokument ne sadržava ništa novoga, on ponavlja tvrdnje II. vatikanskoga sabora. U dokumentu se ističe kako zajednice nisu u pravome smislu riječi Crkve, nego u analognome smislu. *One zaista imaju ekleziološko poimanje različito od našega. Mislim da se u tome smislu može smanjiti napetost rasprave*, primijetio je kardinal, nadodavši kako je dokument poziv na raspravu o postojećim problemima, jer ekleziološke razlike proizlaze iz toga što nemamo zajedničku euharistiju. *To je ključna točka, a*

VIS "Proroci"

pobjednik "HosanaFesta 2007."

Subotički vokalno instrumentalni sastav "Proroci" sa skladbom "Božji svijet" pobjednik je drugoga po redu festivala hrvatskih duhovnih pjesama "HosanaFesta", održanog u nedjelju 19. kolovoza u subotičkoj Dvorani sportova na kojemu se okupilo oko dvije tisuće posjetitelja. Riječ je o nagradi koju već drugu godinu za redom međusobnim glasovanjem ocjenjivačkih sudova

"Novo svitanje" iz Zagreba za pjesmu "Puna je zemlja" za koju glazbu i tekst potpisuju **Sanja i Branko Bardun**. Drugo mjesto po ocjeni samih izvođača osvojila je pjesma "Tragom njegove ljubavi" u izvedbi **Marije Jaramazović i Filipa Čelikovića**, dok je treću nagradu osvojila pjesma "Primi ljubav Kristovu" u izvedbi **Ivana Šomođvarca**.

Duhovni sadržaji Festivala

U okviru ovogodišnjega HosanaFesta, u subotu 18. kolovoza održana je u župi Isusova Uskrsnuća meditacija koju su predvodili članovi VIS-a "Proroci". Na meditaciji se okupilo osamdesetak sudionika Festivala koji su i ove godine bili smješteni po obiteljima. U nedjelju 19. kolovoza, misno slavlje u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske za sve sudionike predslavio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. U poslijepodnevnom je satima prije samoga Festivala održana druga po redu generalna proba u dvorani Hale sportova. Po ocjenama Organizacijskoga odbora ovogodišnji je Festival opravdao svoje postojanje, samim tim što je uspio okupiti veliki broj posjetitelja koji svjedoče da ovakva vrst glazbe postaje sve aktualnija među mladima.

Prigodom Festivala izdan je i nosač zvuka sa svim skladbama ovogodišnjega Festivala, a po cijeni od 200 dinara može se kupiti u župnim uredima.

jedni drugima dodjeljuju sami izvođači. Prvonagrađenima je uručena statua, logo festivala koja sadrži notu i križ koje simboliziraju i smisao Festivala – slaviti Boga pjesmom, a osmislila ga je dizajnerica **Đurđica Orčić**. VIS "Proroci" čije je riječi pjesme uglazbio **Branislav Salak** odnio je također i nagradu publike, dok je nagradu za najbolji tekst primila autorica njihove pjesme, **Josipa Dević**. Nagradu pak Stručnoga povjerenstva dobio je VIS

Članovi ocjenjivačkoga suda zaduženi za glazbu bili su profesori glazbe: **mr. Nataša Kostadinović, Vojislav Temunović i Terezija Zujić**, dok su tekstove ocjenjivali teolog **mr. Mirko Štefković**, nastavnica u mirovini **Marija Šeremešić** i novinarka **Slavica Mamužić**.

Temeljem odluke Stručnoga povjerenstva "HosanaFesta", od ukupno 33 skladbe pristigle na natječaj, na ovogodišnjem je

Festivalu za razliku od prošlogodišnjih 15 izvedeno ukupno 20 skladbi. Od domaćih izvođača osim subotičkih, nastupili su i oni iz Sombora, zatim Ljubuškog iz Bosne i Hercegovine te iz Zagreba, Splita, Vinkovaca, Bizovca i Madžareva iz Republike Hrvatske. Na ovogodišnjem Festivalu nastupili su i prošlogodišnji pobjednici – VIS "Riječ" iz Podstrane kraj Splita koji su svojom pjesmom ujedno otvorili ovogodišnji Festival. Voditelji ovogodišnjega Festivala bili su **Sanela Kolar i Ladislav Suknović**.

Josipa Dević prima nagradu za najbolji tekst

Zamisao o pokretanju Festivala nastala je u Somboru na tradicionalnom Danu mladih Subotičke biskupije. Tema susreta bila je "Kad ti je Bog na prvome mjestu sve je ostalo na pravome mjestu". U želji da riječi postanu djelo, osnivatelj HosanaFesta odlučili su organizirati duhovni festival kako bi mladi uz stihove duhovne glazbe, skladane na njima prihvatljivim melodijama, pronašli načine kako staviti Boga na prvo mjesto u svom životu. Ime Festivalu dao je **vlč. dr. Marinko Stantić**, koji je i jedan od glavnih osnivatelja Festivala. Iscrpe informacije dostupne su na: www.suboticka-biskupija.info/hosanafest

Kirbaj u Sonti okupio velik broj vjernika

Broj žitelja Sonte za vrijeme kirbajskog vikenda i proslave blagdana sv. Lovre 10. kolovoza bio je gotovo udvostručen. Svečanu svetu misu u župnoj crkvi na sam blagdan sv. Lovre predvodio je novoimenovani sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky zajedno s dosadašnjim župnikom vlč. Željkom Augustinovicem te apatinskim dekanom preč. Jakobom Pfeiferom.

Na žalost mnogih Sončana, dosadašnji župnik Željko od 15. kolovoza je u mirovini te je, opraštajući se od vjernika, predstavio sestru blizanku vlč. Dominika koja će u župi obavljati službu orguljašice i katehisticice. Potom je članica recitatorskoga odjela KPZH "Šokadija" **Sanja Andrašić** pročitala pjesmu Svetom Lovri, pučke pjesnikinje iz Sonte **Pavke Domić**. Tijekom mise pjevao je župni zbor crkve Sv. Lovre. Gradski zbor "Jedinstvo" iz Apatina i pjevački zbor KPZH "Šokadija" nastupili su nakon mise na platou ispred crkve, a potom je nastupio i puhački orkestar KUD-a "Petőfi Šandor" iz Kupusine. Na sam dan svetoga Lovre, u organizaciji NIU "Hrvatska riječ" i KPZH "Šokadija", u Velikoj dvorani Doma kulture pred oko 150 posjetitelja održano je i predstavljanje knjige "Divani iz Sonte", prvijenca članice literarnoga odjela KPHZ "Šokadija" **Ruže Silađev**. "Divani iz Sonte" nisu samo Ružin prvijenac, ovo je i prva knjiga na nekniževnom dijalektu hrvatskoga jezika – šokačkoj ikavici, tiskana s ove strane Dunava i nadajmo se da će najviše po njoj ostati upamćen Kirbaj 2007.

Ivan Andrašić

Proštenje u franjevačkoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Baču

U franjevačkoj samostanskoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Baču, proslavljeno je na blagdan Velike Gospe 15. kolovoza župno proštenje. Misno slavlje predslavio je bački župnik vlč. Josip Štefković u zajedništvu s predstojnikom samostana fra Josipom Špeharom.

Pojašnjavajući dogmu pape Pia XII. iz 1950. godine o Marijinu uznesenju dušom i tijelom na nebo, vlč. Štefković u propovijedi je govorio i o Mariji koja je, iako bez grijeha

začeta, imala iste životne teškoće kao i mi, ali nije podlegla ljudskim slabostima i napastima. Osim toga, propovjednik je govorio i o Mariji kao našem uzoru i zagovornici kojoj se trebamo često molitveno obraćati kako bismo ostvarili svoje životne ciljeve i jednoga dana bili u njenom društvu na nebu.

O Baču, gradu po kojemu je Bačka dobila ime, bačkoj tvrđavi i Franjevačkom samostanu te o župi Sv. Pavla u našem "Zvoniku" već je dosta pisano. Poznato je i povijesno priznato da je franjevačka samostanska crkva Uznesenja BDM sa svojim tornjem u gotičkom stilu sagrađena u XIII. stoljeću, a možda i prije. Turci su je poslije 1529. godine pretvorili u džamiju, a franjevci 1688. godine, došavši iz Gradovrha, ponovno pretvorili u crkvu. Znatnija oštećenja crkva je pretrpjela za vrijeme Rakocijeve bune, ali nakon završetka bune 1711. godine franjevci započinju obnovu samostana i spaljene crkve u Baču.

Onima koji žele pronaći svoj životni smisao i duhovni mir, Majka Marija spremna je pokazati pravi put. I zapamtimo: ne štuujemo samo sveticu Mariju nego štuujemo Majku Mariju.

Zvonimir A. Pelajić

Subotica: Proslava blagdana sv. Roka

Misnim slavljem kojega je na blagdan sv. Roka, u četvrtak 16. kolovoza, u subotičkoj istoimenoj župi predslavio beogradski nadbiskup i metropolita mons. Stanislav Hočevar zajedno sa župnikom ove župe preč. Andrijom Anišićem i nekoliko svećenika Subotičke biskupije proslavljeno je župno proštenje.

Govoreći o važnosti obiteljskoga života, nadbiskup Hočevar posebno se u propovijedi obratio roditeljima kao nositeljima života ističući da ne mogu radosno služiti životu ako ponajprije ne susretnu beskonačno svetoga Boga. "Tko može biti roditelj, tko može biti otac i majka, tko može služiti životu?", upitao se nadalje propovjednik, odgovarajući da to može samo onaj koji je otkrio da je središte svega Božja ljubav! "Ljubav je uvijek konkretna, ona uvijek rađa i uvijek je u službi života, ona je tek onda sretna ako vidi da se drugi rađaju, rastu i napreduju", rekao je nadbiskup pozivajući roditelje na promicanje jedinstva u različitosti i različitost u jedinstvu, a što je kako je rekao "nemoguće bez iskustva križa". U tom smislu upozorio je da će onaj koji želi susresti Boga i promicati jedinstvo uvijek imati razapete ruke kao Krist na križu, razapet između neba i zemlje, baš kao što ni roditelji ne mogu bez križa i svakidašnje razapetosti, između obitelji i društvenoga života. No, "različitost u obitelji nije

Događanja u Subotičkoj biskupiji

križ nego nam omogućava sasvim i potpuno razvijati svoje talente jer tek ondje gdje imamo priliku za križ imamo priliku stvoriti vlastiti identitet", smatra nadbiskup Hočevar zaključujući da dok ne umiremo za druge i sami nemamo života.

Posebnost misnoga slavlja bila je i nazočnost desetak bračnih parova koji očekuju dijete budući da se proštenje sv. Roka u ovoj župi slavi i kao "Dan trudnica". Na kraju sv. mise mons. Hočevar je svim trudnicama podijelio posebni blagoslov kako to predviđa obrednik "Blagoslovi". Dodajmo kako je kao zadovoljština za grijeh pobačaja, u ovoj župi održano euharistijsko klanjanje, i to od srijede 15. kolovoza od 18 sati do četvrtka 16. kolovoza u 17 sati, kada su članovi VIS-a "Proroci" održali zajedničko polusatno klanjanje "Hvalospjev životu".

Nakon misnoga slavlja, nadbiskup Hočevar susreo se i s tridesetak mladih u dvorani župe Sv. Roka odgovarajući tom prilikom na njihova pitanja, s posebnim osvrtom na odgovornost mladih u sadašnjemu vremenu, u kontekstu približavanja Europskoj uniji. Osim toga, bilo je riječi o obiteljskom životu i pripravi za isti te raznim drugim pitanjima s kojima se susreću mladi. /Željka Zelić/

Mladomisnik Marijan Vukov na bikovačkom proštenju

Za proslavu župnoga proštenja Bikovčani su se i ove godine pripremali trodnevnicom od 15. do 17. kolovoza. U nedjelju 19. kolovoza imali su priliku upoznati ovogodišnjeg mladomisnika vlč. Marijana Vukova, koji je predvodio jutarnju misu proštenja.

Uz mladomisnika suslavili su mjesni župnik preč. Julije Bašić, te propovjednici s trodnevnice, o. Ivan Holetić, vlč. Goran Jovičić te vlč. Mirko Štefković. Onaj koga Bog učini oruđem svoje providnosti nema lagan život, poručio je u svojoj propovijedi vlč. Marijan okupljenim vjernicima na bikovačkom proštenju. Oslikavajući lik Blažene Djevice Marije, žene koja je znala da nevolje i križ u životu imaju svoj smisao, propovjednik je pozvao nazočne da svoj pogled upru u njezinu proslavu i uznesenje na nebo. Utješna nada koja proizlazi iz jasnog životnog cilja u vječnosti daje nam snagu da, po primjeru i zagovoru Blažene Djevice Marije na nebo uznesene, prihvatimo sve ono što nam Božja providnost stavi na životni put i upotrijebimo na korist bližnjega i sebi za spasenje, zaključio je vlč. Marijan.

Okupljeni oko svoje kantorice mali župni zbor i drugi vjernici svojim su glasovima uljepšali ovo tradicionalno slavlje. /Zv/

Kardinal Wetter na rekolekciji svećenika

U župi Kraljice svijeta na Paliću, kardinal Friedrich Wetter iz Münchena sudjelovao je 27. kolovoza na duhovnoj obnovi svećenika, kateheta i katehista grada Subotice i okolice.

Najprije je održao predavanje na temu "Utjecaj sekularizma na vjeru Crkve", a potom je predvodio euharistijsko slavlje koje su subotički biskup Ivan Pénzes i okupljeni svećenici prikazali kao molitvu za blagoslov i uspjeh nove školske i vjeronaučne godine.

Na početku predavanja, kardinal je istaknuo kako je zavidljen u kolikom broju i na koji način su ljudi u subotu i nedjelju na Bunariću pristupali sakramentu pomirenja, nadodavši kako toga u Njemačkoj i u drugim zemljama Zapada koje su zahvaćene sekularizmom više nema. To je samo jedna od posljedica suvremenog sekularizma koja se negativno odrazila na vjerski život, kazao je Kardinal. Kao druge

posljedice sekularizma naveo je smanjeni broj vjernika na nedjeljnim svetim misama, zatim činjenicu da mnogi, pa i koji idu nedjeljom na misu, u svom svakidašnjem životu "žive kao da Boga nema". Kao direktnu posljedicu sekularizma kardinal Wetter je naveo i uporno odbijanje Europske unije da u preambulu Europskog ustava stavi njezine kršćanske korijene, odnosno Boga koji je izvor svega ljudskog dostojanstva i temelj zaštite svih ljudskih prava. Kao pozitivne posljedice sekularizma istaknuo je pak kako vjernici koji su ostali privrženi Crkvi jesu doista pravi vjernici, koji su spremni svjedočiti svoju vjeru i angažirati se kao vjernici u apostolatu i raznim pastoralnim pothvatima svojih vjerničkih zajednica ne isključujući i društveni angažman u kojem svjedoče svoju vjeru.

Kao lijek sekularizmu naveo je upravo potrebu svjedočenja. Isus apostolima nije rekao da pišu knjige i teološke rasprave nego ih je poslao u svijet da propovijedaju Evanđelje i budu njegovi svjedoci. To mora biti i budućnost Crkve za koju je Karl Rahner ustvrdio da će biti Crkva dijaspore, rekao je kardinal. Podsjetio je i na riječi pape Benedikta XVI. prigodom njegova prvoga posjeta Njemačkoj kada je istaknuo da je do sekularizma dovela gluhoća zapadnoga svijeta. Oglušenost pred Božjim glasom ne dopušta suvremenom čovjeku sagledati svoje dostojanstvo i svijet u pravom svjetlu. Zato je nužno oživjeti misijsko poslanje Crkve na svim razinama s naglašenim svjedočenjem svoje vjere u svakidašnjem životu koji mora biti spremno i na žrtvu.

Na kraju mise biskup Pénzes zahvalio je kardinalu Wetteru na sudjelovanju u proslavi ovogodišnjeg bunaričkog proštenja kao i na zajedništvu toga dana. Osobito mu je zahvalio za izdašnu pomoć Njemačke biskupske konferencije za izgradnju bogoslovije kao i na svakoj pomoći kojom je njemačka Crkva pomagala poslije Drugoga svjetskog rata do danas.

A. A.

Dobitnici priznanja Pro urbe: vlč. István Dobai i Hrvatsko akademsko društvo

Na svečanoj sjednici Skupštine općine Subotica, upriličenoj prigodom proslave Dana grada 1. rujna, uručena su priznanja istaknutim Subotičanima.

Zvanje "Počasni građanin" ove godine ponijeli su novinar, urednik i književnik **Boško Krstić** i bivši subotički gradonačelnik, **prof. dr. György Szórád**. Nagrade "Pro urbe" dobili su katolički svećenik i direktor "Caritasa" **István Dobai**, profesor zemljopisa i alpinist **Iso Planić**, likovna umjetnica **Jasmina Jovančić**, umjetnički voditelj orkestra "Juhas" **Gábor Juhász** i **Hrvatsko akademsko društvo**. U ime nagrađenih nagradom "Pro urbe" nazočnima se obratio **Dujo Runje**, predsjednik HAD-a. Naglasio je da ove nagrade obvezuju te kako se nada da će biti poticaj za nova i veća pregnuća. *Jedinstvo različitosti i Subotica su sinonimi. Jedno drugo uključuju. S nadom da će Subotica uskoro postati grad i da će ova nagrada "Pro urbe" imati još veći značaj i smisao, da će dobiti ono što je imanentno od početka, s nadom da će to biti jedna od najsvjetlijih vertikala u ovoj zemlji, koja će biti smjernica i putokaz s jasnim pogledom koji vodi u europska obzorja. S takvim mislima i nadama čestitam svima Dan grada Subotice*, rekao je zahvaljujući na nagradi **Dujo Runje**. U okviru proslave Dana grada otvoren je i novo-obnovljeni Trg žrtava fašizma, a program dvotjedne proslave Dana grada sastojao se od otvorenja različitih izložaba, koncerata i drugih popratnih manifestacija. /Zv/

ISTVÁN DOBAI, katolički svećenik i direktor Caritasa Subotičke biskupije

/Iz obrazloženja prigodom dodjele priznanja „Pro urbe“/

Rođen je 26. prosinca 1943. godine u Adi. Teološki fakultet je završio u Zagrebu. Župnik je župe Sv. Jurja u Subotici. Uz predani svakodnevni rad, posljednjih dvanaest godina je duhovno i praktično predan humanitarnom radu, posebno u sferi socijalne djelatnosti. Nakon što je zbog teških materijalnih uvjeta Gerontološki centar bio primoran obustaviti rad i zatvoriti gerontološke klubove, István Dobai je u suradnji s lokalnom samoupravom, a posredstvom Caritasa, humanitarne organizacije pri Katoličkoj Crkvi, osigurao materijalnu potporu za revitaliziranje rada klubova i kontinuirano financiranje tom obliku vaninstitucijske zaštite. Na dužnosti direktora Caritasa Subotičke biskupije, osigurao je prikupljanje i podjelu humanitarne pomoći najugroženijim kategorijama stanovništva našeg grada, djeci, starima, bolesnima, siromašnima, invalidnim licima, neizravno ili putem institucija u kojima su se nalazili na smještaju. Humanitarna pomoć koju je dobijao Gerontološki centar sadržala je velike količine potrebnih medikamenata, sanitetskog materijala, ortopedskih pomagala, bolničkih ležajeva, medicinske opreme, hrane, garderobe, što je olakšalo i osiguralo da se briga i njega stanara Gerontološkog centra obavlja na potrebnoj razini. /Subotičke novine, Dan grada, br. 35, 31. 08. 2005., str. IV./

Proslava Male Gospe u Doroslovu

U Doroslovu je u nedjelju 9. rujna završena trodnevna proslava proštenja ispunjena raznovrsnim oblicima molitve i slavljenja Gospodina u povodu blagdana rođenja Blažene Djevice Marije.

Već u ranim popodnevним satima 7. rujna, hodočasnici su počeli pristizati u Svetište. Pokorničkim bogoslužjem i prilikom za osobnu svetu ispovijed otvorena je trodnevna liturgijska proslava proštenja na Vodici u Doroslovu. Nakon večernje svete mise uslijedila je procesija sa svijećama. Na sam blagdan Male Gospe, u subotu 8. rujna, služene su mise na slovačkom, njemačkom, hrvatskom i mađarskom jeziku. Jutarnju misu na mađarskom jeziku zajedno sa subotičkim biskupom **Ivanom Péntesom**, okupljenim svećenicima i mnoštvom vjernika pristiglih iz svih dijelova naše biskupije kao i iz daljih susjednih krajeva, slavio je pomoćni trnavski biskup **mons. Jan Orosch**. U propovijedi, biskup Orosch

potaknuo je nazočne da otkrivaju moć Marijina zagovora po molitvi kojoj se obraćamo kao Majci. *Moleći s Marijom i stavljajući joj se pod moćnu zaštitu i sami iz dana u dan lakše možemo izgovarati svoj "neka mi bude" Božjoj providnosti* – zaključio je propovjednik.

Sljedećega dana u poslijepodnevним satima skupina od preko tri stotine mladih okupljenih pod geslom „Svijetu si potreban i ti, jer i ti pripadaš Kristu“ ispunila je prošteništa. Program je započeo predavanjem vlč. **Károlya Orcsika** koji je ukratko predstavio život sv. Mirka govoreći na temu „Što to danas muškarca čini idealnim?“ Nakon predavanja uslijedio je rad po grupama, a potom i posjet župnoj crkvi Sv. Mirka koja se nalazi u centru Doroslava, u kojoj je kasnije slavljena i sveta misa. Nadahnutu propovijed obraćajući se mladima održao je vlč. **Serfőző Levente** iz Szentesa. VIS „Ébredés“ iz Subotice je animirao pjevanje na svetoj misi, te je upriličio kratki koncert.

Inicijator i glavni organizator ovoga susreta je vlč. **Róbert Utcai**, kojemu je na kraju misnoga slavlja zahvalio domaći župnik vlč. **Árpád Verebélyi**.

Oliver Kajari

Susret svećenika u Adi

U župi Presvetoga Trojstva u Adi okupio se od 28. do 29. kolovoza dio nekadašnje generacije iz maloga sjemeništa sa Šalate i velikoga sjemeništa u Đakovu. Nekadašnje školske kolege iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Vojvodine okupile su se na redovitom godišnjem susretu kojega običavaju organizirati krajem mjeseca kolovoza.

Ovogodišnji organizator i domaćin susreta bio je župnik u Adi, **preč. Miklós Szauer**. Zanimljivo je to da generaciju resi šarolikost, okupljaju se i oni koji nisu postali svećenici, a oni koji su postali svećenici među sobom iznjudriše i biskupa banjolučkog i nadbiskupa sarajevskog, kardinala. Središnji dio ovog radosnog skupa bila je Večernja molitva i svečana dvojezična euharistija na kojoj su bili nazočni i ađanski vjernici. Nas svetoj misi osim vrhbosanskoga nadbiskupa, uzoritog **kardinala Vinka Puljića** i banjolučkog biskupa **msgr. Franje Komarice** nazočio je i subotički biskup **msgr. Ivan Péntzes**. Kardinal Puljić u propovijedi je pojasnio razlog ovakvoga okupljanja, istaknuvši najprije zajedništvo oko Gospodinova stola te svjedočanstvo Isusovih učenika da su braća i prijatelji koji se rado susreću iako ih međusobno dijele državne granice. Nakon mise, župnik domaćin je podijelio prigodne darove-suvenire na ovaj susret u Adi.

Sutradan, 29. kolovoza, nekadašnje kolege iz školske klupe dan su započele molitvom i misom u crkvi koju je predslavio biskup Komarica. Nakon euharistije, gosti su imali nesvakidašnju priliku voziti se fijakerom na salaš u blizini Ade. Posjet salašu bio je prigoda za ugodni razgovor, prisjećanja na školske i bogoslovske dane te za pjesmu. Nakon toga, gosti su pogledali istočnu granicu Subotičke biskupije, rijeku Tisu, i na koncu pošli na oproštajni ručak. Rastanak je privremen jer je već dogovoreno mjesto kao i mjesec i dan sljedećeg susreta. /M. V./

Proštenje na Hrvatskom Majuru

Blagdan sv. Marka Križevčanina čiji spomendan Crkva slavi 7. rujna, proslavljen je u nedjelju 2. rujna na Hrvatskom Majuru, misnim slavljem kod križa kojega je podignula **obitelj Gabrić**.

Misno slavlje predslavio je gost iz Osijeka **o. Juraj** zajedno sa župnikom župe Sv. Roka **preč. Andrijom Anišićem** te župnikom iz Male Bosne **vlč. Ivanom Sabatkajem**. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je VIS "Proroci", a misnom slavlju, među ostalima, nazočio je dogradonačelnik Subotice **Petar Kuntić**. /N. S./

Početak školske i vjeronaučne godine

U nedjelju 9. rujna, na svetim misama u Ljutovu, Gornjem i Donjem Tavankutu molili smo za uspješnu novu školsku i vjeronaučnu godinu.

Na svetim misama bilo je oko 200 školske djece sa školskim torbama. Bilo je lijepo vidjeti mnoštvo školskih torbi koje su bile ukras svetišta crkve, a klupe su bile pune djece. Oko oltara je bilo dvadeset ministranata. Na svetim misama bile su nazočne učiteljice i nastavnici. Domaći župnik **preč. Franjo Ivanković** je, komentirajući nedjeljno evanđelje, podsjetio djecu da su školske torbe, učenje i ostale obveze, njihovi križevi koje trebaju nositi zajedno sa Isusom i tako vedrije i raspoloženije proživljavati svoje djetinjstvo i mladost. Poslije svete mise župnik je blagoslovio školske torbe i zaželio djeci da u njihovim srcima bude puno dobrote, da im glave budu obogaćene korisnim znanjem, a torbe pune dobrih ocjena. /I. P./

Uz prvu obljetnicu pastoralnoga djelovanja vlč. Josipa Štefkovića u Plavni

Na blagdan Preobraženja Gospodnjeg 6. kolovoza, vjernici u Plavni nazočili su svetoj misi koju je predslavio **vlč. Josip Štefković**, točno godinu dana nakon prve svete mise koju je slavio u ovoj župi. Smijemo li mi Plavanjci razmišljati o ulozi i liku svećenika, kada još nijednoga u svojoj

povijesti nismo niti dali? O tome ima jedna zgodna misao: nema dobrog svećenika i loše župe i lošega svećenika a dobre župe. Župa, dakle, čini svećenika dobrim i obratno. Zato se možemo s pravom upitati koliko postoji uzajamna molitva, poštovanje i suodgovornost između župnika i vjernika? Kada je u pitanju **vlč. Josip Štefković**, uvjereni smo da nam je Bog prema nama bio vrlo darežljiv jer nam je dao mogućnost i priliku za obraćenje i obnovu.

O zaslugama **vlč. Josipa** u obnavljanju i oživljavanju kršćanske tradicije i vjere te sakralnih objekata u Bačkom dekanatu u "Zvoniku" je već pisano. Ostaje nam samo zahvaliti mu za prvu godinu tihih promjena i obnova te mu zaželjeti puno uspjeha i Božjega blagoslova u daljnjemu pastoralnom radu. /Z. P./

Poklon Gospi od Udruge bačkih Hrvata u RH

Na slavlju Uznesenja Blažene Djevice Marije u svetištu Gospe Sinjske sudjelovala je i skupina hodočašnika iz Slavonije i Vojvodine. Organizator hodočašća bila je Udruga bačkih Hrvata u RH, a na put su pozvani i predstavnici kulturnih institucija hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini.

Predstavnici Vojvođana bili su HKUPD "Dukat" Vajska-Bođani, HKPD "Mostonga" Bač, KPZH "Šokadija" Sonta, HKPD "Stanislav Prepek" Novi Sad, HKUD "Lajčo Budanović" Mala Bosna, HKPD "Stjepan Radić" Novi Slankamen i HKPD "Matija Gubec" iz Rume. S hodočašnicima je bio i predstojnik vukovarskoga ureda HMI **Silvio Jergović**. Centralno slavlje započelo je tradicionalnom procesijom, tijekom koje se Gospina slika pronosi oko Sinja. Ove godine ispred Gospine slike je išao je splitsko-makarski nadbiskup **msgr. Marin Barišić**. U procesiji su sudjelovali mnogi hodočašnici iz Hrvatske i inozemstva, koji su se došli pokloniti Majci Božjoj u nadi da će pomoći i njima, onako kako je po predanju pomogla Sinjanima u presudnim trenucima obrane od osmanlijskih osvajača 1715. godine. Članovi hrvatskih udruga iz Vojvodine u procesiji su sudjelovali hodajući odjeveni u narodna ruha svojega mjesta odmah iza barjaktara. Dar, sliku Gospe, autorice **Đurđine Vidaković – Hadnađ**, rađenu u tehnici slame na oltar su prinijeli **Stanka i Stjepan Čoban** iz Bača, odjeveni u šokačku narodnu nošnju. Misno slavlje na Trgu dr. Franje Tuđmana predvodio je mons. Barišić, a suslavili su brojni biskupi, gvardijani provincijali i fratri. U nadahnutoj propovijedi nadbiskup je dotaknuo niz problema koje uzrokuje čovjekova svjesna zloća, a uz ostalo, naglasio je i da živimo u vremenu poremećenih kriterija dobra i zla, istine i laži, u vremenu kad opće dobro nestaje pred privatnim interesima. *Najveće zlo našeg vremena jest nijekanje i zaborav Boga, a sve drugo je samo posljedica. Posljedica zaborava Boga jesu i nehumane pojave plavih kuverti, veza, mita, korupcije, kamatarenja i sve prisutnijeg lihvarjenja, pa sve do žalosne pojave organiziranog kriminala*, rekao je između ostalog mons. Barišić, a na koncu je sve vjernike, kojih je, po procjeni znalaca, na Trgu i okolnim ulicama bilo oko 100.000, pozvao na stvaranje novog humanizma gradnjom počevši od vrtića do saborskih klupa. Poslije mise gostima iz Slavonije i Vojvodine ručak u restoranu "Glorija" u obližnjim Brnazama priredio je gradonačelnik Trilja **Joza Sarač**. /I.A./

Gdje Gospodin crkvu podiže...

Željela bih s Vama podijeliti svoje dojmove iz Međugorja koje sam doživjela. Smatram da mi je posebna milost našega Gospodina dozvolila provesti ove godine u Međugorju dane od 2. do 8. srpnja. Tih su se dana naime održavale 12. međunarodne duhovne vježbe za svećenike. Njihov je pokretač prije 12 godina bio sad već pokojni fra Slavko Barbarić. Tema ovogodišnjih duhovnih vježbi, na kojima su mogli sudjelovati isključivo svećenici, redovnici, đakoni i teolozi, bila je "S Marijom u iščekivanju Duha Svetoga". Na ovaj skup stigli su sa svih strana svijeta braća svećenici u težnji za duhovnom obnovom, koji su po riječima ovogodišnjega predavača, dr. Tomislava Ivančića, "umorni od pastoralnoga rada". Predavanja su bila zatvorenoga tipa, pa Vam mogu s toga svjedočiti samo o "čudima" izvan dvorane duhovnih vježbi.

Jutrom i popodne bili smo svjedoci ganutljivog prizora kako naši svećenici ulicama Međugorja sa svih strana žurno koračaju, kao mali potoci, koji hrle ka rijeci, životvornom zajedništvu. Žurili su k Isusu koji ih je svakoga dana dočekivao u Euharistijskom kruhu, da bi navečer s nama vjernicima molili kronicu. Svaku je deseticu predmolio drugi svećenik, na svome jeziku. Svakoga dana svetu misu slavilo je u zajedništvu svih 620 svećenika, predvođenih voditeljem duhovnih vježbi. U četvrtak 5. srpnja rano izjutra molili smo kronicu sa svećenicima na Brdu ukazanja, a nakon svete mise bilo je zajedničko klanjanje pred Presvetim. U petak 6. srpnja ujutro smo pak molili Križni put na Križevcu, a kasnije i zajedničko klanjanje pred križem našega Gospodina.

Na svetoj misi dr. Ivančić u propovijedi se prije svega obratio svećenicima poručivši im da vole sami sebe i nadođavši kako je u svakomu svećeniku sam Isus prisutan. Vjernicima je pak poručio kako je na njima moliti za svoje svećenike, moleći pri tom Duha Svetoga da ni naši svećenici, a niti mi ne ostavimo našu majku, Djevicu Mariju ovdje u Međugorju, već je ponese sa sobom u naše domove, župe.

Na kraju duhovnih vježbi, svećenici su u pismu našem papi Benediktu XVI. potvrdili svoju odanost i vjernost Crkvi i poslušnost nasljedniku apostola Petra.

Na kraju blagoslova osjećala sam u isto vrijeme da je Gospa sretnija i od mene, da se sada u radosti smiješi. Ta ona je majka svakoga svećenika. A pred njom se okupilo toliko njene djece, koji su svi u službi istoga plemenitoga cilja. Upravo zahvaljujući brižnoj ljubavi našega Gospodina i pozivu Nebeske majke, Djevice Marije, imala sam mogućnosti taj tjedan provesti u Međugorju.

Sve što sam ovom prilikom podijelila s Vama za mene su čuda. /**Iлона Csernyák**/

Đurđinčani na susretu sa Svetim Ocem u Loretu

“Pozivam Vas da budete sveti” – riječi su Svetoga Oca kojima se obratio mladima na susretu u Loretu. Na susret sa Svetim Ocem ove godine iz Srbije je s članovima Neokatekumenskoga puta išlo 115 mladića i djevojaka. Iz Đurđina susretu je nazočilo dvadeset i dvoje mladih.

Na susretu su se vijorile zastave i mnogih zemalja. Mladi su bili jedno srce i jedna duša u želji čuti riječi Svetog Oca koje će im biti poticajem za težak život u ovom svijetu koji ima drukčiji smisao od svetosti. Sveti Otac uputio je puno lijepih želja, ali i odgovora na pitanja zašto je toliko trpljenja patnje i boli u svijetu. Ohrabrujući mlade odgovorio je da nije sramota biti različit od ovoga svijeta, biti kršćanin, da treba slijediti Isusa Krista i pozvao mlade da budu sveti, da budu svjetlo u ovome svijetu. Poslije svete mise Sveti Otac je uputio poziv za ponovni susret mladih u Sidneyu 2008. godine za koji se mladi sa Neokatekumenskoga puta već spremaju i željno iščekuju. /*Marija M./*

Zašto sam neokatekumen?

Zajednica Neokatekumenskoga puta je u našoj župi novost. Svaka novost izaziva znatiželju, sumnjičavost, dileme. Taj osjećaj prošao sam i sam. Morao sam sebi dati odgovor na izvjesna pitanja.

Zašto ići tim putem?

Smatram da je kršćanska vjera ispravna i da jedino u njoj možemo naći puninu. Osjećam također da smo se u svakodnevnom životu udaljili od kršćanskoga nauka i zbog toga ne beremo plodove koje kršćanstvo nudi: nadu, ljubav i mir. Put mi nudi intenzivniji vjerski i duhovni život. To su najveće vrijednosti koje su čovjeku potrebne. Zato slijedim neokatekumenski put, jer mi on svojim programom omogućava sve to.

Kako vidim sebe kao člana Puta u mojoj župnoj zajednici?

Neokatekumensku zajednicu, čiji sam član, vidim kao jednu malu grupu u župi koja se trudi oko intenzivnijeg vjerskoga života. Uspoređujem ju sa župnim zborom čiji članovi više vježbaju pobožne pjesme ili članovi koji se sastaju na molitvu krunice. Dakle, svi župljani su jednaki. Jedina je razlika što su neki vjernici u nekim segmentima vjerskoga života aktivniji od drugih. To je za mene posve normalno.

Zašto smatram da je Put ispravan?

Našu Katoličku Crkvu vode časni oci, crkveni velikodostojnici. Oni su Put odobrili i izradili statut po kojemu on funkcionira i širi se po cijelom svijetu. Papa također podržava Neokatekumenski put. Sigurnost da moja zajednica ispravno radi jest budno oko župnika koji nas bodri i poučava na našim susretima.

Alojzije Firanj

POVIJESNI DOGAĐAJ

Prvi razred u subotičkoj Gimnaziji na hrvatskom jeziku

Mi smo poslije pola stoljeća ponovno u mogućnosti koristiti pravo na obrazovanje naše djece u gimnaziji, koje nam je ukinuto – rekao je predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **Branko Horvat** prigodom početka rada prvog hrvatskog odjela u subotičkoj gimnaziji “Svetozar Marković” u ponedjeljak, 10. rujna 2007. godine. Nazvavši početak rada hrvatskog odjela povijesnim događajem, naglasio je kako je ovo i veliko ohrabrenje za hrvatsku zajednicu u Srbiji te je napokon *uhvaćen korak s ostalim manjinskim zajednicama koje žive i rade na prostoru Vojvodine*. On se također ispričao što je priprema išla ubrzano i zahvalio svima koji su i najmanje pomogli formiranju ovoga odjela, napose pokrajinskom tajniku za obrazovanje **dr. Zoltánu Jegesu** i njegovim suradnicima. Nastava će se privremeno, oko dva mjeseca odvijati u Gimnaziji “Dezső Kosztolányi”, dok se adaptira prostor u Gimnaziji.

Svečanom početku rada odjela na hrvatskom jeziku prisustvovali su uz učenice njihovi roditelji, dužnosnici Pokrajinskog Izvršnog vijeća i Općine Subotica, Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici te ravnatelj Gimnazije i profesori među kojima je i razrednik ovoga odjela **Dominik Deman** te katedralni župnik **Stjepan Beretić**.

Učenicama i njihovim roditeljima obratili su se **Edit Molnar Pinter**, članica Općinskog vijeća zadužena za obrazovanje, predsjednik HNV-a **Branko Horvat**, potpredsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine **dr. Gabor Lodi**, pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu **dr. Zoltán Jeges**, gradonačelnik **Geza Kučera**, konzulica Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **Mirela Lučić** i ravnatelj Gimnazije **Slobodan Čamprag**. Ravnatelj Čamprag je poručio učenicama da je sada na njima da ispune svoju obvezu i pronesu slavu subotičke gimnazije.

Četrnaest je učenica potom sa svojim razrednikom, profesorom povijesti **Dominikom Demanom** otišlo u učionicu.

Nijedno vrijeme nije pogodno ako ga sami ne učinimo pogodnim, a vrijeme za obrazovanje na hrvatskom jeziku je vrijeme u kojemu hrvatska zajednica mora sustavno planirati obrazovanje na hrvatskom jeziku. “Slučaj” gimnazije pokazuje da je u svemu potrebna koordinacija, još veća komunikacija i pravovremeno donošenje odluka, o čemu je govorio dr. Zoltán Jeges naglasivši kako sada svaka manjina u Subotici ima gimnaziju na svom jeziku. *Pomoć Republike Hrvatske će se nastaviti u vidu stipendija, udžbenika, financijske pomoći*, rekla je konzulica Mirela Lučić te čestitala mladima unutar hrvatske zajednice koji su krenuli pohađati nastavu, *jer da nije bilo njih, cijeli projekat ne bi započeo...*

Prenijevši pozdrave predsjednika Izvršnog vijeća Vojvodine mr. Bojana Pajtića, dr. Lodi je hrvatskoj zajednici poželio da sljedeće godine bude još više učenika u klupama, a HNV-u da učini sve da u kontaktima s Republikom Hrvatskom dođe do pomoći u ovome radu iz matične zemlje, kako to čine R. Mađarska i Rumunjska.

Iako se činilo da nema zainteresiranih učenika za ovaj odjel, u formiranje odjela aktivno se uključio Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i nekoliko entuzijasta te se zahvaljujući njihovom zalaganju okupio dovoljan broj učenika za otvorenje odjela. Po riječima dopredsjednika DSHV-a **Martina Bačića**, stranka je spremna pokriti sve troškove nabavke udžbenika i školskog materijala. /*K. Čeliković/*

Posjet freiburškog nadbiskupa mons. Roberta Zollitscha Srbiji

U razdoblju od 1. do 3. rujna ove godine u posjetu Beogradu te drugim dijelovima Srbije bio je freiburški nadbiskup mons. Robert Zollitsch.

S njim su u posjetu bili i prelat i direktor Misereora, organizacije koja se bavi pomaganjem zemljama u razvoju, **Jozef Sajler**, te đakon **Herman Koton**.

Tijekom svojega boravka u Srbiji nadbiskup je posjetio katoličke crkve u Beogradu te Subotici gdje je posjetio Bogosloviju "Augustinianum" u izgradnji, marijansko svetište na Bunariću te se susreo sa subotičkim biskupom **Ivanom Pénzesom**. Tijekom boravka u Srbiji, kardinal je posjetio i Hram Svetoga Save, kao i Patrijaršiju SPC-a gdje se susreo s episkopom žičkim **Hrizostomom**.

Svi gosti podrijetlom su iz naših krajeva (Filipov i Apatin u Bačkoj). Uvjereni smo da nas svaki susret s predstavnicima Crkve iz drugih krajeva može obogatiti i pomoći nam rasti u povezanosti sa sveopćom Crkvom, ojačati u nadi i postati svjesniji našega zajedničkoga poslanja i svjedočenja vjere, iako na različitim mjestima i govoreći različitim jezicima. /*Blagovijest*/

Proslava bračnih jubileja u Mužlji

Devet bračnih parova proslavilo je u nedjelju 2. rujna u Mužlji srebrni jubilej bračne ljubavi i vjernosti. Svečanu sv. misu zahvalnicu predvodio je župnik Stanko Tratnjek.

Ovim su misnim slavljem bračni parovi zahvalili Bogu i jedno drugome što su darovani jedno drugom te što zajedno kroče ovom zemljom prema vječnoj sreći. Držeći se za ruke i gledajući se u oči obnovili su obećanje ljubavi i vjernosti koje su jedno drugom pred Kristovim oltarom izrekli prije 25 godina. U crkvi se osjećalo posebno ozračje ljubavi, jer tako je malo potrebno učiniti da ljubav oživi, da se usavrši, da usreći drugoga.

Po deveti put to slavlje su organizirali sudionici „Bračnih vikenda“. Poslije sv. mise jubilarci su druženje nastavili u domu „Emaus“ na zajedničkom ručku.

Erno i Aranka

Irižani kod Gospe Sniježne

I ove godine vjernici iriške župne zajednice hodočastili su u mjesecu kolovozu na Tekije "Gospi Sniježnoj" i sudjelovali kod večernje svete mise, gdje je župnik preč. **Blaž Zmaić** bio koordinator i ceremonijar slavlja.

U subotu, 11. kolovoza na svetoj misi o spomendanu sv. Klare kršteno je dijete obitelji **Šarić** iz Vrdnika, njihov sin **Filip**. Svetkovina Velike Gospe proslavljena je u samoj župi i u filijali Vrdnik. *Bog se zatvorio u krilo jedne žene a riječ je o pravoj, istinskoj ženi, koja je tu da spasi i očuva život, a Bog štiti život. Ovo je blagdan radovanja tijelu, koje je određeno za raj, zato je čovjekov put prema nebu. Ovaj blagdan je susret, doticaj, razgovor. Božji pogled mijenja život, onaj koji čisti, liječi i posvećuje, jer Bog dotiče. To je naša veličina*, poručio je župnik okupljenim vjernicima. U nedjelju 19. kolovoza oprostili smo se u Irigu od **Katice Mulaj** (59). Sutradan, vjernici Mađari katolici proslavili su **Szent Istvána**, a svetu misu predslavio je domaći župnik ponovno podsjetivši na život njihova velikana povijesti, kulture, nacije i vjere. Budući da je đakovačko-srijemski biskup Marin Srakić proglasio Godinu braka i obitelji s posebnom porukom "**Obitelj – kućna Crkva**", na spomendan Szent Istvána podsjetili smo se i na molitvu za obitelj koju ćemo moliti tijekom sljedeće godine sve do Blagovijesti 2009. godine.

Slaveći svetu misu o 15. obljetnici smrti **Marijane Madacki** župnik je istaknuo kako idući kroz svijet i promatrajući ljude i stvari otkrivamo nevolju, nasilje, bol, patnju, smrt, ali također vidimo i susrećemo ljubav, radost, vjeru. Sve to zahtijeva da zahvalimo Bogu za ono što nas veseli a da za ono što nas pritišće molimo snagu, kako bismo nevolju preobrazili u dobro.

f.f.

Crkva u Hrvata/u svijetu

□ Dvije godine od smrti utemeljitelja zajednice iz Taizéa

Vatikan, 16. 8. 2007. (IKA) – Na blagdan sv. Roka, 16. kolovoza, navršila se druga godišnjica smrti brata Rogera kojega je 2005. u Taizéu za vrijeme molitve ubila jedna psihička bolesnica. Osvrnuvši se na ostavštinu brata Rogera u razgovoru za Radio Vatikan, brat Alois, njegov nasljednik, kazao je da je brat Roger bio poput Ivana Krstitelja: želio je očitovati Božju nazočnost, a ne sebe. To vidimo po mladima koji, nakon dvije godine, i dalje u velikom broju dolaze u Taizé, istaknuo je brat Alois.

□ Hrvatsko-slovensko hodočašće na Trsat

Rijeka, 18. 8. 2007. (IKA) – Više od deset tisuća vjernika iz Slovenije i Hrvatske okupilo se na trećem zajedničkom hrvatsko-slovenskom hodočašću pod geslom "Zajedno k Majci milosti" u marijanskom svetištu na Trsatu u Rijeci. Euharistijsko slavlje predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić zajedno s predsjednikom Slovenske biskupske konferencije ljubljanskim nadbiskupom Alojzom Uranom, slovenskim i hrvatskim nadbiskupima i 160 svećenika. Četvrto zajedničko hrvatsko-slovensko hodočašće bit će u subotu 22. kolovoza 2009. u drevnoj cistercitskoj opatiji u Stični u Sloveniji.

□ Prva godišnjica smrti prvoga varaždinskog biskupa

Varaždin, 19. 8. 2007. (IKA) – U prigodi prve godišnjice smrti prvoga varaždinskog biskupa Marka Culeja, u nedjelju 19. kolovoza, varaždinski biskup Josip Mrzljak predvodio je misu zadušnicu u varaždinskoj katedrali. Pri osnivanju Varaždinske biskupije 5. srpnja 1997. godine mons. Marko Culej, dotadašnji pomoćni zagrebački biskup, imenovan je prvim varaždinskim biskupom, a na službu je ustoličen 28. rujna iste godine.

□ Imenovan novi urednik Hrvatskog programa Radio Vatikana

Vatikan, 25. 8. 2007. (IKA) – Po nalogu provincijala Hrvatske pokrajine DI o. Ivana Kopreka glavni i odgovorni urednik Hrvatskog programa Radio Vatikana o. Jure Antunović službeno je 25. kolovoza završio svoju dužnost i vraća se u Domovinu, a na njegovo mjesto nakon 11 godina dolazi o. Krešimir Đaković.

□ Umro kardinal Gagnon

Montreal, 26. 8. 2007. (IKA) – U Montrealu je u nedjelju 26. kolovoza u 90. godini života preminuo kanadski kardinal Edouard Gagnon, nekadašnji predsjednik Papinskoga vijeća za obitelj i Odbora za euharistijske kongrese. Kardinal je bio u bolnici Provincije otaca sulpicijana, redovničke zajednice kojoj je pripadao 70 godina.

Pastoralni pohod Benedikta XVI. Austriji

Benedikt XVI.: "Idem utvrditi braću u vjeri jer čovjek danas ima potrebu za Bogom. Život bez Boga život je bez orijentira."

Doputovavši 7. rujna u trodnevni pastoralni pohod Austriji, papu Benedikta XVI. u bečkoj međunarodnoj zračnoj luci pozdravili su apostolski nuncij u Austriji nadbiskup Edmond Farhat, bečki nadbiskup kardinal Christoph Schoenborn, savezni predsjednik

crkvu Am Hof gdje je blagoslovio pokaznicu, te se pomolio pred Presvetim. Nakon svečanosti na Trgu Am Hof, Papa se zaustavio i na Židovskom trgu, Judenplatzu, kod spomenika austrijskim žrtvama holokausta te se pozdravio s predstavnicima židovske zajednice i glavnim bečkim rabinom Paulom Chaimom Eisenbergom. Ispred

Heinz Fischer i svi austrijski biskupi. U pozdravnom govoru Svetome Ocu austrijski predsjednik je između ostaloga podsjetio kako je povod Papina dolaska 850. obljetnica marijanskog svetišta u Mariazellu, mjestu u kojem se – kako je naglasio – majčinskom srcu Majke Božje utječe Austrija, a ima i posebno značenje za Mađarsku i slavenske narode. Unatoč jakoj kiši i vjetru, na Trgu Am Hof okupilo se mnoštvo vjernika kako bi pozdravili Papu kod starog Marijinog stupa. Papa je na početku svog govora rekao da je odabrao upravo ovo mjesto kako bi zajedno promišljali o značenju Majke Božje za Austriju u prošlosti i danas. Posebno se obratio mladima. *Čuo sam da ovdje stojite već tri sata, divim vas se. Marija i danas pod svoju zaštitu uzima ljude svih jezika i kultura kako bi ih zajedno vodila Kristu*, rekao je Rimski Prvosvećenik podsjetivši kako je Marijin stup dao postaviti Ferdinand III. prije 360 godina u znak zahvale za oslobođenje Beča od velike nevolje. Potom je blagoslovio okupljene i uputio se u

spomenika Papa i rabin su molili u tišini. U poslijepodnevni satima, Papa se susreo i s austrijskim predsjednikom Heinzom Fischerom. Uoči polijetanja iz rimske zračne luke Ciampino Papa je rekao da ide utvrditi ljude u vjeri jer čovjek danas ima potrebu za Bogom.

I Hrvati s papom Benediktom XVI. u Mariazellu

Bez istine znanost bi mogla postati opasna za čovječanstvo, poručio je papa Benedikt XVI. na središnjem euharistijskom slavlju 850. obljetnice glasovitoga štajerskog svetišta u Mariazellu na blagdan Male Gospe, 8. rujna. S Papom je slavilo četrdesetak tisuća vjernika iz cijele Austrije i srednjoeuropskih zemalja – Njemačke, Slovačke, Češke, Slovenije, Hrvatske, Italije, Bosne i Hercegovine i Ukrajine. Misi su nazočili i visoki državni dužnosnici Austrije predvođeni predsjednikom Heinzom Fischerom. *Ako za čovjeka ne postoji jedna istina, on, u stvari, ne može razlikovati dobro od zla. Tada*

velike i čudesne znanstvene spoznaje postaju dvoznačne: mogu otvoriti važne mogućnosti za dobro, za spas čovjeka, ali mogu - kao što vidimo - postati i strašna prijetnja, uništavanje čovjeka i svijeta, poručio je Papa i naglasio kako je upravo ravnodušnost pred istinom srž krize u Europi. *Europa je postala siromašna što se tiče djece; mi želimo sve samo za sebe, i možda se ne pouzdajemo previše u budućnost. Ali, Zemlja će biti bez budućnosti tek kada se ugase snage ljudskoga srca i razuma koji srce prosvjetljuje - kada Božje lice ne bude više blistalo iznad Zemlje. Gdje je Bog, tamo je budućnost*, istaknuo je Sveti Otac.

Beč: Papa naglasio važnost nedjeljne mise

Sine dominico non possumus! - Ne možemo bez nedjelje! - odgovarali su prvi kršćani na suđenju zbog slavljenja nedjelje. *Nedjeljna misa je unutarnja potreba. Naš život je prazan bez Onoga koji ga podupire svojom ljubavlju. Ona je središte našega života; ne mariti ili iznevjertiti to središte znači životu oduzimati njegov temelj, unutarnje dostojanstvo i njegovu ljepotu*, naglasio je Benedikt XVI. predvodeći u nedjelju 9. rujna svečanu euharistiju u katedrali Sv. Stjepana u Beču, na kojoj je sudjelovalo oko 30.000 vjernika. Osvrnuvši se na shvaćanje nedjelje u zapadnom društvu, Papa je rekao kako je nedjelja shvaćena kao kraj tjedna, odnosno slobodno vrijeme. *Slobodno je vrijeme, poglavito u žurbi modernoga svijeta, zaista lijepo i potrebno. Ali ako slobodno vrijeme nema unutarnje središte, iz kojeg proizlazi usmjerenje za cjelokupnost života, ono je prazno vrijeme u kojemu nema okrepe niti odmora. Prvi su kršćani prvi dan u tjednu slavili kao dan Gospodnji, jer je riječ o Uskrsnuću, ali su veoma brzo postali svjesni činjenice da je prvi dan u tjednu praskozorje stvaranja, dan kada je Bog rekao: "Neka bude svjetlo". Stoga je nedjelja u Crkvi i tjedni blagdan stvaranja - blagdan radosti i zahvale Bogu na stvaranju. U doba kada je stvoreno izloženo mnogostrukim opasnostima zbog ljudskoga djelovanja, moramo svjesno prihvatiti i tu dimenziju nedjelje*, zaključio je Benedikt XVI. Nakon misnog slavlja, Papa je s okupljenim mnoštvom vjernika na trgu ispred katedrale molio Anđeo Gospodnji te uputio prigodni nagovor. /**Prema: IKA, HKR, Radio Vatikan, Križ života**/

Premинуo dekan KBF-a, fra Tomislav Zdenko Tenšek

U ranim prijedlog podnevnim satima, u petak 31. kolovoza, iznenađeno je preminuo teolog i svećenik fra Tomislav Zdenko Tenšek, član Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića, dekan

Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Cjelokupna hrvatska javnost oprostila se od dr. Tenšeka posljednji puta u četvrtak 6. rujna na zagrebačkom groblju Mirogoj. Veliku hvala dr. Tenšek u ime cijele Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića izrekao je provincijal fra Ivica Petanjak. Nakon sprovednih obreda u crkvi Krista Kralja na Mirogoju misu zadušnicu za dr. Tenšeka predvodio je zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s brojnim svećenicima. *Ovih se dana kod nas govori i piše o dr. Tomislavu Zdenku Tenšek kao istaknutom teologu, sveučilišnom profesoru, dekanu Katoličkog bogoslovnog fakulteta, ali govori se o njemu i tihom molitvom zahvale u mnogim samostanima i drugim zajednicama u kojima je pokojnik vodio duhovne vježbe i obnove potičući na veće pouzdanje u Boga i što snažnije zajedništvo u današnjem vremenu poljuljanih vrijednosti. Uvijek strpljiv, suosjećao je s potrebama pastora dolazeći rado u pomoć braći svećenicima u župnim zajednicama. Često je pohađao bolesnike, dijeleći s drugima i radost i bol*, rekao je kardinal Bozanić dodavši kako se dr. Tenšeka s osobitom zahvalnošću spominju i brojni studenti KBF-a kojima je s jednostavnošću srca povezanom s intelektualnim poštenjem duha, prenosio duboke teološke sadržaje.

Tomislav Zdenko Tenšek rođen je 1. listopada 1943. godine u Zadravcu, župa Orehovića, u Hrvatskom Zagorju. Pohađao je postdiplomski studij u Strasbourgu (Francuska) gdje je i magistrirao (1969.–1971.) i poslije na Gregorijani u Rimu (1977.–1981.) gdje je doktorirao. Bio je član Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića. Kroz šest godina bio je vrlo angažiran provincijal (1982.–1988.), a potom više puta zamjenik provincijala i definator. Godine 1993. imenovan je u kauzi sluga Božjega o. Ante Antića. Bio je profesor je na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je od 2004. godine obnašao službu dekana Fakulteta, a također je bio i član povjerenstva Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi. Od 1996. godine bio je član Vijeća za nauk vjere pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

/IKA, Glas koncila/

Nove knjige/priručnici

□ **Rokovnik za vjeroučitelje**
Zagreb, 23. 8. 2007. (IKA) – Glas koncila objavio je Vjeroučiteljski rokovnik za 2007. i 2008. godinu. Nastao na prijedlog vjeroučitelja, najnoviji rokovnik, izmijenjen i dopunjen, uz stalne rubrike donosi: katolički imendanski kalendar za 2007. i 2008. godinu, duže liste za popis učenika te posebno osmišljen dnevnik čitanja Biblije s odabranim biblijskim tekstovima za svaki dan. Na više od 100 stranica spiralnog uveza nalaze se također brojne korisne informacije i napomene: za svaki tjedan, na zasebnoj stranici, temeljne informacije o nastavnoj godini, blagdanima i svetkovinama, naznake nedjeljnih svetopisamskih čitanja i prostor za bilješke. Vjeroučiteljski rokovnik 2007./08. može se kupiti u knjižari *Glas koncila* na Kaptolu 8 u Zagrebu, naručiti telefonom: 01/ 4874 326, faksom: 01/ 4874 328 ili putem interneta: <http://knjizara.glas-koncila.hr>

□ Zbirka pisama Majke Terezije

Vatikan, 29. 8. 2007. (IKA) – Deset godina nakon smrti Majke Terezije iz Kalkute, u rujnu će biti objavljena zbirka njezinih pisama koja je napisala o svojoj dugoj i dubokoj duhovnoj suhoći. Knjigu je uredio o. Brian Koldjehuk, postulator kauze za proglašenje svetom blažene Majke Terezije. Govoreći u razgovoru za Radio Vatikan o "tamnoj noći duše" koju je proživjela ta svetica ljubavi, o. Raniero Cantalamessa, propovjednik Papinskoga doma, napomenuo je kako je to nešto što je vrlo poznato u kršćanskoj tradiciji. Možda je novo, nepoznato u obliku u kojemu je to proživjela Majka Terezija. Čini se da je kod nje to bilo trajno stanje, od određenoga trenutka njezina života, kada je započela veliko djelo ljubavi, pa sve do kraja. Mislim da i to dugo trajanje "noći", za nas danas ima posebno značenje. Vjerujem da je Majka Terezija svetica medijskoga doba, jer ju je "noć duše" zaštitila kako ne bi postala žrtva medija, odnosno kako se ne bi dičila.

5. rujna

Blažena Majka Terezija

(* 26. VIII. 1910. + 5. IX. 1997.)

- Kći dobrostojećeg oca i poduzetne majke ● rano ostala bez oca ● redovnica ● profesorica ●
- misionarka ● njegovala najsiromašnije ● brinula se za nerođenu djecu ●
- za bolesnike od aidsa ● dvorila umiruće ● zaštitnica misionara ● bolesnika ●
- pomoćnica trudnica ● zaštitnica siromašnih ● neželjene djece ●

Napustila samostan da se posveti najsiromašnijima

Agneza Gonxha Bojaxhiu (Gondža Bojadžiu) rođena je 26. kolovoza 1910. u jednoj albanskoj obitelji u Skopju u Makedoniji. Njezin je otac umro kad joj je bilo osam godina. Majka joj je bila vrlo pobožna i poduzetna žena. Nakon muževe smrti otvorila je pletačku radionicu i prodavaonicu tkanine kako bi mogla prehraniti obitelj. U rujnu 1928. godine ostavila je Agneza roditeljsku kuću da bi stupila u samostan loretskih sestara u mjestu Rathfarnham (Dublin). Tamo je primljena kao postulanica 12. listopada i primila je ime Terezija po svojoj zaštitnici svetoj Maloj Tereziji.

Red Loretskih sestara ju je poslao u Indiju. U Kalkuttu je prispjela 6. siječnja 1929. godine, te je u novicijatu u Darrjeelingu 24. svibnja 1937. godine položila svoje vječne zavjete. Od tada se zove **Majka Terezija**. Za vrijeme 30-tih i 40-tih godina bila je profesorica u redovničkoj školi koja je nosila ime St. Mary's Bengali Medium School. Konačno je 10. rujna 1946. godine doživjela novi poziv u svome zvanju. Bilo je to dok je vlakom putovala iz Kalkutte u Darjeeling. Dobila je nadahnuće da osnuje redovničku zajednicu misionara i misionarki ljubavi. Tu će zajednicu sačinjavati sestre, braća, svećenici i vanjski suradnici. Sadržaj te objave se daje naslutiti iz svrhe i zadaće, koju je namijenila svome novom institutu: "Ugasiti beskrajnu Isusovu žeđ na križu, kad je žeđao za ljubavlju i dušama." Tu će žeđ novi redovnici gasiti radom oko spasenja i posvećenja najsiromašnijih među siro-

mašnima. Nova kongregacija Misionarki i misionara ljubavi je osnovana 7. listopada 1950. godine kao službeni religiozni institut za nadbiskupiju Kalkutta.

Sestre Majke Terezije osvojile svijet

Majka Terezija je 50-tih i ranih 60-tih godina proširila djelovanje misionarki Ljubavi po cijeloj Indiji. Papa Pavao VI. je 1. veljače 1965. godine priznao Kongregaciju, koja je od toga dana postala ustanova papinskoga prava. U mjestu Cocorote u Venezueli je 1965. godine osnovan prvi samostan izvan Indije, a od 1968. godine je osnovan prvi samostan u rimskom predgrađu Tor Fiscale, što je bio prvi samostan u Europi. Prvi samostan u Africi je otvoren u Tanzaniji. Od kasnih 60-tih

godine primila Nobelovu nagradu za mir. Iste godine je bilo 158 kuća misionara i misionarki ljubavi. Te godine je otvorena prva kuća u Zagrebu kao prva u jednoj komunističkoj zemlji. Naredne godine je otvorena i kuća u Berlinu. Samo je u nekadašnjem Sovjetskom Savezu otvoreno 15 samostana.

Ljubav i prema bolesnima od aidsa

Na Badnje večer 1985. godine otvorila je Majka Terezija u New Yorku "Dar ljubavi", prvu svoju kuću za bolesnike od AIDS-a. Narednih godina su slijedila otvaranja sličnih kuća ne samo u Sjedinjenim Američkim Državama već i diljem svijeta.

Do smrti u službi siromašnih ljudi

Od kasnih 80-tih godina Majka Terezija je, unatoč sve većim zdravstvenim problemima, puno putovala po svijetu. Nastajale su nove zajednice u Južnoj Africi, Albaniji, Kubi i u Iraku. Godine 1997. već je bilo gotovo 4.000 sestara u blizu 600 zajednica, i to u 123 zemlje na svijetu. U srpnju 1997. godine Majka Terezija se vratila u Kalkutu, a 5. rujna u 21,30 umrla je Majka Terezija u kući matici. Njezino tijelo je preneseno u crkvu svetoga Tome u Kalkuti. Ta se crkva nalazi u neposrednoj blizini samostana Loretto, gdje je ona boravila prije gotovo 69 godina, kad je prvi put došla u grad. Stotine tisuća ljudi iz svih klasa i vjera, iz Indije i iz inozemstva došlo joj je iskazati posljednju počast. Majka Terezija je dobila državni pogreb 13. rujna, kad su njezini posmrtni ostaci pronešeni ulicama Kalkute, na istom lafetu, na kojem su prije nošeni Gandhijevi i Nehruovi posmrtni ostaci. Na njezinom sprovodu su se našli predsjednici i premijeri država, kraljice i najugledniji gosti kao predstavnici zemalja iz čitavog svijeta.

Papa Ivan Pavao II. proglasio ju je blaženom 20. listopada 2003. godine.

godina pa do 1980. kongregacija se proširila po čitavom svijetu. Broj njezinih članova je stalno rastao. Majka Terezija je otvarala kuće u Australiji, u zemljama srednjeg istoka i u sjevernoj Americi. Prvi novicijat izvan Indije je nastao u Londonu.

Za svoj rad Majka Terezija je 1979.

Znala je govoriti:

Moj bankar je dragi Bog. ♦ Bog nije stvorio bijedu već je stvorio samo nas. ♦ Svako dijete je dragocjeno – Božje je stvorenje. ♦ Dati samoga sebe je bolje nego samo nešto dati. ♦ Srce postane radosno samo kad gori od ljubavi. ♦ Kad ste obeshrabreni, to je znak da ste oholi; a to pokazuje da imate previše pouzdanja u sebe samoga. ♦ Jedino kad dijelite s drugima nadvladavate bijedu.

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

Naš kandidat za sveca / Poetski kutak

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Želim biti vosak

Kako bismo razumjeli riječi naslova, te što Gerard po njima želi reći, potrebno je navesti cijeli ulomak iz kojega su izdvojene riječi naslova i otkriti njihov izvor i značenje.

“(Isuse), ja želim biti vosak, pa (užgli-bi), utisni u mene Tvoje želje; neka se one ispunjavaju svrhu mene. Neka sve što se sa mnom dogodi Tvoje djelo svjedoči. Ti si jedini nebeskom Ocu (udešavao) ugađao, a ja ću Tebi. Molitva otpočinka¹ sve zaustavi ali ipak pažnju sebi ostavi da se Tebi kao vosak preda. Ako sam vosak, bit ću mekši da bolesnike podvorim nego da se molim, kad kadšto želim – sv. Terezija. U svakom slučaju se duša mora pokazati da je zaručena s Onim, koji je za nas toliko patio. Inače bi Zaručnika osramotila i više nikad ne bi mogla čekati da joj dođe u posjet. Njegov lijepi izgled, kada se s nama zaručio, neka nam bude med u svakoj žrtvi, pa ga nećemo osramotiti po malodušnosti”.² U nastavku teksta citira sv. Pavla kako bi potvrdio da se pri tome treba osloniti na vjeru, da “vjera sve može, da je duboko sjedinjenje duše s Isusom djelo vjere, kao što je imala sv. Terezija i Abraham koji je bio pripravan i sina žrtvovati unatoč obećanja da će biti otac velikoga naroda. Sv. Atanazije i sv. Bazilije sve su pretrpjeli i na sve spremni bili jer su vjerovali”.³

Slikom “mekanog voska” Gerard se odnosi na pete stanove knjige “Zamak duše” sv. Terezije Avilske, koja u tim “Stanovima” opisuje događaj i doživljaj stupnja kontemplacije i sjedinjenja duše s Bogom. Taj stupanj sjedinjenja prisposobljuje “mekanom vosku”. “Zar niste čule”, piše sv. Terezija svojim sestrama, “za Zaručnicu koju je Bog uveo u odaju vina i uređio u njoj ljubav? Pa to je to, jer kako se ta duša predaje u Njegove ruke, a velika ju je ljubav tako obuzela da niti zna niti hoće osim da Bog od nje napravi što bude htio... Duša tu predstavlja samo vosak, dok pečat utiskuje drugi, zato što ga vosak ne utiskuje sebi, samo je pripravljen, hoću reći mekan; a čak ni za tu pripremu ne smekšava se; ona je mirna i pristaje na to”.⁴

Jasno slijedi: kad sluga Božji želi biti “mekani vosak”, zapravo citira sv. Tereziju od Isusa, želi se pripremiti na nadnaravnu kontemplaciju, slijedeći u tome učenje svoje majke obnoviteljice, sv. Tereziju od Isusa koja tvrdi da su “svi koji nose karmelsku odjeću pozvani (ne samo oni), na molitvu i kontemplaciju... Većina ulazi u te odaje iako ima i stupnjeva”.⁵

Iz toga slijedi da željom “biti mekani vosak” Gerard želi, po kontemplaciji, ostvariti svoj poziv, “biti mekani vosak”, biti osposobljen, što bolje povezati u životu kontemplaciju i djelatnost, i plodonosnije djelovati za spas duša a to je prema njemu povezano sa stupnjem molitve “otpočinka”. “U toj se molitvi duša počinje sabirati”, piše sv. Terezija, “tu već dosiže vrhunarnu stvar. (Volja) pristaje da je utamniči Bog, poput onoga koji dobro zna da je zarobljenik onoga koga ljubi”.⁶

Lako nam je, poslije povezivanja Gerardovih navoda s izvorom, učenjem sv. Terezije Avilske, shvatiti smisao njegovog pogleda na svoj poziv: on želi biti “mekani vosak”: ostvariti svoj kontemplativno-djelatni poziv, savršeno, jer je uvjeren da “Ne možemo uzletiti Stvoritelju dok ne svladamo svoju volju, tog kućnog neprijatelja. Ne možemo zbog njega imati svetu slobodu. Svu sebičnost treba otresti s krila duše”.⁷ “S Bogom sjedinjenje od svega drugom odcjepljenje”.⁸ Želi s takvim raspoloženjima duše vršiti brigu za bolesnike koja je posebno, u njegovo doba bila vezana s naporom, jer se moralo voziti zaprežnim kolima po prostranoj somborskoj župi, po prašnjavim ili blatnim putovima onoga vremena, zimi i ljeti, pa i onda kada je, primjerice, obavljao godišnje duhovne vježbe.

Kako je o. Gerard bio vrlo vjeran ovom programu i dosljedno tome nastojao biti “ponizan”, odcijepljen od svega, “slobodan”, očito je da se njegov mladi poglavar “prevario u dobroj vjeri”, iako vrlo cijeni slugu Božjega, kad je pisao: “da Gerard puno moli i puno radi ali nismo pustinjaci nego karmelićani”. Nije, jamačno, uočio da ima posla s čovjekom koji na savršen način želi biti vjeran učenju svojih obnovitelja Terezije od Isusa i Ivana od Križa, i su-sestre Male Terezije: povezati kontemplativnu i djelatnu dimenziju svoga poziva na što savršeniji način.

Gerard će povjeriti odgovor svima, ali samo u svojim intimnim bilješkama i zapisati: “što je mistično nije razgovitno”.⁹ To nam je tek sada poznato kad su nam dostupne njegove autobiografske bilješke!

- 1) O molivi “otpočinka” sv. Terezija, primjerice, piše, u: *Moj život*, pogl. 14.
- 2) Bilješke hrvatski, 006590.
- 3) Ondje
- 4) Sv. Terezija od Isusa, *Zamak duše*, V odaje, pogl. 2, 12.
- 5) Ondje, 1. pogl. 2.
- 6) Sv. Terezija, *Moj život*, 14. pogl., 2.
- 7) *Biser mišljenja*, 004599.
- 8) *Theologia pastoralis*, 003251.
- 9) Ondje, 002651.

IVAN PAŠIĆ

Rođen je 1946. godine u Bačkom Monoštoru. Bavi se zemljoradnjom, a u slobodno vrijeme piše poeziju. Njegove se pjesme često čitaju u crkvi prigodom proslava. Pjesme su mu objavljene u kalendaru *Subotička Danica*, katoličkom mjesečniku *Zvonik*, u somborskom listu *Miroljub* te u zagrebačkom listu *MAK*. Redovito su mu pjesme uvrštene u zbirke odabranih stihova *Lira naiva*.

DOBRONAMIRNO UPOZORENJE

Dok odam kroz selo šokačko naše i tražim temu za pismu novu susrićem Roberte, Igore, Saše (tako se danas naša dica zovu).

Znadem da nisu ta dica kriva što imena imu nove mode što se ne zovu Stipa i Iva što nam jedno obilježje ode.

A na komu je onda krivica što nam se drugojače zovu dica? Ako to možda želite znati znajte da je na mami i tati.

Mladim roditeljima par riči reću pa neka mi slušu: Kada se Šokac svojim ne diči gubi svoju šokačku dušu!

Ivan Pašić

Trudnice u našim očima

Na blagdan sv. Roka, zaštitnika povjerene mi župe, još smo jednom proslavili "Dan trudnica". Četrnaest majki koje očekuju dijete bile su, kako to uvijek takvom prigodom ističem, najljepši ukras naše lijepe crkve. Doista, trudna žena – žena u blagoslovljenom stanju trebala bi u svima izazivati osjećaje poštovanja i djelotvorne ljubavi. Osobno se trudim na svaku trudnicu zazvati Božji blagoslov. Svaki put kad koju sretnem u srcu kažem: "Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Bože, blagoslovi nju i čudašce koje nosi pod srcem! Blagoslovi oca toga djeteta i njezinu obitelj!" Onima koje poznajem u susretu podijelim blagoslov stavljajući im uz gore navedene ili slične riječi blagoslova i križić na trbuh. Takvim postupkom želim ohrabriti i podržati bračne parove koji očekuju dijete i izraziti radost zbog velikog djela koje čine donoseći na svijet novoga čovjeka koji će obogatiti narod i Crkvu i osigurati budućnost društva u kojem živimo! Ta je budućnost doista vrlo upitna već i na temelju obične statistike. U jednoj emisiji na novosadskoj televiziji saznao sam za doista stravičan podatak: U Vojvodini godišnje čak 16000 osoba više umre nego li se rodi. Za deset godina to je 160.000! Dakle, više nego li što čitava subotička općina ima stanovnika.

Jedan od razloga takvoga stanja je sigurno i tužna istina da u društvu u kojem živimo dostojanstvo žene i majke često nije niti zaštićeno a kamoli dovoljno isticano!

Nedavno sam u nekim novinama čitao kako trudnice moraju dugo čekati u red na rutinske preglede i to ne samo u raznim drugim ambulantom nego čak i u čekaonicama ginekoloških ambulanti! A da ne govorim o mnogim neljubaznostima liječnika i medicinskog osoblja prema njima. Za eventualno nužno prisustvo liječnika kod porođaja "tajno" se određuje visoka taksa koju moraju platiti. Pitam se, što onda rade dežurni liječnici ginekolozi i medicinsko osoblje zaduženo za porođaje? Za koju i kakvu plaću oni rade?!

Velika nepravda uočljiva je u zapošljavanju trudnica. U mnogim firmama uvjet za zapošljavanje žena je da nije trudna ili se čak od udane žene iznuđu-

će olakšati muževima i ženama, očevima i majkama, njihovu odgovornu zadaću rađanja i odgoja djece.

je obećanje da neće ubrzo ostati trudna. Još jedna velika nepravda su i plaće žena koje su na porodiljnom dopustu jer su te plaće često vrlo umanjene.

Nije dovoljno alarmirati javnost o vrlo nepovoljnoj demografskoj slici države u kojoj živimo. To se u novije vrijeme čini dosta često i izričito. Potrebno je poduzeti konkretne korake. Primjerice, u svim ambulantom napisati da trudnice imaju prednost pred ostalim pacijentima. Napisati na ulazu na odjel za porođaje: DOBRODOŠLE NAJVEĆE DOBROČINITELJICE NAŠEGA GRADA I NAŠE DRŽAVE! Najstrože kazniti liječnike i medicinsko osoblje koje traži novac od trudnica za pomoć kod porođaja! Omogućiti majkama koje su na porodiljnom dopustu veće plaće nego što je to uobičajeno. Omogućiti ista prava za svako dijete koje se rodi bez obzira je li ono prvo ili šesto. Tužno je da majka s trećim djetetom dobiva dvije godine dopusta a za svako dijete poslije trećega samo godinu dana. Svakako treba povisiti iznos dječjeg doplatka. Donijeti zakon o oslobađanju poreza na sve dječje stvari i omogućiti na adekvatan način da sve dječje stvari budu puno jeftinije nego dosada... Oni koji bi trebali voditi brigu o dobrobiti društva u kojem živimo i o budućnosti države kojoj su na vlasti trebali bi se o ovim i sličnim stvarima doista puno ozbiljnije pozabaviti i donijeti prave zakone koji

će olakšati muževima i ženama, očevima i majkama, njihovu odgovornu zadaću rađanja i odgoja djece.

Sa svoje strane, Crkva u novije vrijeme u tom smislu diže svoje glas. U raznim službenim dokumentima ističe dostojanstvo i prava žene i majke, kao i obitelji. Navodim samo neke:

* "Žene, naime, svakim danom svjesnije svoga ljudskog dostojanstva, ne dopuštaju više da ih se smatra običnim sredstvom, štoviše zahtijevaju prava i dužnosti dostojne ljudske osobe kako unutar obiteljskog doma tako i u javnosti." No, s obzirom na rad žena, poziva da im se "omogući rad u takvim okolnostima koje se slažu s potrebama i dužnostima supruge i majke" (bl. Ivan XXIII.).

* Skrb za dom ne smije zapostaviti opravdano promicanje žene u društvu (II. vatikanski koncil).

* "Žena ima temeljnu ulogu u obitelji i društvu", isticao je on. "Zakonodavstvo treba zaštititi poziv ženi vlastit te priznati nezavisnost žene kao osobe, priznati jednakost njezinih prava s obzirom na sudjelovanje u kulturnome, gospodarskom, društvenom i političkom životu" (Pavao VI.).

* "U mnogim dijelovima dar majčinstva je češće kažnjavan negoli cijenjen." Među mnogim zaprekama je i nejednakost u plaćama za isti posao, slaba ili nikakva zaštita majki rad-

Hrvatske katoličke internetske stranice (66.)

Vjeronauk i multimedija

Početak nove vjeronaučane i školske godine, aktualizira pitanje vjeronauka. Radi podsjećanja na ulogu koju traže moderna sredstva javnoga priopćavanja u evangelizaciji, u ovoj su rubrici već prikazane dvije hrvatske internetske stranice koje se odnose na vjeronauk (www.vjeronauk.net te www.nku.hbk.hr). Među zanimljivije ulazi i nekoliko stranica koje održavaju agilni vjeroučitelji Helena i Josip Aničić, među kojima je i "Vjeronauk i multimedija" koja se nalazi na adresi

<http://public.carnet.hr/~joanic/>

Stranica ima veliki broj raznovrsnih linkova, poput Aktualno, Helena web site, Vjeronauk, Radovi i referati, Presentacije, Web galerija, Linkovi, Anketa, Stari tekstovi itd., koji sa svoje strane sadržavaju daljnje interesantne sadržaje (primjerice, Radovi vaše djece, Razmišljanja, različite meditacije i sl.). Za mlade su nedvojbeno najzanimljiviji Forum i Moj blog "Vjeronauku pruži ruke", a stalno je otvoren i poziv na suradnju za nove suradnike. Nažalost, neki sadržaji na stranici bivaju povremeno uništavani od strane hakera, koji ju, izgleda, često imaju na meti.

No, nesumnjivo je riječ o vrlo zanimljivoj stranici, namijenjenoj ne samo vjeroučiteljima nego je prije svega usmjerena na same učenike, i zato predstavlja primjer kakvu bi ulogu trebala imati suvremena obavijesna sredstva u evangelizaciji. /s.b./

**16. 09. 2007.
DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU**

*Izl 32,7-11.13-14; Ps 51,3-4.12-13.17.19;
1 Tim 1,12-17; Lk 15,1-32*

Ustat ću i poći k ocu svome

Čovjek, nažalost, ima jedno teško iskustvo, iskustvo grijeha. Nakon istočnoga pada, naša je zajednička baština i grešnost. Bog je u svojoj dobroti u našem biću ostavio osobiti znak svoje dobrote: savjest. To je "moralna vaga" naših misli, riječi i djela. Najveća zahvalnost ide Bogu upravo radi toga dara koji nas teško prekorava, ali nas i oslobađa ako u zdravoj savjesti prihvatimo prigovor, a u ljubavi pokajanje. Psalam 51. jedan je od najljepših psalama u kojem savjest, opterećena grijehom, odgovara Bogu na pravi način. Kako? Pokajanjem. Bog je na našu poniznost i ljubav koja je ranjena osjetljiv. Čovjek koji se iskreno kaje dobiva oprostjenje. Mi kucamo na milosrđe i bezgraničnu moć Božju. On je onaj koji nas pere, čisti, preobražava i oslobađa. Kucati na tu dobrotu znači dobiti oprostjenje i čistu savjest. Dapače, čisto srce. Da, čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni! Na taj način je i kajanje i odluka, a to je jedini put da grešnik, unatoč iskustva grijeha, bude spašen.

**23. 09. 2007.
DVADESET I PETA
NEDJELJA
KROZ GODINU**

*Am 8,4-7;
Ps 113, 1-2.4-6.7-8;
1 Tim 2,1-8; Lk 16,1-13*

**Hvalite Gospodina koji
iz gliba vadi siromaha**

Krepost vjernosti u središtu je današnjih liturgijskih čitanja. Teško je biti vjran. U duhovnom životu često puta, pod svaku cijenu, želimo se pred Bogom opravdati svojim dobrim djelima. To nastojanje je i potrebno i hvale vrijedno. Ali nas ono samo neće opravdati. Suradnja s Bogom je naš put. Na tom putu je potrebna vjernost i ustrajnost. Kad se te dvije kreposti susretnu s Božjom milošću, naš put biva put opravdanja. Zato je molitelj psalma zahvalan i blagoslivlja ime Gospodnje. To blagoslivljanje je prvo zahvala Božjoj vjernosti. Jedino On je trajno i neopozivo vjran. Zato se toj vjernosti divimo kao božanskoj, a nasljedujemo je kao svoj put prema Bogu. Iz iskustva znamo da On tada iz prašine podiže ubogog, iz gliba vadi siromaha. Moleći ovaj psalam očitujemo svoju vjernost, ali i ispovijedamo spoznaju da Bog trajno "promatra" naša djela i prosuđuje njihovu vrijednost po našem nastojanju i vjernosti.

**30. 09. 2007.
DVADESET I ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU**

*Am 6,1a.4-7; Ps 146, 6c-7ab.7c-8.9-10;
1 Tim 6,11-16; Lk 16,19-31*

Hvali, dušo moja, Gospodina

Ponovno susrećemo krepost vjernosti. Danas je u središtu liturgije ljudska lažna sigurnost. I kod proroka Amosa i u Lukinom evanđelju osoba se pouzdaje u svoje bogatstvo, ponaša se kao da je vrhovni gospodar i kao da Boga nema. Kolika varka! I danas je suvremeni čovjek, pa i kršćanin, izvrgnut opasnosti ponašati se kao da Boga nema, pouzdaje se u sebe i u svoje bogatstvo. Stoga psalam, o kojemu danas razmišljamo, rekao bih "litanijski" nabraja sve one božanske vrline koje su u suprotnosti sa spomenutim ponašanjem čovjeka. Bog je vjran, potlačeni vraća pravicu, gladnima daje kruh, oslobađa sužnje, otvara oči slijepima, uspravlja prignute, ljubi pravedne, štiti udovice, a grešnicima mrsi putove. Takav je Bog naš. Stoga bi ovaj psalam u samo svoja četiri stiha za nas mogao

biti i jutarnja i večernja molitva. Zašto? Jer bi rasvijetlio naš put, a u suton dana bio temeljem ispitu naše savjesti. S druge strane, psalam potiče i nas da budemo ne samo štovatelji našega Boga nego, što je Isus stalno htio, njegovi nasljedovatelji: Budite savršeni kao što je Otac vaš nebeski!

**14. 10. 2007.
DVADESET I OSMI NEDJELJA KROZ GODINU**

*2 Kr 5,14-17; Ps 98, 1.2-3ab.3cd-4;
2 Tim 2,8-13; Lk 17,11-19*

**Pred poganima Gospodin obznani
spasenje svoje**

Bog je čudesan u svojim djelima. Djela koja čini Bog, uvijek su izvanredna. Nadmašuju i naše očekivanje, da ne kažem, našu zaslugu. Danas su pred nama jedanaestorica gubavaca. Jedan iz Staroga zavjeta, Naaman Sirac, a u evanđelju devet nezahvalnih i jedan zahvalni gubavac. Naaman je zahvalio, a od deset samo jedan. Zanimljivo, dakle, da psalam koji povezuje današnje Bogoslužje riječi, zahvaljuje Gospodinu. Zahvala je uvijek pjesma nova, jer Gospodin učini djela čudesa! Bog pobjeđuje i grijeh i posljedice grijeha: bolest. U Isusu Kristu je obznani svoj spasenjski naum i objavio svoju pravednost praštanja i oslobođenja. Psalam je, dakle, i hvalben i molitveni. No, ovaj psalam nas na nešto obvezuje. Bog ne čini tajna djela. Tko je pozvan obznani djela njegova? Mi, kojima se to djelo spasenja događa. Svi krajevi svijeta vidješe spasenje Boga našega. Stoga sva zemlja poklikni Gospodinu, raduj se, kliči i pjevaj! To je naš put, biti blagovjesnicima velikih djela koje nam Gospodin učini.

put do pravednosti. A i evanđelje govori o "pobrkanim" vrednotama sluge i gospodara. Stoga nas psalam vodi k spoznaji: što je to pravednost pred Bogom? Svakako nije pravednost prava, bez pravog služenja. On je Gospodar. On je Bog. Naše služenje je način odnosa pred Bogom i prema njemu. To nije poniženje, to je spasenje. Stoga psalmist poziva da pred Boga stupamo s hvalama i kličemo pjesmama. Pavao će pitati: Što imaš, a da nisi primio? Zar nije onda način služenja Bogu trajno klicanje i zahvaljivanje? Kada je čovjek najveći? Kada prigne svoje koljeno i pokloni se Bogu kao jedinom Gospodinu. Prignimo koljena i padnimo nice, jer On je Bog naš, a mi ovce paše njegove. Koliko puta će ovaj psalam svakom vjerniku dozivati u pamet: O da danas glas moj poslušate! To je trajna Božja poruka i u službi Božanskog časoslova Crkva trajno stavlja u usta svojih molitelja upravo ovu poruku: O, da danas glas mu poslušate!

**7. 10. 2007.
DVADESET I SEDMA
NEDJELJA
KROZ GODINU**

*Hab 1,2-3;2,2-4;
Ps 95, 1-2.6-7ab.7c-9;
2 Tim 1,6-8.13-14
Lk 17,5-10*

**O, da danas glas
Gospodnji poslušate:
ne budite srca tvrda**

Tko je pravednik? Pita se liturgija danas. Prorok se tuži na čovjeka koji ne zna

VJERONAUKE U ŠKOLI

Kateheta svjedoči svojim životom

Andželka Gorjanac živi u Somboru. Završila je Pedagoški fakultet u Somboru i apsolventica je na Teološko-katehetskom institutu u Subotici. Predaje vjeronauk u osnovnim školama u Somboru i Čonoplji. Aktivna je u župi Presvetog Trojstva u Somboru, čak i svira na svetim misama.

ZV: Andželka, što za vas znači biti katehetom?

Za mene je kateheta osoba koja djetetu pomaže da što bolje upozna svoju vjeru. Jednom prilikom sam na radiju čula molitvu katehete, koja kaže: "Oče, daj mi da govorim ono što Ti želiš, a oni da čuju onako kako želiš, pa da rastu u slobodi, radosti i ljubavi." Biti kateheta za mene znači truditi se biti upravo takav kako se ovdje moli. Pronašla sam se u ovoj molitvi. Konačno, biti kateheta je ustvari za mene poziv.

ZV: Rekli ste kako Vas je molitva potaknula da i sami postanete katehetom. Nakon što ste se za to opredijeli, da li ste se odmah upisali na naš Teološko-katehetski institut?

Još u osnovnoj školi sam se upozнала s programom na Institutu i razmišljala kako bi bilo dobro to jednog dana studirati. No, nakon srednje škole upisala sam Učiteljski fakultet ovdje u Somboru. Imala sam i drugih planova za svoj život, ali jednostavno sam se opredijelila za taj poziv, jer i to je bilo u opciji mojih maštanja iz djetinjstva o tome što bih htjela raditi u životu. Kada sam već upisala Učiteljski fakultet i završila prvu godinu, u jednom razgovoru župnik preč. Josip Pekanović me

upitao da li bih htjela biti vjeroučiteljica. Razmislila sam i rekla: što da ne. Cijeli život do tada sam odlazila na vjeronauk i znam koliko je to meni u životu značilo, a ovako bih i sama mogla drugima držati vjeronauk. Moram napomenuti da sam i kao dijete bila prisutna u zajednici i išla na vjeronauk. Tu sam odrastala. Da nije bilo ove zajednice, ja ne bih bila ovo što danas jesam. Onda sam upisala Institut. I sad evo kao vjeroučitelj mogu ustvrditi da mi je sama praksa, odnosno rad s djecom, prođubila ljubav prema ovom pozivu.

ZV: Jeste li paralelno studirali oba studija?

Da, bila sam na drugoj godini Učiteljskog fakulteta kad sam počela pohađati predavanja na Institutu. Što se pak završetka tiče, prvo sam se odlučila završiti fakultet, a sad mi predstoji i polaganje još preostalih ispita na Institutu i diplomski.

ZV: Kada usporedite ta dva studija, uvjeren sam, nailazite na mnoge različitosti među njima. Kako Vam se, na osnovu toga, čini odgoj na Institutu po svom sadržaju i metodologiji?

Studij na Institutu se svakako sastoji od predavanja, kao i na drugim učilištima. Ali u tom odgoju, za razliku od onog na Učiteljskom fakultetu, ipak se radi na jednoj duhovnoj formaciji. Teži dio ispita me još čeka, jer ga još nisam prošla. Ali kao i svaki drugi studij i ovaj na Institutu zahtijeva određene napore. Institut nudi dobro teorijsko obrazovanje neophodno za rad, a što se tiče praktičnog dijela, do sada smo imali dva odlična seminara, koja je organizirao profesor katehetike preč. Josip Pekanović u suradnji s grupom vjeroučitelja iz Švicarske. No, rad i ponuda na toj praktičnoj razini bi se trebala malo više pojačati.

ZV: Kako biste ocijenili taj način obrazovanja na Institutu, budući da se – kako ste rekli – radi i o duhovnoj formaciji. Što to Institut pokušava dati studentu kako bi ga osposobio za rad s djecom u školi, i to ne samo kao predavača nego kao vjeroučitelja?

Kroz teorijska predavanja su se prožimali duhovni sadržaji. Međutim, možda bi bile potrebne i duhovne obnove za katehete tijekom studija.

Naišla sam na takvu jednu ponudu kod karmelićana ovdje u Somboru. Mislim da je to jako potrebno.

ZV: Jeste li bili dovoljno formirani za ono što Vas je dočekalo u praksi?

Skroz je druga stvar kad se uđe u odjeljenje. To se uči neprekidno i tu se odvija prava formacija. Imali smo razvoju psihologiju, pedagogiju, sociologiju i druge metodičko-pedagoške predmete. No, drugačije je kad se to pročita u knjizi što se djetetu određenog uzrasta treba i može reći, a skroz je drugo kad uđeš u učionicu i vidiš dijete, trebaš mu pristupiti i tek tada preneti određene sadržaje. To ni malo nije jednostavno osobito kada se o radi prezentiranju duhovnih sadržaja i vjere. Jedno je tada imati teoriju, ali ta praksa je nešto sasvim drugo.

"Oče, daj mi da govorim ono što Ti želiš, a oni da čuju onako kako želiš, pa da rastu u slobodi, radosti i ljubavi."

ZV: Djelujete u sredini gdje nema puno katolika. Što je ono najljepše što Vi kao katehete u svom poslu doživljavate?

Upravo zato što ima malo katolika, malo je i djece koja se opredjeljuju za katolički vjeronauk. Evo jučer sam imala u prvom razredu u jednoj školi samo dvoje upisanih učenika. Nije to jedini slučaj. Uglavnom su grupe vrlo male. Dosađ sam u razredu imala najviše osamnaest učenika. Dobro je što se tu ostvaruju osobni kontakti s učenicima i do svakog djeteta je moguće doprijeti, a i oni se međusobno povezuju, družu se i komuniciraju. Lijepo je to što se u tako malim grupama mogu približiti i više pažnje posvetiti svakom djetetu ponaosob. To mi je osobito važno. U ovim manjim grupama učenik i kateheta se lakše zbliže, pa je taj odnos više na rangu prijatelja, a ne toliko na onom strogo nastavnik – učenik. Također i učenici se međusobno više povežu kroz sate vjeronauka.

ZV: Što najviše otežava rad kateheti?

Što se mene tiče, problem je s rasporedom sati jer radim u tri škole, pa se događa da se i sati preklapaju, vrlo je teško sve to uskladiti. Nadalje, vjeronauk se obično stavlja u zadnje

sate, kada su djeca već umorna. Razne reforme u školstvu većina naših škola dočeka nespremno. Obično nedostaje prostorija, a predmeta je sve više i više, što znači da je više i nastavnika. Znalo mi se dogoditi da u tijeku sata moram promijeniti prostoriju. Možete misliti što bude s tim satom. Vjeronauk nije matematika da se na tren može prekinuti rješavanje zadatka i nastaviti ga i na drugom mjestu. Ovdje se radi i o stvaranju duhovnog ozračja sata. Bilo bi jako lijepo kad bi postojao kabinet za vjeronauk, da i ono što napravimo u njemu može biti izloženo, a isto tako da za blagdane možemo i vizualno bolje dočarati ono o čemu govorimo.

ZV: Kako ste opskrbljeni nastavnim pomagalicama? Da li postoje udžbenici ili se više radi kako se tko snađe?

Imamo neke od udžbenika. Sretna je okolnost da imam neograničen izvor prikladnog materijala od naše katehiste Rozmari Mik. Osobno sam se sad više orijentirala na Internet, gdje ima puno ponuda i za vjeroučitelje. Materijal s interneta je dobar i zato što se njime lako barata, tj. jednostavno ga je dorađivati za osobne potrebe.

ZV: Kako Vam se čini plan i program? Je li realan i u odnosu na uzrast djece za koju je namijenjen, ili možda premašuje njihove mogućnosti?

Pa mislim da je solidan.

ZV: Imate li mogućnost daljnje formacije kao kateheta?

Da, imam i to putem seminara. Pohađala sam dva seminara u suradnji s grupom vjeroučitelja iz Švicarske u organizaciji našeg Instituta. Čak sam tjedan dana bila i u Švicarskoj kod jedne vjeroučiteljice, koja je također bila kod nas. Imala sam prilike biti na njihovim satovima i vidjeti kako to oni rade. Nadam se da će i dalje biti sličnih prilika, a ako ih bude rado ću opet sudjelovati.

Netko tko ne vjeruje u ono što govori teško može to isto predavati drugome, bez obzira o kojem predmetu se radilo, a osobito kada je vjeronauk u pitanju.

ZV: Kakva su Vaša iskustva sa školskim poglavarstvima i drugim nastavnicima?

Za sada su pozitivna. Sva ta klima u školi mi se čini dobra. Iz razgovora znam da ima onih koji vrlo pozitivno vrednuju vjeronauk, a nažalost ima i jako puno onih koji su još pod utjecajem mentaliteta komunističkog režima

i ova situacija im se nikako ne sviđa. Ne doživljavaju svi vjeronauk kao neki važan predmet pa se događa, budući da je izborni, u slučaju nedostatka učionice da on jednostavno izostane jer će prostor dobiti neki drugi, "prioritetniji" predmet. Neki dan me jedan nastavnik pitao što predajem, i kad sam rekla da predajem vjersku nastavu, nadodao je: "A vi sigurno ne vjerujete u ono što predajete". Naravno da sam mu rekla da u to vjerujem! Dakle, ima i takvih, ali ima i onih s vrlo pozitivnim stavom prema vjeronauku.

Kateheta ne bi trebao ni počinjati s tim poslom ako nema izgrađen dobar odnos sa svojim župnikom, sa zajednicom kojoj pripada. Osobito je važan dolazak na nedjeljne svete mise i tamošnji susret s vjeroučenicima.

ZV: Zanimljivo, od jednog katehete se očekuje svakako da bude učitelj, ali istodobno i prije svega da bude svjedok.

Da, naravno. Mislim da je to neodvojivo. Netko tko ne vjeruje u ono što govori teško može to isto predavati drugome, bez obzira o kojem predmetu se radilo, a osobito kada je vjeronauk u pitanju. Ovdje nije dovoljno nabubati teoriju ili znati formulu, nego je to nešto puno više, tj. svjedočenje.

ZV: Vjeronaukom u školi smo u mogućnosti pristupiti puno većem broju djece nego što je to bio slučaj kad je vjeronauk bio samo na župi. Mislite li da je u školama djeci moguće pružiti ono što se nekada pružalo vjeronaukom na župi?

Pa vjeronauk na župi je bio puno fleksibilniji, a crkva je bila nadomak, pa se lako moglo otići pogledati što, pomoliti se... Nama je sad to u nekim sredinama jako teško, jer su često crkve zatvorene kad mi imamo sate. Tako kad ta djeca pristupaju Prvoj pričesti ili drugim sakramentima, kao njihov vjerouči-

telj trebala bih biti tamo, ali često puta to nisam u mogućnosti, jer se radi o djeci koja su iz raznih župa. U tom smislu je župna kateheza imala velikih prednosti, jer su u svemu tome katehete pratile svoje vjeroučenike.

ZV: Pored Vašeg angažmana po školama sudjelujete i u vjerskom životu župne zajednice. Koliko je značajan dobar odnos sa župnikom za jednog katehetu koji radi u školi?

Jako je značajan. Mislim da jedan kateheta ne bi trebao ni počinjati s tim

poslom ako nema izgrađen dobar odnos sa svojim župnikom, sa zajednicom kojoj pripada. Osobito je važan dolazak na nedjeljne svete mise i tamošnji susret s vjeroučenicima. Vjeronauk u školi i ovo jedno bez drugog ne ide, bar kod mene.

ZV: Čime biste Vi nekoga tko razmišlja o svom budućem zvanju i profesiji oduševili da se zainteresira za poziv katehete?

Bez obzira na poteškoće, to je jako lijep posao i više od toga. Ustvari, to više doživljam kao poziv. Lijepo je kad možeš govoriti o Božjoj ljubavi najmanjima koji ju najiskrenije prihvaćaju. Za to svakako treba imati afiniteta. Ne kažem da sam osobno nešto posebna u tome, ali interesirala sam se za to, jer mi je vjeronauk jako puno značio u djetinjstvu. Sigurno je jako važno u čemu je osoba odrasla. Mislim da ipak ne može svatko biti vjeroučiteljem, samo zato što je vidio da nedostaje kadra, pa na taj način pošto-poto želi doći do radnog mjesta. Osoba moram biti zainteresirana za to, mora to željeti, a tek onda se to nekako razvija.

Razmišljanja jednog subrata

Árpáda Horvátha sam susreo u prvom razredu gimnazije. Točnije, susreo sam se s njegovom odsutnošću na početku drugog razreda 1991. godine. U to vrijeme mnogi dječaci, koji su pohađali mađarsko odjeljenje, napuštali su školu zbog rata. Nisam odmah uočio da ni Árpád nije s nama nastavio drugi razred. Toga ljeta on je bio u Taizéu i, kad se vratio, nestao je. "Zamisli, Árpád je odlijepio i otišao u popove!", "Arpad je otišao u "Paulinum!" – govorili su.

tada rekao da i Arpad Horváth započinje svoj novicijat u rujnu 1998.

Sreo sam ga u rujnu 1999. nakon stjecanja diplome. Zbog ustroja isusovačkog novicijata nismo se puno susretali. On je ubrzo dospio i München, gdje je prvo učio jezik, a potom još kao novak započeo filozofski studij. U to vrijeme ispratio je svoju majku Matildu na njen posljednji put.

Već sam predavao u Miskolcu kada se Árpád, nakon svršetka studija, vratio u Mađarsku i radio u uredništvu isusovačke revije "Távtalok" u Budimpešti. Sjećam se s kojom je lakoćom čitao sve pristigle materijale i objavljivao članke o isusovačkim temama, o postmodernoj, o estonskim i gruzijskim glazbenicima. Upravo dok smo jednom nas dvojica razgovarali u tom uredništvu, telefonirali su da mi je djed umro.

Kasnije je Árpád nastao studij u Londonu. Učio je engleski, studirao teologiju, kao i ja, ali u Parizu. On je 2005. došao u Pariz na moje đakonsko ređenje, a iste te godine u studenom sam išao u London na ređenje druge dvojice isusovačkih đakona i tu sam s njim posljednji put duže razgovarao. Često smo se čuli telefonom i bili u kontaktu putem e-maila i skype-a.

Povezivalo nas je to što smo bili jedini mladi redovnici iz Subotice, obojica iz iste generacije, obojica vezani za rodni grad, za korijene... Ohrabivali smo jedan drugog u svom dvojnem nacionalnom identitetu. Ja sam govorio da sam pola Nijemac pola Mađar, a Árpád da on nije pola-pola, već i Hrvat i Mađar. Potom smo u podužem razgovoru razglabali o povijesti naših obitelji za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata. Zajedno smo navijali – Árpád u Londonu, a ja u Parizu – za vrijeme svjetskog nogometnog prvenstva, zajedno smo bodrili hrvatsku momčad u klubovima londonskih Hrvata i u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Parizu. Ponosan sam na to što sam jednom zgodom nagovarao Árpáda kako mora naučiti pjesmu: "ja sam sinak Subotice grada, ne dam više da moj narod strada" i "mene mati učila pivati, pivaj sine da Bunjevci žive".

Providnost je tako uredila da su mene zaredili za svećenika godinu dana prije nego Árpáda. Do posljednjeg tre-

nutka smo iščekivali da li će Árpád moći doći na ređenje. No, te je godine Árpád već više puta bio u Subotici – te godine je preminuo njegov otac György – pa ga poglavari zbog drugih dužnosti nisu više puštali kući. Tako su na njegovom mjestu u svetištu subotičke katedrale sjedili njegova tetka i tetak koji su ga predstavljali i na mladim misama i večerama.

Iz Kaira, "iz sjene piramida" pratio sam Árpádovo đakonsko ređenje u Londonu. Čekao sam njegovo svećeničko ređenje i odluku svojih poglavara hoće li mi dopustiti da u srpnju budem u Subotici na ređenju. S obje strane smo molili poglavare da me puste, ali je odgovor svaki puta bio "ne" ili "vidjet ćemo". Potom me jednog svibanjskog ponedjeljka navečer poglavar pozvao k sebi i rekao: "Tvog prijatelja će zarediti za svećenika, idi kući i raduj se s njime." Dojurio sam s jedne konferencije u Ukrajini, donio me temišvarski biskup do Szegedina, a školski kolega do Subotice kako bih 21. srpnja ujutro bio u sakristiji subotičke katedrale.

Árpád je zaređen za svećenika. Za vrijeme obreda i sam sam položio ruke na njegovu glavu i nekoliko puta smo koncelebrirali. Kako je biskup prilikom ređenja naglasio, Árpád je sada pozvan neprestano prikazivati žrtvu za narod. Kada Árpád u trećoj euharistijskoj molitvi kaže: "Uistinu svet si, Gospodine..., jer... neprestano okupljaš svoj narod da od istoka sunčanog do zapada prinosi čistu žrtvu imenu tvome", tada se sjetim dana njegova ređenja i svih svećenika, svih isusovaca, svih prijatelja, koji su preko mora i preko gora, s istoka i zapada, iz dalekih krajeva došli u Bačku da udovolje Božanskom pozivu i da stoje pored Árpáda, kada postaje svećenik Božji i kad njega slavi Družba Isusova, Subotička biskupija, vjerni puk Subotice, Kelebije, Horgoša...

Árpád se opet preselio u Budimpeštu u jednu novoosnovanu isusovačku zajednicu, gdje će biti zamjenik poglavara i nastaviti svoj rad u medijima. Tijekom ljeta još je u Bačkoj. Od nedjelje do nedjelje, od župe do župe, naviješta milost Božju. On izabire čovjeka na potpunu predanost Njemu i čovjek mu se može u potpunosti predati.

Od rujna ću raditi u Bejrutu na sveučilištu svetoga Josipa i tamo ću čitati Árpádove tekstove, intervjue. Ponovno će nas dijeliti jedan kontinent, ali će nas i nadalje povezivati redovnički zavjeti, od sada i neizbrisivi pečat svećeništva, a naravno i to što smo Subotičani!

Sljedeći put sam ga jednoga proljeća vidio za ambonom u subotičkoj katedrali, na četvrtu uskrсну nedjelju kada se slavi nedjelja Dobroga Pastira – nedjelja duhovnih zvanja. Kao ponos subotičkog malog sjemeništa, svjedočio je o svom zvanju. Čuo sam o njemu još u nekoliko navrata od našeg zajedničkog profesora filozofije, koji je ujedno bio i Árpádov razredni starješina, profesora Josipa Ivanovića. On ga je još spominjao u odmorima između dva sata sociologije.

Obojica smo maturirali 1994. godine, a potom su nam se putovi razdvojili. Ja sam dospio u Veszprém pa u Budimpeštu, a on kao svećenički kandidat Subotičke biskupije u budimpeštansku centralnu bogosloviju, potom – tražeći svoje zvanje – nedaleko od Rima u Casa Balthasar i na Papinsko sveučilište Gregoriana. Jednom zgodom, kada sam bio u posjetu Subotici, susreo sam biskupa Ivana Pénzesa i obznanio mu da se spremam u Družbu Isusovu. On mi je

Besplatno primiste, besplatno dajte!

- **vjera je blago koje se prima i daje**
- **kao narod primili smo vjeru po misionarima**
- **misionarsko iskustvo pomaže mjesnoj Crkvi**
- **dvije laikinje otišle u misije**
- **misijama na www.zdenac.org**

Misijskim krajevima nazivamo ona područja i narode do kojih još nije doprlo Kristovo Evanđelje ili se tek počinje navješćivati. U tom pothvatu zasađivanja Evanđelja sudjeluju mnogi misionari i misionarke koji dolaze iz krajeva gdje je Crkva čvrsto ukorijenjena i gdje ima dugu tradiciju. Kakav je odnos između misija i opće Crkve? Kakvo duhovno blago se prelijeva u tom odnosu?

Dijeliti blago vjere

“Vjera je osobni čin: slobodan čovjekov odgovor na poziv Boga koji se objavljuje. Ipak, vjera nije osamljen čin. Nitko ne može sam vjerovati, kao što nitko ne može sam živjeti. Nitko sam sebi nije dao vjere, kao što si nitko sam nije dao života. Vjernik je vjeru primio od drugih i drugima je mora prenijeti. Naša ljubav prema Isusu i ljudima tjera nas da drugima govorimo o svojoj vjeri. Na taj način svaki je vjernik kao karika u dugu lancu onih koji vjeruju. Ja ne mogu vjerovati, ako nisam podržan vjerom drugih, a svojom vjerom pridonosim da se podupre vjera drugih.” (KKC 166)

Vjeru smo, dakle, primili od drugih i po drugima. Veliki apostol naroda, sv. Pavao, kršćansku je vjeru prenio iz Azije u Europu, iz semitskog svijeta u grčko-rimsku civilizaciju. Odatle se Crkva širila u mnoga plemena i narode. I naš hrvatski narod je na taj način došao u doticaj s Evanđeljem, po djelovanju kršćanskih misionara. Kao što je u počecima kršćanstva Krist bio nepoznat mnogim barbarskim narodima koji su nadirali u Europu, tako je i danas nepoznat još mnogim narodima svijeta.

Blago vjere koje smo primili trebamo nesebično dijeliti. Kad bismo odbacili sve ono što smo primili s vjerom, što bi nam preostalo? Bi li uopće imalo

smisla živjeti? A sjetimo se koliki još nisu čuli za Krista. U naravi Crkve je da je ona misionarska, poslana svakom čovjeku kao znak spasenja. Zato svi članovi Crkve moraju imati široko srce i misliti šire od granica svoga naroda, svoje biskupije ili župe. Možda bi nam u tome pomoglo da češće posvijestimo činjenicu da smo jedno u Kristu Isusu s katolicima diljem svijeta. I ne samo to: nego da smo i dužni slati misionare tamo gdje je to potrebno, jer smo i mi po nekim misionarima primili navješćaj Evanđelja.

U misije – barem na kratko

Kad se postavi pitanje misijskog djelovanja, odlaska u misije, često se čuju barem dva razloga protiv, a to su: da mnoga područja u “staroj Crkvi” postaju misionarska i da nema dovoljan broj svećenika, odnosno duhovnih zvanja ni za domaću Crkvu, a ne još i za slanje u misije.

Nekada su oni koji su osjetili misijski poziv odlazili u misijske krajeve i radili tamo do smrti ili bi se vraćali u svoju mjesnu Crkvu tek kad su se iscrpili i ostarili. Bolji uvjeti života i tehnička dostignuća pridonose lakšoj komunikaciji. U novije vrijeme ima misionara koji su se nakon nekog vremena provedenog u misijama vratili u domovinu i služe sada mjesnoj Crkvi. Kažu da je misijski rad u njima razbudio novi polet i zanos za naviještanje Evanđelja. Predlažu da biskupi budu spremni potaknuti mlađe svećenike da prihvate misijski rad u dalekim zemljama na neko vrijeme. Ali treba poticati, ne samo svećenike, nego sve članove Crkve.

Hvala Bogu da se sve češće mogu čuti vijesti da i laici odlaze u misije. Službenica Milosrđa s. Ljilja Lončar više godina je radila u misijama u

Ekvadoru. Po povratku u domovinu osnovala je udrugu “Zdenac” čiji je cilj promicanje misijske svijesti i formacija kršćana laika za rad u misijama. Ta je udruga nedavno poslala dvije laikinje u misije.

Ivana Parlov, 26-godišnja Imoćanka, koja je diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, otišla je 2. kolovoza u Tanzaniju na osobni poziv nadbiskupa Norberta Mtege gdje će pomagati hrvatskom misionaru don Anti Batarelu. Ivana je izjavila kako želi neko vrijeme provesti u misijama, a potom se vratiti u domovinu. No, nikad se ne zna kuda vode Božji putovi.

Druga laikinja, također izrasla iz udruge “Zdenac” je Drina Čavar koja je 5. rujna pošla u misije u glavni grad Ekvadora na godinu dana. Drina je već imala dobar posao bankarske službenice u Zagrebu. Čula je za udrugu “Zdenac”, potražila je na web stranici i našla zanimljive sadržaje koji su je oduševili. Sama kaže kako misli da može riskirati i dio života posvetiti radu u misijama. Njen rad u Ekvadoru sastojat će se u pronalazanju kumstva za što veći broj djece kako bi im se omogućilo školovanje, a i sama će predavati u školi. Obje misionarke su prošle dobre pripreme i spremne su za misijski rad.

I vi možete pronaći ove vijesti i još mnogo zanimljivosti na web stranici www.zdenac.org

PASTORALNE NORME MARIJANSKOG ŠTOVANJA (17)

1. Preporučeni oblici štovanja

Tu katoličku nauku Sveti sabor namjerno iznosi i ujedno opominje sve sinove Crkve da velikodušno gaje štovanje prema Blaženoj Djevici, osobito liturgijsko. Neka mnogo drže do praksa i pobožnih vježbi Njoj u čast, što ih je tijekom vjekova preporučilo učiteljstvo. Ono što je u prošlim vremenima bilo odlučeno o štovanju slika Krista, Blažene Djevice i svetaca neka s poštovanjem održavaju (LG 67).

Sveti Sabor potiče sve kršćane na velikodušno gajenje štovanja prema Blaženoj Djevici osobito liturgijski, što će kasnije papa Pavao VI. u svojoj enciklici reći. "Liturgija posjeduje, osim bogatog doktrinalnog sadržaja, neusporedivu pastoralnu djelotvornost, a ima dobro poznatu vrijednost uzora za druge oblike bogoštovlja" (MC br. 1). Obnovljena postkoncilaska rimska liturgija pruža nam bogatstvo liturgijskog štovanja Marije. U vrijeme *Došašća* liturgija ima pred očima Mariju, gdje je opjevana njezina neizreciva ljubav, kojom je iščekivala Sina. Tu je neodjeljivo marijansko štovanje od njegova nezaobilaznog odnošajnog središta, to jest Krista. *Božićno* vrijeme je produženo spominjanje božanskog, djevičanskog, spasotvornog bogomaterinstva. Kroz božićno vrijeme liturgijski se proživljava evanđelje djetinjstva Isusova, u kojem je Marija središnja figura. Odmah na početku liturgijske godine imamo oko 45 dana liturgijskog štovanja Marije. Tomu treba pridodati četiri velika marijanska blagdana kroz godinu: Bezgrešno začeće (8. prosinca), blagdan Bogorodice Marije (1. siječnja), Navještenje Gospodnje, blagdan Djevice, koja postaje Majkom Božjom (25. ožujka), blagdan Uznesenja Marijina na nebo (15. kolovoza). Ovdje ubrojimo i nekoliko manjih blagdana: Mala Gospa (8. rujna), Pohod (31. svibnja), Marija žalosna (15. rujna), Prikazanje Gospodinovo (2. veljače). Spomenimo i ove marijanske spomen-dane: Naša Gospa Lurdska (11. velja-

če), Posveta bazilike Svete Marije Velike (5. kolovoza), Gospa Karmelska (16. srpnja), Blažena Djevica Marija od Krunice (7. listopada), Prikazanje Blažene Djevice Marije (21. studenoga), Bezgrešno Srce Marijino (u trećem tjednu po Duhovima).

Bogatstvo misnog lekcionara sadržava značajan broj čitanja iz Starog i Novog zavjeta, koja se tiču Djevice, imaju marijanski značaj prema različitim stupnjevima. Časoslov Božjega naroda u himnima, antifonama, molbenicama, u sastavcima prvih kršćanskih pisaca, iz Srednjeg vijeka i iz modernog vremena, sadržava također izvrsna svjedočanstva pobožnosti prema Majci Gospodinovoj. Izraz ljubavi i molitvenog čašćenja Marije nisu nikakva rijetkost ni u obnovljenim liturgijskim knjigama. U liturgiji ima o Mariji toliko čitanja koji uz molitvu "Anđeo Gospodnji" i kronicu mogu uvelike zadovoljiti sve potrebe vjernika i svake mistične duše. Dok liturgijski častimo Mariju, ujedno se učimo kako valja liturgiju obavljati, jer nam je Marija najbolji uzor liturgijskog štovanja. Marija je najbolji uzor Crkve u redu vjere, ljubavi i savršenog jedinstva s Kristom, to jest onog unutarnjeg raspoloženja kojim svi, usko povezani s Gospodinom iskazujemo štovanje vječnom Ocu.

Crkva je, osobito u liturgiji, *sluša-teljica* Božje riječi. Budući da liturgija posadašnjuje muku i uskrsnuće Kristovo, tako posadašnjuje i Božju riječ. Crkva sluša Božju riječ za svoj neprestani "danas", u kojem Otac rađa Sina: "Ti si Sin moj danas te rodih" (Ps 2, 7). Svaki je naš "danas" ispunjen začecem, rođenjem, svjetlom Božje riječi, koja izlazi od Oca i koja se nama po liturgiji objavljuje. U srcu svih naših dana skriva se veliko svjetlo, vlada velika rasvjeta Riječi, makar se nama činilo da odasvud navaljuje tama. Kada bismo crna slova tame znali čitati kao znakove vremena, ne bi nam se činilo da je posvuda tama. Stoga nam treba istraživati znakove vremena, tumačiti ih u svjetlu Riječi i u tom svjetlu proživljavati događaje povijesti.

a) Marija je Djevica *koja sluša*. Sto je *slušala*? Slušala je navještenje, slušala je proročke izjave o rođenom djetetu, Isusove riječi u hramu i u javnom životu, njima rasvjetljivala svoje životne staze, po njima zalazila u smisao svoje bogomaterinske sudbine, s njima i po njima, čitajući znakove svoga vremena, rasvjetljivala je tamu pod križem. Nije li to poziv svim kršćanima tako čitati znakove našeg vremena u kojem živimo?

b) Marija je Djevica *koja moli*. Magnifikat je sva raspjevana Marijina molitvena duša. Na svadbi u kani Marija zagovara potrebu mladenaca i svatova, u dvorani zadnje večere združena je u molitvi s apostolima pred dolazak Duha Svetoga. Marija hvali Gospodina, moli za druge, ustraje moleći u zajedništvu. To je program Crkvi moliteljici, najprije hvaliti Gospodina, moliti i tražiti Božji blagoslov za svijet i ustrajati u molitvi kao zajednica. Kada je riječ o molitvi, onda Marija nije samo uzor molećoj Crkvi, nego i njezin molitveni predvodnik skupa s Isusom, koji se za nas moli i zagovara nas pred Ocem. Marija je usred čovječanstva prava vjerna družica Isusova, prvog i središnjeg aktualnog molitelja među ljudima.

c) Marija je Djevica *koja rađa*. Crkva nastavlja po sakramentima rađanje Božje djece koje je Marija, rodivši Glavu, rodila kao udove Otajstvenog Kristova tijela. Naime, cijela zajednica vjernika sudjeluje kod dijeljenja sakramenata, cijeli je Božji narod subjekt toga dijeljenja. Pred očima Crkve, djeliteljice sakramenata, treba neprestano biti lik Djevice koja rađa kako bi u liturgijskom djelovanju ostvarila sličnost sa svojim uzorom, s kojim je već slična po svom postojanju.

d) Marija je Djevica *koja prikazuje*. Prikazala je Isusa u hramu, prikazala ga je na Golgoti, prikazuje ga skupa s njim još uvijek Ocu, kao što i Isus sebe još uvijek prinosi u nebu. Marija nam je prava učiteljica, pravi uzor kako se skupa s Isusom treba prikazivati, prinositi Ocu, kako se požrtvorno uzimati za svijet.

Povratak

Još smo uvijek s Mojsijem kod grma koji je sav u plamenu, a ipak ne izgara. Prisustvujemo razgovoru između Mojsija i Jahve. Nakon što je sve rečeno i s jedne i s druge strane (Bog želi da mu čovjek bude sugovornik i da kod toga bude slobodan u svojim razmišljanjima i prijedlozima – a to je zapravo molitva – spontani razgovor s Bogom!), došao je trenutak da Mojsije počne izvršavati Jahvino poslanje.

Oproštaj i na put

Vratio se kući k svojoj ženi, sinu i tastu Jitru. Kako će im saopćiti tako naglu promjenu svojega života? Sve dosadašnje se prekida. Kako će im saopćiti svoj susret s Bogom-Jahvom? Zanimljivo je da se Mojsije odlučio na drugo rješenje. Ništa nije rekao o svom susretu s Bogom i svojem poslanju. Našao je drugi razlog da pođe u Egipat i tastu Jitru rekao: *Pusti me da se vratim braći u Egipat da vidim jesu li još na životu.* Jednako tako začuđuje što Jitro bez nekog velikog ispitivanja prihvaća ovu odluku svojega zeta Mojsija. Jednostavno je rekao: *Pođi u miru* što je ujedno značilo i njegov blagoslov na Mojsijev put.

U čitanju teksta će nas začuditi nastavak (r. 19) gdje, kao da se prije toga nije ništa dogodilo, pisac govori: “I Jahve reče Mojsiju u Midjanu: *Vrati se u Egipat, jer su pomrli svi ljudi koji su tražili tvoj život.*” Sasvim je sigurno da je pisac teksta imao pred sobom više predaja i nije htio da bilo što propadne pa makar da to i nespreno spoji.

Pisac nastavlja: *Tako Mojsije posadi na magarca svoju ženu i sinove i ode u zemlju egipatsku. A u ruke uze Božji štap* (r. 20). Ovdje se, u jednom jedinom retku, susrećemo s tri predaje. U r. 20. susrećemo se s tri pripovijedanja i svako je od njih povezano s Mojsijevim povratkom u Egipat. Jedno govori o brizi za obitelj (ženu i djecu), drugo o Mojsijevu povratku u Egipat a treće o “Božjem štapu”. Na temelju analiza tekstova i predaja bibličari danas smatraju da se Mojsije vratio sam u Egipat budući da se njegova žena Sipora i djeca u Egiptu nigdje ne spominju sve do izlas-

ka iz Egipta i dolaska pod Sinaj (usp. Izl 18,2-6). Možda su s Mojsijem išli samo jedan dio puta. Najvjerojatnije su ostali kod Jitra, Mojsijevog tasta i oca njegove žene Sipore jer su na taj način bili zaštićeni. Ovome u prilog govori i činjenica da se o Mojsijevom povratku uvijek govori u jednini osobne zamjenice (“on”).

Mojsijev pastirski štap sada je “Božji štap” kojeg će Mojsije za čitavo vrijeme izlaska nositi u svojoj ruci. On predstavlja i opunomoćenje Božje i silu Božju i veza je između “znakova” pod Sinajem i “svih čudesa” koja će Mojsije izvesti u Egiptu. Mojsiju je rečeno da pred faraonom izvede “sva čudesa” za koja mu je dao moć (u izvornom tekstu **šam^eti b^ejadeka** tj. *koja sam stavio u tvoje ruke*).

Krvavi muž

U čitanju našeg teksta došli smo do jednog od najteže razumljivih mjesta u Bibliji (Izl 4,24-26). Pogredajmo tekst: *Kad se na putu Mojsije zaustavi da prenoći* (on je sam!) *navali na nj Jahve da ga ubije. Ali Sipora pograbi oštar kamen, obreza svoga sina* (samo je jedan!) *i kožicom se dotakne Mojsijevih nogu* (neki prevode “uda” ali u izvorniku stoji **Ir^ag^lav** – što znači *njegove noge*): “*Zaista si mi krvav muž*”, reče. *I Jahve ga pusti. Ona je to zbog obrezanja rekla “krvav muž*”. Što se stvarno dogodilo, teško je reći. Je li Mojsije bio sam pa je iz druge predaje koja govori o putovanju s obitelji uzet podatak o Sifori, teško je reći. Možda je najbolje rješenje razmišljati o Mojsijevoj iznenadnoj bolesti koja ga je dovela na rub smrti (Jahve ga je htio ubiti!) a koja se pripisivala činjenici da nije bio obrezan. Podatak o obrezanju govori nam da se u starini obrezanje obavljalo oštrim kamenim nožem. Nije sasvim jasno zbog čega Sipora Mojsija proziva kao “krvavi muž”. Ovaj je podatak vjerojatno uvršten iz neke druge predaje za koju danas nije poznato okruženje u kojem su ove riječi izgovorene. Ono što je mučilo kasnije generacije bio je problem kako neobrezani Mojsije može voditi Božji narod iz Egipta. Na to se pokušavalo odgovoriti i naći rješenja na najrazličitije načine kako to svjedoči i ovaj težak odlomak.

Susret s Aronom

U svojem razgovoru s Jahvom Mojsije mu se tuži: *Ja nikad nisam bio čovjek rječit; ni prije ni sada kad govoriš svome sluzi. Ja sam u govoru spor, a na jeziku težak.* Ali Jahve nalazi rješenje: *Zar Aron, Levijevac, nije tvoj brat? Znam da je on vrlo rječit. Evo, baš ti izlazi u susret. Kad te vidi, obradovat će se u srcu. Ti govori njemu i u njegova usta stavlja riječi. Ja ću biti i s tobom i s njime dok budete govorili; kazivat ću obojici što ćete raditi. Neka on mjesto tebe govori narodu. Tako, on će tebi biti mjesto usta, a ti ćeš njemu biti mjesto Boga.* O svemu tome razmišlja Mojsije idući pustinjom prema Egiptu. Kako među tolikim mnoštvom naći brata Arona, kako doći do Arona?

U isto se vrijeme Bog očituje Mojsijevom bratu Aronu: *Zaputi se prema pustinji, u susret Mojsiju!* Bratski su se zagrlili i poljubili. Sada je Mojsije sigurniji. Aron je odvažan i ima čvrstu riječ. Potanko su se ispričali. Mojsije je Aronu saopćio sve što mu je Hahve povjerio.

Sa starješinama Izraelaca

Sve su ih skupili. Izraelski narod je već toliko brojan da oni sami bez starješina ne bi mogli učiniti ništa. Zato je važno najprije upoznati starješine s Božjim planom. I sada su svi na okupu. Aron će govoriti jer je rječit. Mojsije mu je sve potanko ispričao. Starješine sada znaju što je Jahve povjerio Mojsiju. Kao potvrdu toga Mojsije je izveo *znamenja naočigled naroda*. To je bilo potrebno jer sada narod vjeruje Mojsiju i prepoznaje da je *Jahve pohodio Izraelce i pogledao na njihove jade*. Kakva radost i kakva utjeha. Njihovom se ropstvu približio kraj. Jahve je posred njih. Kako drukčije na to odgovoriti nego li kao što je to učinio narod *padoše ničice i pokloniše se*. Prepoznali su Božju prisutnost – sam Jahve, Bog njihov, Bog Abrahama, Izaka i Jakova je među njima. Ima li veće nade i veće radosti?

(U sljedećem broju:
Susret i odmazda)

SAMO HRABRO U ŠKOLU

Na Trgu Sv. Petra u Vatikanu papa Benedikt XVI. čestitao je učenicima koji ovih dana počinju školsku godinu i ohrabrio ih da iskoriste svoje snage kako bi postigli što bolje uspjehe.

U povodu početka nove školske godine dubrovački biskup **Želimir Puljić** obratio se pismom učenicima, roditeljima, profesorima i odgojiteljima u kojem je, među ostalim napisao:

“Škola je u neku ruku ‘nova obitelj’ koja na osobit način pomaže vama, dragi učenici, rasti u dobroti i plemenitosti. A putem učenja i rada humanizira se vrijeme i prostor u kojem živite i rastete. Škola je potrebna jer vas ona odgojem i obrazovanjem uvodi u nove spoznaje, proučava kulturne i vjerske korijene, pomaže otkrivati zakone upisane u prirodi i u ljudskoj naravi. A u njoj i vi, ne samo stječete nova znanja i vještine, nego upoznajete sebe i druge kako bi sutra bili sposobni graditi bolje društvo”.

Naša djevojčica u školi

Jako smo čekali polazak u školu. Školska torba izgledala nam je jako teška i velika. Naša djevojčica je krhka i nježna i još ne može ostati sama u kući. Bilo je puno strahova.

Prvog dana PRIREDBA u čast prvašića! Divno. Svi su uzbuđeni, pa i mi roditelji. Naša kćerka je u I. c razredu, učiteljica će na hrvatskom jeziku. Nakon tri dana stigle su prekrasne knjige.

Svakoga dana u školu krećemo s blagoslovom na čelu i poljupcem. Navečer se sjetimo dana i zahvalimo Isusu na svemu i odlučimo se popraviti.

Prošlo je samo pet dana a strahovi polako nestaju jer naša djevojčica jako voli školu u kojoj će učiti i katolički vjeronauk. Sada i u crkvi ima svoje mjesto među učenicima.

Polazak u školu je veliki događaj jer i mi roditelji ponovno krećemo u prvi razred.

Neka je svima s Božjim blagoslovom.

**Mama i tata
jedne prvaškolke**

SADENJE KUPUSA

Ovu dražesnu priču ispričao je Bartolomej iz Pise .

Dođu jednom dva mladića svetom Franji sa željom da budu primljeni u Red, a Svetac, u želji da iskuša njihovu poslušnost i otkrije jesu li zaista spremni odreći se vlastite volje, odvede ih u vrt i reče im: “Dođite, posadit ćemo malo kupusa. Kada vidite kako ja to činim, i vi morate raditi tako.” I tako je sv. Franjo počeo saditi zelje stavljajući lišće u zemlju, dok je korijen stršio u zrak. Jedan od one dvojice sadio je kao i Franjo, a drugi je kazao: “Oče, tako se ne sadi zelje. Vi ga sadite naopako.” Na to se Franjo okrenuo i odvratio mu: “Sine moj, ja želim da ti sadiš onako kako ja sadim.” A kada je mladić, misleći da je sve potpuno pogrešno, opet odbio tako saditi kupus,

Franjo mu reče: “Brate, ja vidim da si ti vrlo učen čovjek, ali idi svojim putom jer ne bi bio dobar u mome Redu.”

I tako je jednog mladića primio, a drugog odbio.

Draga djeco , kad god vam se dogodi da morate poslušati nešto što vam nikako ne ide u vaše pametne glavice”, te vam se čini i pomalo ludo i suludo, a da to uradite povjerila vam neka odgovorna osoba, kao recimo vaši roditelji ili učitelj, poslušajte i sjetite se ove poučne priče o sv. Franji.

Pa ako treba saditi kupus naopako, vi ga naopako sadite. Po tom se ogleda franjevačka poslušnost.

Za Vas priredio: Silvester Bašić

Novi broj Maloga koncila u novom ruhu

Za novu školsku godinu i *Mali koncil* je dobio “novo odijelo”. Stranice ovoga omiljenoga dječjeg lista su se razvedrile i osvježile, ne samo izgledom nego i sadržajem.

Bilo bi lijepo da i do naših vjeroučenika stigne ovo zanimljivo štivo.

Susret Pape Benedikta XVI. s mladima u Loretu

Dopustite da u vama zavlada novi život koji se

Papa Benedikt XVI.
s 450.000 mladih

Dragi mladi, dopustite da u vama zavlada novi život koji se rađa iz susreta s Kristom i bit ćete kadri biti apostoli njegova mira u svojim obiteljima, među svojim prijateljima, u svojim crkvenim zajednicama i u različitim sredinama u kojima živite i radite, poručio je **papa Benedikt XVI.** tisućama mladih iz Italije i cijele Europe u homiliji na svečanom misnom slavlju 2. rujna, na zaravni Montorso drugog dana svog posjeta poznatom marijanskom svetištu Loretu. Na euharistijskom slavlju je koncelebriralo 150 nadbiskupa i biskupa te oko 2000 svećenika. *Bog,* poručio je u svojoj homiliji Papa okupljenim mladima, *traži mlada srca, mlade velikog srca, koji su kadri u svom životu stvoriti prostor za njega. Plivajte protiv struje: ne slušajte glasove koji dopiru s raznih strana propagirajući načine života protkane nadutošću i nasiljem, bahatošću i uspjehom pod svaku cijenu, vanjstinošću i onim "imati", nauštrb onoga "biti". Kolikim ste porukama obasuti upravo vi, koje prije svega šire mass mediji. Budite budni! Budite kritični! Ne dajte da vas sa sobom nosi val snažne moći uvjeravanja,* poručio je Papa mladima, kojih se u Loretu okupilo oko 450.000.

Benedikt XVI. je pozvao mlade da se opredijele za druge putove koje pokazuje prava ljubav: putove umjerenog i solidarnog načina života, iskrenih i čistih odnosa u ljubavi, predanosti u studiju i radu, te snažne zainteresiranosti za opće dobro. *Ne bojte se,* poručio je nadalje Papa, *biti drukčiji i što ćete biti kritizirani zbog svog vladanja koje će se mnogima činiti gubitničkim i zaostalim: vaši vršnjaci, ali i odrasli, a napose oni kojima su evanđeoski način razmišljanja i vrijednosti daleki, imaju snažnu potrebu vidjeti nekoga tko se usudi živjeti prema punini čovječtva koje je očitovao Isus Krist.* Put poniznosti, prema Papi, nije dakle put odricanja već hrabrosti. To nije rezultat poraza već rezultat pobjede ljubavi nad sebičnošću i milosti nad grijehom. Papa je također istaknuo kako je novim naraštajima povjerenja budućnost planeta, u kojem su vidljivi znaci raz-

voja koji nije uvijek znao čuvati osjetljivu prirodnu ravnotežu. *Prije nego bude prekasno treba donijeti hrabre odluke, zahvaljujući kojima će se znati ponovno uspostaviti snažnu povezanost između čovjeka i zemlje. Zato se potrebno odlučno opredijeliti za očuvanje stvorenoga svijeta i snažno se zauz-*

mati kako bi se preokrenulo tendencije koje prijete da dovedu do stanja nepovratnog uništenja, rekao je Papa na misi u Loretu.

Na kraju je Papa pozvao mlade da dođu iduće godine u Sydney na proslavu Svjetskog dana mladih. Nakon mise povjerio je "misijske mandate" za 72 mladića i djevojaka. Po završetku misnoga slavlja s mladima je izmolio molitvu Anđelova pozdravljenja.

Papa u Loretu odgovarao na pitanja mladih

U Crkvi nema periferije, jer gdje je Krist sve je središte, tako glasi odgovor pape Benedikta XVI. na pitanje koje mu je dvoje mladih "s periferije" uputilo u Loretu. U sklopu programa susreta nekoliko je mladih, naime, imalo priliku Papi izravno postaviti pitanja za koja smatraju da su za njih od egzistencijalne važnosti. Tako je prvo pitanje uputilo dvoje mladih koji su za sebe rekli da se osjećaju da su *bez prošlosti, bez perspektive i zato bez budućnosti.* Papa se složio s to dvoje mladih da je na periferijama teško napredovati, jer je sve koncentrirano u velikim centrima ekonomske i političke moći, gdje birokracije vladaju tako da se onima koji su na rubu društva zaista čini kao da su isključeni iz toga života. *Velike stanice života i društva koje mogu činiti centre i na rubu društva su razbijene. To, nažalost, prije svega vrijedi za obitelj koja bi trebala biti središte susreta različitih naraštaja i gdje se uči živjeti, no koja je razbijena i nalazi se u opasnosti. No, što je to stanje izraženije, to više moramo činiti sve što je u našoj moći da obitelj bude živa i da i danas bude živa stanica i središte u periferiji,* rekao je Papa, dodajući da i župa mora pomoći da se izgrade centri u periferiji.

U svojim odgovorima na pitanja mladih Papa se dotaknuo i odnosa između mladih i Crkve. *Danas je teško govoriti mladima o Bogu, a još više o Crkvi, jer oni vide Boga koji zapovijeda i brani,* rekao je Papa. *Pred tim poimanjima Crkve pozvani smo učiniti vidljivom živu Crkvu, iz koje izvire radost življenja,* rekao je Papa. *Zapovijedi, dodao je, nisu ograničenja već putovi koji nas vode prema punini života, pozvani smo jedan drugom pomagati pronaći Božje lice,* zaključio je Papa. /IKA/

Molitveno
bdjenje
s Papom

Svečanom misnom slavlju kojega je Papa s mladima proslavio u nedjelju 2. rujna prethodilo je i molitveno bdjenje u subotu 1. rujna. Papa Benedikt XVI. u subotu je popodne helikopterom otputovao iz Castel Gandolfa u Loreto, iz kojega je potom u automobilu pošao na zaravan Montorso kako bi došao do više od 300.000 mladih,

rađa iz susreta s Kristom

okupljenih u ovoj prigodi iz cijele Italije i brojnih europskih zemalja.

Zelim da do svih dopre ova moja riječ: Papa je blizu, dijeli s vama vaše radosti i vaše boli, prije svega dijeli nade koje su duboko skrivene u vašoj duši i za svakoga od vas moli od Gospodina dar ispunjenog i sretnog života, život pun smisla, pravi život, istaknuo je papa Benedikt XVI. u svojoj poruci koju je u subotu, tijekom molitvenog bdijenja u Loretu, uputio tisućama mladih. Papa je svim mladima predložio da prihvate nutarnji stav i povjerljivu predanost one mlade žene, koja je prije više od dvije tisuće godina izgovorila svoj "da" Ocu koji ju je izabrao da bude Majka Sina njegova. Otac ju je izabrao, rekao je Papa, jer je bila poslušna njegovoj volji. Poput nje, male Marije, neka svaki od vas, dragi mladi prijatelji, kaže s vjerom Bogu: Evo me, neka mi bude po tvojoj riječi. Danas je nažalost, nerijetko, ispunjen i sretan život, nastavio je Papa, za mnoge mlade tek puki san, ponekad gotovo neostvariv. Mnogi vaši vršnjaci gledaju u budućnost sa zabrinutošću i postavljaju si mnoga pitanja. Ali Benedikt XVI. ima riječ utjehe za sve: S ljubavlju i uvjerenjem ponavljam vama, mladima koji ste ovdje okupljeni, i po vama vašim vršnjacima iz cijeloga svijeta: Ne bojte se, Krist može ispuniti najdublje čežnje vašega srca. Stoga, ako svaki od vas ostane u jedinstvu s Kristom, moći će učiniti velike stvari. Eto zašto se, dragi mladi, ne smijete bojati sanjati otvorenim očima velike projekte kojima ćete širiti dobro i ne smijete dopustiti da vas obeshrabre teškoće. Krist vjeruje u vas i želi da možete ostvariti svaki vaš plemeniti i uzvišeni san o istinskoj sreći. Ništa nije nemoguće onome koji vjeruje u Boga i u njega se uzda.

/Radio Vatikan/IKA/Križ života/

U sljedećem broju *Zvonika* moći ćete pročitati više o dojmovima sa susreta mladih s Papom u Loretu, budući da su među ostalim, iz Subotičke biskupije na ovom susretu bili i Petar Gaković i Jelena Mlinko.

Tribina mladih: 16. 09. 2007.

Predavač : **mr. Mirko Štefković**

Tema: **Spojiti molitvu i djela**

Mjesto: **Katolički krug**

Vrijeme: **20 sati**

Misa mladih za mir: 5. 10. 2007.

Mjesto: **župa Sv. Križa (Dudova šuma)**

Vrijeme: **20 sati**

Nakana : **Za prijateljstva**

VIII. Čikerijada

Osma po redu Čikerijada održana je u subotu 30. kolovoza. Petnaestak mladih krenulo je u jutarnjim satima biciklima ispred župe Isusova Uskrsnuća u Subotici, dok su ostali mladi na Čikeriju stigli osobnim automobilima i autobusom. Nakon okupljanja poslije 9 sati, na Čikeriji je započelo sportsko-rekreacijsko druženje. Misno slavlje nakon toga predslavio je žednički župnik **vlč. Željko Šipek**, a mladima je za to vrijeme za ispovijed na raspolaganju bio tavan-kutski župnik **preč. Franjo Ivanković**. Druženje je potom nastavljeno na zajedničkom objedu te nastavkom sportsko-rekreacijskoga programa sve do poslijepodnevni sati. */Zv/*

Izabrana nova predsjednica Odbora Tribine mladih

Prvi Odbor Tribine mladih za novu školsku 2007./2008. godinu održan je 5. rujna u vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Roka. Sastav odbornika se promijenio, te su tako stariji članovi ustupili svoje mjesto mlađima. Tom su prilikom glasovali za novoga predsjednika.

Za predsjednicu Odbora Tribine mladih izabrana je **Nikolina Skočovski Bačić**, dok je za potpredsjednika izabran **Novica Miljački**. Njihova je zadaća voditi sastanke Odbora, organizirati tribine mladih i mise mladih za mir.

/N.S./

Stvarajmo novi Božji svijet!

Pobjednici "HosanaFesta 2007.", VIS *Proroci*, svojom pjesmom i nastupom oduševili su sve nazočne u punoj dvorani subotičke Hale sportova u kojoj su na već spomenutom Festivalu osim glavne osvojili još dvije nagrade – nagradu publike i nagradu za najbolji tekst. U razgovoru s njima doznajemo kako su doživjeli pobjedu, kako su se pripremali i kakvi su im planovi za budućnost.

Josipa Dević – autorica teksta za pobjedničku pjesmu Božji svijet i voditeljica VIS-a Proroci

ZV.: Osvojili ste nagradu za tekst pjesme koju je ove godine na HosanaFestu izveo VIS Proroci. Kako ste doživjeti taj uspjeh?

Josipa: Uistinu se rijetko događa da jedna skladba osvoji tri nagrade. Međutim, to govori o suglasju u ocjeni kvalitete skladbe. Tomu je pridonijela i pozitivna energija tijekom nastupa i vjerno prenošenje emocija od strane glavnih vokala. Bio je to trenutak kada je pjesma prestala biti sklad teksta i glazbe, već istinsko slavljenje Gospodina. Taj trenutak prepoznali su kako publika, tako i izvođači. O tekstu ne bih previše govorila osim da je dar od Boga za kojega zahvaljujem, kojega treba prihvatiti, njegovati i razvijati.

ZV.: Sami ste izrekli pozitivne emocije. Kako se to postiže na sceni?

Josipa: Najprije molitvom i međusobnim povjerenjem, a prijelomni trenutak je, mislim, bio nastup na BonoFest-u kada su osvojili vukovar-

sku publiku. O tomu govori podatak da je nekoliko domaćina iz Vukovara na HosanaFest došlo s organizatorom BonoFest-a, p. Ivicom Jagodićem, kako bi ih došli bodriti.

ZV.: Koliko dugo ste radili pjesmu "Božji svijet"?

Josipa: Željela bih naglasiti kako su iza VIS-a *Proroci* mjeseci rada. Konkretno, pjesmu "Božji svijet" počeli smo raditi u ožujku. Iza nas su sati uvježbavanja, studijskoga snimanja, a u konačnici i sama koreografija i priprema za nastup uživo, koje su trajale i do tri sata dnevno. Uspješni nastup na HosanaFest-u plod je toga rada. Posebno želim naglasiti kako glazbena obrada pjesme, studijska snimka i sudjelovanje na HosanaFest-u ne bi bili mogući bez pomoći darovatelja. Stoga, koristim ovu prigodu svima se zahvaliti na potpori, a uspjeh nam je utoliko draži što smo njime opravdali njihovo povjerenje.

O svojim dojmovima s HosanaFesta i prvom nastupu kao solisti, govorili su nam glavni vokali Boris Dević i Darko Temunović.

Boris: Probe su ponekad znale biti teške, ali su nam pomogle u pripremanju za HosanaFest. Imao sam pozitivnu tremu, ali je na kraju sve išlo lako. Vjerujemo jedni u druge jer zajedništvo rastjeruje strah. Zahvaljujem Bogu što ga svojim pjevanjem mogu slaviti. Volio bih kada bi svi koristili svoje darove koji su im od Gospodina dani, da uz pomoć njih stvaraju bolji svijet.

Darko: Kada sam saznao da ću biti jedan od dva glavna vokala na HosanaFest-u, bio sam veoma uzbuđen! Pred sam nastup imao sam veliku tremu, ali kad sam kleknuo i počeo pjevati, trema je istoga trenutka nestala. Jako sretan, za vrijeme pobjedničkoga nastupa, zahvaljivao sam Bogu. Čak i tjedan dana nakon našeg uspjeha, ljudi mi prilaze i čestitaju i hvale naš rad i trud. Mislim da je većina članova, kao i ja, shvatila kako možemo puno postići pjesmom, šireći na taj način Riječ Božju među mladima.

ZV.: Mogli smo vidjeti kako su se pred sam početak festivala Proroci povukli na zajedničku molitvu ...

Boris: Da, molitva je početak i kraj svih proba, snimanja, putovanja i nastupa.

Petar Gaković (glasnogovornik VIS-a Proroci)

ZV.: Kakve dojmove nosiš s ovogodišnjega HosanaFesta-a?

Petar: Sretan sam, dojmovi su nezaboravni, zahvaljujem na duhu zajedništva, kojega smo doživjeli slaveći Gospodina.

ZV.: Kakve su bile reakcije drugih izvođača na ovoliki uspjeh?

Petar: Siguran sam da su reakcije isključivo pozitivne. Družeći se na sv. misi, meditaciji, generalnim probama, pa i u gradu, rođena su nova prijateljstva, a neka od prije produbljena su.

Razgovor s pobjednicima "HosanaFesta 2007."

ZV.: Imate li kakvih planova za budućnost?

Petar: Želimo puno toga uraditi. Trenutačno nam je prioritet ozvučenje (mikrofoni, mikseta). Međutim, svoja sredstva nemamo, ali vjerujemo kako ćemo i za to naći rješenje. Za sada ovismo isključivo o darovateljima.

Marija Vidaković (vokal)

ZV.: Prokomentiraj nam razliku između prošlogodišnjeg i ovogodišnjeg HosanaFest-a?

Marija: Ove godine sam bila opuštenija i mogla sam više uživati u pjesmi jer nisam osjećala toliku odgovornost kao glavni vokal prošle godine. Ove godine sam imala i ulogu domaćina te sam mogla vidjeti festival i očima drugih sudionika i što njima znače duhovne šansone.

Jelena Bašić Palković (vokal)

ZV.: Kako si se osjećala za vrijeme samoga nastupa?

Jelena: Iako sam bila prateći vokal, imala sam veliku tremu, ali čuvši pljesak i potporu publike već kod izlaska na binu, trema je nestala. Pjesma me je toliko ponijela da sam u jednom trenutku shvatila da pjevamo kraj pjesme.

O nastupu na HosanaFest-u govorili su i instrumentalisti Vladimir Lišić (ak. gitara) i Vlado Kovač (bongosi) koji su istaknuli:

Vladimir L.: Svačiji trud, glas i instrument jednako je bitan i drago mi je što smo zajedničkim naporom i tru-

dom na Festivalu oduševili publiku i ostale izvođače.

Vlado K.: Najfascinantniji dio mi je bio sam kraj Festivala kada smo zajedno sa svim izvođačima izveli pobjedničku pjesmu. Tada smo Boga slavili kao velika zajednica.

Karolina Stantić i Martina Dulić (vokali)

ZV.: Kako ste kao najmlađe članice VIS-a Proroci doživjele prvi zajednički nastup?

Martina: Bilo je jako lijepo! Publika me je oduševila. Kao solistica već imam iskustva, ali ovo je ipak bio posebni osjećaj zajedništva.

Karolina: Tremu mi je razbila publika. Sretna sam što sam članica Proroka! S obzirom da imam iskustva na sceni, dobro sam se snašla i u koreografiji.

Novica Miljački (vokal)

ZV.: Što Proroci rade kada ne nastupaju na festivalima?

Novica: Ono što je stalno u našem programu jesu mise za mlade, tribine mladih, animiranje sv. misa u svim župama gdje nas župnici pozovu i kojima se uvijek se rado odazivamo, zatim Čikerijada, a od ove godine i veliki Križni put.

ZV.: Među Prorocima ima i radnika, a ti si jedan od njih. Kako uspijevaš uskladiti probe i posao?

Novica: Prilično je teško uskladiti termine proba, jer među članovima ima i učenika, studenata i radnika (i van

Subotice). Svatko od njih ima druge obveze, osim osnovnih. Međutim, kada se nešto doista voli i radi srcem, rješenje se uvijek pronade.

Noemi Toth (flauta i vokal)

ZV.: Što je tvoja uloga u VIS-u Proroci?

Noemi: Pohađam dva odsjeka - srednje Muzičke škole. U Prorocima sviram flautu što mi pomaže osloboditi se treme, a to su mi ujedno i dodatni sati sviranja i pjevanja i uvježbavanja scenskoga nastupa.

David Anišić (klavijature)

ZV.: Reci nam nešto o HosanaFest-u.

David: Bit ovoga Festivala, po meni, nije u nagradama i pobjedi, već u novim poznanstvima i novim pjesmama stvorenim za veličanje Gospodinova imena. Nagrada dolazi samo kao znak da smo na dobrom putu i poticaj za dalji rad.

ZV.: Budući da pripremaš instrumentaliste VIS-a Proroci, kako teku pripreme?

David: U dogovoru nabavljamo nove pjesme, akorde i note, biramo ih i učimo. Ponekad imamo posebne probe za instrumentaliste, da bi na zajedničkim probama već bili spremni.

Nikola Bašić (ak. gitara)

ZV.: Vaš nastup je bio veoma upečatljiv. Dakako, on je doprinio i vašoj pobjedi. Uputi nas malo u tijek osmišljavanja i nastanka koreografije za pjesmu Božji svijet.

Nikola: Samu ideju za koreografiju dobio sam jednu večer, sjedeći u mračnoj sobi i slušajući bezbroj puta Božji svijet. Imao sam zamisao vizualno dočarati kontrast između prve dvije kitice, što smo na kraju, po mom mišljenju i uspjeli. Moram naglasiti da, iako je ideja bila moja, svatko od članova Proroka je sudjelovao u sastavljanju koreografije, dok smo ju uvježbavali na probama. Birali smo uvijek najbolji prijedlog i na taj način smo kroz timski rad uspjeli sastaviti veoma kreativan i zanimljiv nastup.

VIS "Proroci" u Vukovaru

Na početku...

Dragi čitatelji! Počeci (školske godine, tjedna, dana) divna su prigoda da, okrijepljeni, počnemo iznova: uvijek ponovno iz početka! Želimo biti vrijedniji, pobožniji, bolje ljubiti svoje bližnje. Počnimo - s Biblijom! Uvijek i ponovno Božja Riječ oživljava - ne propustimo to, a neka nas potakne i maleni "Dnevnik jedne Biblije" na ovoj stranici. Ljetos smo se bar malo tjelesno okrijepili, ali duhovna obnova je samo jedno: sakrament pomirenja i euharistija! Sve to već znamo, iskusili smo, ali tako često živimo kao da to ne postoji, kao da ne znamo da DRUGOGA PUTA NEMA! Ne dopusti-mo si živjeti mimo Božjeg zagrljaja i nježne Mu ljubavi... © *vh*

Varšavska deklaracija kongresa obitelji

Na IV. Svjetskom kongresu obitelji održanom u Varšavi u svibnju ove godine s temom "Naravna obitelj - proljeće za Europu i svijet" sudjelovalo je preko 3.300 aktivista za dobro obitelji iz više od 60 zemalja. Sadržajno bogat i kvalitetan program Kongresa zaključen je donošenjem Varšavske deklaracije koja sažimlje smisao, ciljeve i zaključke ovog važnog međunarodnog događaja i pokazuje da u svijetu ima dovoljno onih koji drže do naravnog braka i obitelji, osnažujući nadu u budućnost unatoč svim izazovima i problemima s kojima se obitelj danas suočava.

Poruka je svim obiteljima svijeta:

Ne bojte se! Budimo kao jedan! Budimo znak nade! Ohrabrujmo jedni druge i donosimo sreću i radost. Nadahnimo nadom sve ljude, omogućujući im da doprinesu "proljeću" Europe i svijeta. Mi se posvećujemo tom prekrasnom zadatku.

"Mi sudionici Kongresa opredjeljujemo se štiti istinu o obitelji, podsjećajući na njenu naravnu bit kao zajednice ljubavi i života, koja posjeduje vlastita neotuđiva prava kao što je napisano u Povelji o pravima obitelji." Nakon zahvale svim vjerskim zajednicama koje potvrđuju ove istine, sudionici su zahvalili Bogu za učenje pape Ivana Pavla II. o Božanskom naumu za

brak i obitelj, ljubavi unutar obitelji te o zaštiti života, kao i za njegove molitve i patnje na tu nakanu, te papi Benediktu XVI. koji nastavlja svjedočiti istinu o životu i obitelji i svima koji služe obitelji i štite je: "Hvala svakoj brižnoj obitelji kao stvarnom znaku nade u modernom svijetu i hvala svim supružnicima, očevima i majkama koji predano vole i skrbe za svako dijete."

Deklaracija poziva: Crkvu i ostale vjerske zajednice da proglase istinu o životu, braku i obitelji, potvrđujući obitelj kao prvu zajednicu vjere i školu svih poziva; sva vladajuća i politička tijela da se u politici zalažu za obitelj kao temeljno i neotuđivo društveno dobro, kako bi služila svojim državama. Poziva ih da štite svako ljudsko biće od začeca do prirodne smrti, da ističu odgoj djece kao temeljno pravo roditelja, da štite mlade ljude od erozije morala te da promiču ekonomska rješenja koja će omogućiti dostojne uvjete života za sve. Predlažu da se 2008. godina proglasi GODINOM OBITELJI. Sve građane dobre volje zovu priložiti svoje znanje na službu obitelji, zdravstvene djelatnike da podrže slobodu savjesti i vjerno štite ljudski život, osobito najslabiji i najugroženiji; novinare da služe istini, ostanu objektivni, otkriju stvarne prijetnje i potrebe obitelji te ponude mladima pozitivne vrednote za ljudski razvoj. Mlade pozivaju tražiti mudrost, birati život, sačuvati svoja srca i tijela te rasti u istini i vjernoj ljubavi, a sve ljude dobre volje biti jedno s obiteljima i pomoći im obnoviti nadu i pružiti konkretnu pomoć kad nastupe teškoće.

(prema: www.obitelj.hbk.hr)

Uz početak škole

"ČUDO" PRIČE ZA LAKU NOĆ

Čitanje i slušanje priča, osobito onih "za laku noć" zbližava roditelje i djecu, ali i doprinosi boljim ocjenama u školi. Roditelji koji svojim malenima čitaju prije spavanja, trebali bi taj običaj zadržati i kada njihovi mališani krenu u školu: psiholozi kažu da obostrana navika čitanja i slušanja ne samo što zbližava obitelj nego kod osnovaca pridonosi boljim ocjenama i većoj koncentraciji na satu ili za vrijeme pisanja domaćih zadaća.

Dokazano je da djeca kojoj roditelji prije spavanja čitaju bajke, basne ili priče na školskim testovima kao i na općim testovima inteligencije u kasnijem životu ostvaruju mnogo bolje rezultate nego njihovi vršnjaci. Djeca od

malena navikla na knjige, kao tinejdžeri nemaju problema s učenjem i

čitanjem lektire, nego štivu pristupaju sa znatiželjom i razumijevanjem, pri čemu, naravno, dobivaju i bolje ocjene. "Priče za laku noć" imaju dugoročni učinak na psihu i kognitivne sposobnosti djeteta: djevojčice i dječaci koji slobodno vrijeme, umjesto uz TV pro-vode uz knjigu, kao odrasli postizu izvrsne socijalne kontakte i poslovne uspjehe, a imaju i bogat rječnik i široko opće znanje.

Psiholozi savjetuju roditeljima ustrajati na kupovini knjiga i odvajanju slobodnog vremena kako bi svojoj djeci putem druženja i čitanja omogućili sretniji život. Glas mame i tate ne može zamijeniti tuđi glas sa trake, pa djeci treba čitati kako bi kad odrastu s njima imali što više dragocjenih trenutaka...

MALE MUDROSTI

Dnevnik
jedne Biblije

20. 1. Tjedan je mirno prošao. Prvih večeri Nove godine moj vlasnik me redovito čitao, ali izgleda da je sada opet sve zaboravio.

16. 2. Danas je bilo proljetno čišćenje. Zajedno s drugim stvarima i ja sam očišćena od prašine i opet stavljena na svoje staro mjesto.

26. 3. Nakon doručka upotrijebio me moj vlasnik. Gledao je neka mjesta za uskrсну čestitku.

8. 5. Danas je naporan dan. Moj vlasnik je pošao na studentski dan o Bibliji. I morao je tražiti poglavlja i retke, ali ih većinom nije pronalazio iako već stoljećima stoje na svom mjestu.

1. 7. Zajedno s odijelom sam spakirana u kovčeg. Čini mi se da se spremaju na godišnji odmor.

10. 7. Još sam uvijek u kovčegu, iako je iz njega već sve izvađeno.

20. 7. Opet sam kod kuće na starom mjestu. Prilično naporno putovanje. Ne vidim razlog, zašto sam putovala, jer nisam upotrebljavana.

10. 8. Danas me uzeo moj vlasnik. Pisao je prijatelju i tražio prikladnu rečenicu da izrazi sućut u povodu smrti njegovog oca.

30. 8. Danas je moj vlasnik ponovno očistio prašinu. (priča s Interneta)

Niz predavanja o Bibliji za studente koji nisu teolozi uvodi njemačko Sveučilište Erlangen, a uvođenje novog predmeta opravdava se činjenicom kako se u europskoj literaturi i umjetnosti susreće čitav niz biblijskih motiva koje je nemoguće razumjeti bez poznavanja Starog i Novog zavjeta. Pri uvođenju novoga predmeta osobito se mislilo na useljenike. Predavanja žele dati doprinos dijalogu među kulturama, te se osobito žele usredotočiti na sličnosti i razlike između kršćanske i židovske Biblije i Kur'ana.

za život: POMOĆ TRUDNICAMA

Sanja: Moji su od početka bili protiv mog današnjeg supruga, tako da im o trudnoći nisam ništa govorila. Sve me je to mučilo, a onda sam nenadano u svojoj neodlučnosti došla do gospođe Bosiljke Bačura i povjerila joj se. Ona me je saslušala i objasnila što bi za moj budući život značio abortus. Još uvijek sam bila neodlučna, a ona mi je rekla da ukoliko budem rodila bit će mi teško, ali će vremenom sve doći na svoje mjesto..... Drugi dan nakon porođaja došli su mi u posjet suprug, moja mama i vjenčana kuma. Svi su plakali od sreće, a rođenje mog sina izbrisalo je sve netrpeljivosti i nesuglasice između mojih roditelja, supruga i svih ostalih. Što se mene tiče, bila sam presretna kad sam ih vidjela, pogotovo supruga, koji je tada iskazivao svu svoju nježnost, ljubav i dobrotu. U tišini bolničke sobe držala sam na rukama svog malog anđela i plakala od sreće, ali i od griznje savjesti i od bola, pri samoj pomisli da sam vrlo lako mogla ubiti najvrijednije što je Bog podario ženi da donese na ovaj svijet: "Malog anđela". (www.djetesce-na-sunasce.hr)

CENTAR ZA POMOĆ TRUDNICAMA "DJETEŠCE NA SUNAŠCE"

poziva:

**ŽENE I DJEVOJKE! AKO STE U NEVOLJI RADI SPOZNAJE
DA JE U VAMA ZAČETO DIJETE, DOĐITE ODMAH ILI NAZOVITE!
MOŽEMO VAM POMOĆI DUHOVNO I MATERIJALNO!**

U našim krajevima također uviđamo potrebu za nekom vrstom katoličkog obiteljskog savjetništva, centra za pomoć bračnim parovima, centra za pomoć trudnicama i majkama... Molimo Gospodina, Stvoritelja i Čuvara života da nas sve nadahne tražeći način kako što više biti na pomoć bližnjima i na slavu Božju!

vh

protiv života: PREBLAGE KAZNE
ZA PEDOFILE U SRBIJI

Pedofilija (grč *paidós* - dijete + *filéo* - volim, ljubim) je spolna nestranoš prema djeci istog ili suprotnog spola.

Treći općinski tužitelj u Beogradu Gordana Čolić kaže: - Mi kao sudije i tužitelji nemamo mnogo mogućnosti, vezani smo lošim zakonskim rješenjima. Kazne su izuzetno blage - za nedozvoljene spolne radnje su novčane ili do 3 godine zatvora. Također navodi kako nisu osigurani ni materijalni uvjeti zaštite oštećenih maloljetnih žrtava pedofilije (snimanje iskaza, zaštita od suočavanja s napasnikom na suđenju...).

Ljudi koji rade na SOS telefonu za djecu žrtve nasilja tvrde kako je najbitnija mjera prevencije širenja pedofilije u Srbiji pooštavanje kazni: - Sami sudski procesi su izuzetno mučni za žrtve, koje užase preživljavaju iznova na bezbroj saslušanja, suočavaju se s pedofilom i često bezdušnim naporima da se dokaže da dijete laže. Suđenja traju i godinama, a presude su često oslobađajuće ili s minimalnim kaznama, što je demoralizirajuće - kaže Lada Protić iz SOS službe. Ona kaže da su kod nas u 90 % slučajeva pedofili bili susjedi, rođaci i obiteljski prijatelji, tako da često izostaju čvrsti dokazi.

U svijetu su kazne rigorozne. U SAD pedofili se kažnjavaju doživotnom robijom, u Danskoj, osim kazne, primjenjuje se kemijska kastracija, u Norveškoj hormonske injekcije za potpuni pad potencije, uz ugrađivanje čipa kako bi policija stalno mogla pratiti kretanje pedofila. U Velikoj Britaniji kazne su drastične, a građani u policiji mogu lako dobiti informaciju stanuje li u njihovom susjedstvu registrirani pedofil, dok je u Francuskoj predsjednik Nikola Sarkozy nedavno najavio primjenu oštrijih mjera (specijalne klinike za liječenje i kemijsku kastraciju).

(prema: "Blic")

Slavko Večerin
bački župnik
od 1985. do 1991.

Slavko Večerin je rođen na Paliću 6. lipnja 1957. godine. Nakon osnovne škole i gimnazije u Subotici, od 1977. do 1983. završio je studij bogoslovlja na Bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Za svećenika je zaređen u Subotici 14. kolovoza 1983. godine. Odmah je postao kapelan u Somboru – Presveto Trojstvo, gdje je ostao do 1985. godine, kad je imenovan upraviteljem župe svetoga Pavla u Baču, u Tovariševu i Deronjama. Župu je preuzeo u dobi od 28 godina. Na dužnosti bačkog župnika je ostao do 8. srpnja 1991. godine, kad je imenovan duhovnikom subotičkog sjemeništa Paulinum, arhivarom biskupske pismohrane. Zatim je 1994. godine imenovan biskupijskim tajnikom. Bio je član Prezbiterskog i Liturgijskog vijeća Subotičke biskupije. Godine 1995. imenovan je bajmočkim župnikom, biskupskim savjetnikom. Od 28. studenog 2005. godine uz dužnost bajmočkog župnika obnaša i dužnost generalnog vikara Subotičke biskupije. Na prijedlog subotičkog biskupa, **dr. Jánosa Pénzesa**, 15. veljače 2004. godine biskup Váca **dr. Miklós Beer** ga je izabrao i postavio naslovnim opatom Blažene Djevice Marije od Ákosmonostora. Od Svete Stolice Slavko Večerin je odlikovan naslovom Prelata Njegove Svetosti. I dalje obnaša dužnost bajmočkog župnika.

Željko Augustinov
bački župnik
od 1991. do 1998.

Željko Augustinov je rođen u Vajskoj 21. ožujka 1948. godine. Nakon ispita zrelosti u subotičkom sjemeništu Paulinum, sveto bogoslovlje je studirao od 1967. do 1974. godine u Rijeci. Za svećenika je zaređen u Subotici na Petrovo 1974. godine. Obavljao je dužnost župnog vikara u župi Bački Monoštor do 1978. godine, kad je preuzeo upravljanje župe Futog s filijalama: Bački Petrovac, Kisač i Rumenka. Svake je nedjelje služio svetu misu u tri crkve. Starao se i o katolicima u

Bački župnici vi.

Begeču i Magliču. Od 1984. go 1986. godine bio je imenovan futoškim župnikom. Od 1986. do 1991. godine je bio župnik u Bačkom Bregu. U Bač je došao za župnika u dobi od 43 godine, nakon što je msgr. Slavko Večerin 1991. godine premješten u Suboticu za duhovnika sjemeništa. Tako je Željko Augustinov postao bačkim župnikom i upraviteljem župa Tovariševu i Deronje 8. srpnja 1991. godine. U Baču je služio u teškim ratnim godinama, tamo je sa svojim vjernicima proživljavao i bombardiranje Vukovara. U Baču je djelovao do 12. kolovoza 1998. godine, kad je premješten za župnika u Sontu i Prigrevicu. U tim je župama ostao sve do kolovoza 2007. kad je radi bolesti zatražio mirovinu, te se povukao u svećenički dom Josephinum u Subotici.

Miroslav Orčić
bački župnik
od 1998. do 2006.

Miroslav Orčić je rođen u Subotici 14. rujna 1963. Sveto bogoslovlje je studirao u Zagrebu od 1982. do 1988. godine. Za svećenika je zaređen u Subotici na Petrovo 1988. godine. Poslije Mlade mise bio je župni vikar u Bajmoku do 1989. godine, kad ga je biskup premjestio za župnog vikara u središnju novosadsku župu Imena Marijina. U Novom Sadu je djelovao do 12. kolovoza 1998. godine, kad ga je biskup, kao 35-godišnjaka, imenovao bačkim župnikom i upraviteljem župa u Deronjama i Tovariševu. Na dužnosti bačkog župnika Miroslav Orčić je ostao do 10. srpnja 2006. godine, kad ga je biskup radi njegove bolesti premjestio u svećenički dom Josephinum u Subotici. Miroslav Orčić iz svećeničkog doma pomaže župnicima onoliko koliko mu to njegovo oronulo zdravlje dopušta.

Josip Štefković
upravitelj bačke župe
od 2006. godine

Josip Štefković je rođen u Subotici 17. srpnja 1976. godine. U subotičkoj biskupskoj gimnaziji je položio ispit zrelosti, a teologiju je studirao u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 2002. godine u subotičkoj stolnoj bazilici svete Terezije. Budući da je to i njegova župna crkva, tamo je 7. srpnja iste godine proslavio i Mladu misu. Prvo njegovo kapelansko mjesto bila je Ada, gdje je kao župni vikar djelovao od kolovoza 2002. do kolovoza 2004. godine, kad ga je biskup premjestio u župu Imena Marijina u Novom Sadu. Subotički biskup dr. János Pénzses je 10. srpnja 2006. godine imenovao novosadskog kapelana Josipa Štefkovića upraviteljem župa Bač, Plavna, Bačko Novo Selo, Tovariševu i Deronje. Josip Štefković je s punih 30 godina preuzeo bačku župu i prvi je bački župnik, koji osim bačkom, upravlja i župom Plavna i Bačko Novo Selo.

Najmlađi bački upravitelj župe bio je **Franz Leh**, koji je s 25 godina, 1923. godine, stao na čelo župe. Za njim slijedi prvi svjetovni svećenik koji je stajao na čelu župe, **dr. Stipan Ranić**, koji je župom počeo upravljati s 27 godina. Njegov nasljednik **Imre Győri** imao je 31 godinu kad je stao na čelo župe. **Stjepan Beretić** je 1977. godine postao upravitelj župe s 30 godina, a tako i sadašnji upravitelj župe, Josip Štefković, koji je 2006. godine preuzeo bačku župu. Najstariji bački župnik je bio **Matija Trškić**, koji je župu preuzeo u dobi od 57 godina. **Dr. Stipan Tumbas** postao je bačkim župnikom kad mu je bilo 55 godina.

HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU

od 24. do 31. listopada/oktobra

Cijena je 750 eura s time da se ovdje uplati 400 a u Izraelu 350.
Prijaviti se u Radio Mariju ili na telefone 063/385-260 ili 063/385-290.
Primanje prijava dok se ne napuni grupa (45 osoba).

Piše: dr. Andrija Kopilović

Sibiu potiče na zajedništvo

Neizmjerne sam zahvalan Bogu što sam mogao biti jedan od sudionika III. ekumenskog sabora u Sibiu od 4. do 9. rujna ove godine. Ponajprije, Sibiu je grad u središnjem dijelu Rumunjske i proglašen je europskim gradom kulture. Uistinu je doživljaj naći se u gradu gdje u krugu od jednog kilometra u središtu grada stoji veličanstvena pravoslavna katedrala, katolička crkva, evangelička katedrala i baptistička crkva. Već sljedeći "prsten" grada su ponovno po pet-šest župa spomenutih crkvenih zajednica. Usred grada postavljen je ogroman šator koji me podsjetio na šator susreta kojega je Bog "razapeo" usred zajednice Izabranog naroda. U šatoru je bilo 2500 sjedećih mjesta. Na povišenom mjestu se događao susret.

Događaj susreta

Prvo što bih istaknuo kao najdublji doživljaj je događaj susreta kao takvog. Kršćani su se susreli kao braća i sestre, katolici, pravoslavci, anglikanci, protestanti. Ni jednoga časa nije se pojavila sumnja da nismo braća i sestre. Tih 2500 ljudi, uistinu su doživjeli jednu Kristovu Crkvu. Krist, Svjetlo svijeta, koji rasvjetljuje svakoga čovjeka, obasjao je sve nas. Ono što je Krist učinio je dar Duha Svetoga, kojega smo osjetili da je trajno prisutan i da nas objedinjuje u dva bitna osjećaja. Jedan je strahovita bol radi naše podijeljenosti, s druge strane neizmjerne nada na putu sigurnog jedinstva.

Duh molitve

Svjesni te dvije datosti, ono što sam doživio, a osobito želim istaći na drugom mjestu je duh molitve. Zamislite, svaki dan smo se susreli s nebrojeno puno tema i zadataka, a ipak smo svako jutro odvojili sat i pol vremena za zajedničku molitvu. To je posao! Zajedno moliti i to svi na isti način. Jest da je prvi dan bio malo naglašeniji kao katolički, drugi kao pravoslavni, a treći kao protestantski, ali su molitve i razmatranja, pjesme i šutnja govorili o stvarnom jedinstvu obraćanja Bogu. Tako obogaćeni mogli smo otvorena srca slušati predavanja

kardinala, patrijarha, poglavara Crkva, kao i predsjednika države. Svi su oni bili nadahnuti i dotakli su sve pri-sutne.

Suodgovornost jednih za druge

Treće što bih istaknuo je ovaj puta jaka, naglašena svijest odgovornosti jednih za druge. Nikada nisam u životu osjetio tako snažnu odgovornost katolika za pravoslavce, pravoslavaca za katolike, protestanata za jedne i druge i obratno. Stoga su naša večernja hodočašća i bila u raznim crkvama, da bi podijelili tu suodgovornost jednih za

Temeljna poruka ekumenskog sabora: Moliti i činiti, autentično živjeti Evanđelje i biti svjetlom!

druge. Dok nas je rana razjedinjenosti boljela, tješila nas je činjenica zajedništva. Dok su političari koji su posjetili Sabor tražili od nas evanđeosko svjetlo za spas Europe, postajali smo svjesni da jedino Crkve mogu "vratiti dušu" Europi. Kako? Svakako kao Božja duhovna snaga – snaga Evanđelja. To Evanđelje je i nas mijenjalo. U pojedinim trenucima je zanos bio ganutljiv do te mjere da smo s Petrom na Taboru ponovili: "Dobro nam je biti ovdje..." Krist nam se objavio u svom svjetlu preobraženja, a mi smo svih šest dana uživali ljepotu Tabora. Znamo da nam se vratiti s Tabora u život, pa i to znamo da nas čeka križni put, pa i samo razapinjanje, ali znamo još više da nakon toga slijedi Uskrsnuće.

Kršćanin je djelatnik ekumenizma

U Sibiu sam doživio, i to je moje četvrto iskustvo, da se više ne može biti autentičnim kršćaninom, a da se ne bude i ekumenski otvorenim djelatnikom. Kako reče mons. Paglia: "...dijalog nema alternative".

Znam da ste bili na III. europskom ekumenskom saboru u Sibiu. Kako biste saželi svoje doživljaje i poruku?

S.S., Novi Sad

Poruka odgovorne obveze: naviještati Krista

Konačno, *peto* je sama poruka kojom je završio III. ekumenski Sabor: Poruka sadržava deset točaka odgovornosti na koje se obvezujemo: na prvome mjestu je potreba "naviještati Krista kao svjetlo i Spasitelja svijeta", zatim nastaviti teološki dijalog te na svim razinama povećati prigode za zajedničke molitve i ekumensko obra-zovanje. Osim toga, potiče se zajedničko zauzimanje kršćana za mir, pravdu, borbu protiv siromaštva, očuvanje prirode, poštivanje manjina. U poruci

je izražena zabrinutost zbog ponovno-ga naoružanja. Nasilje i terorizam u ime religije su poricanje religije – stoji u poruci. Također je veoma važna tvrdnja da "svako ljudsko biće, stvoreno na sliku i priliku Božju, zaslužuje jednako poštovanje i ljubav, bez obzira na vjeru, kulturu, dob, rod ili etničko podrijetlo, od začetka do prirodne smrti".

Kad saberemo rezultate III. europskog ekumenskog sabora, vidimo da su na saboru postignuti pozitivni rezultati, jer su na površinu isplivala identična mišljenja o gotovo svim pitanjima o kojima se raspravljalo. Naravno, razlike nisu prikrivane niti zanemarivane. Zadatak je sabora bio stvoriti novo ozračje među kršćanima, vjerujemo da je u tome apsolutni uspjeh. U subotu popodne, također i nedjelju dopodne, svi su bili oduševljeni jer su se uvjerali kako kršćani mogu biti zajedno, premda se još ne slažu u brojnim pitanjima, da mogu zajedno djelovati u brojnim područjima. Čini mi se da je to temeljna poruka ekumenskog sabora: Moliti i činiti, autentično živjeti Evanđelje i biti svjetlom!

Misa za stare i bolesne na Bunariću

Na dan Bunaričkoga proštenja, u nedjelju 26. kolovoza slavljen je u ovom Svetištu poslijepodnevna sveta misa za sve stare, bolesne i nemoćne osobe.

I ove je godine Caritas sa svojim radnicima, volonterima i podmlatkom dočekivao i pomagao svojim štíćenicima prigodom dolaska na Bunarić. Riječ je o ljudima koji rado dolaze na hodočašće našoj majci, Gospi od Suza na Bunarić, zahvaliti joj tom prigodom i izmoliti od nje zagovor kod Isusa, ustrajnom strpljivošću i izdržljivošću unatoč svih boli i nevolja. Misu i propovijed održao je palički župnik vlč. József Leist. Njegova propovijed bila je puna ljubavi prema svim nazočnim štovateljima "Gospe od Suza" (Bunaričke Gospe). Mnogi su tom prigodom pristupili sakramentu ispovijedi i pričesti.

Proslavljeno priznanje PRO URBE i Biskupska povelja za rad

Radnici, volonteri i vanjski suradnici Caritasa proslavili su 3. rujna uručenje priznanja "Pro Urbe" koje je ove godine na Dan grada dodijeljeno direktoru Caritasa Subotičke biskupije, vlč. Istvánu Dobaiju, kao i Biskupske povelje za rad koja je dodijeljena Gizi Skenderović i dr. Tündi Bersek. Velika smo i složna obitelj Caritasa okupljeni oko stola, baš kao što je Isus okupljao apostole oko sebe.

Zahvaljujemo Bogu i našim pretpostavljenima što nam daju potporu, snagu i ljubav za dalji rad.

Roza Mikulić i volonteri Caritasa

In memoriam

SJEĆANJE NA MAJKU

Davne 1929. rodila se naša majka, u velikoj obitelji Prčić na Sivačkom putu. Mnoge lijepe uspomene vežu nas uz nju. Nedjeljom, prije nego što se teško razboljela, vodila nas je na piknike na Palić.

Marinko kaže da je iz korpe, samo za njega, uvijek vadila zrele banane, jer ih je on takve volio.

Marija se sjeća da ju je svaki put poticala da slaže hranu u koricama po čvrstoći, boji i prema svom ukusu.

Josip je i dan danas uvjeren da je sasvim ozbiljno razmotrila njegov prijedlog da u korpu stavi i kolačiće od blata koje je on napravio, dok je Antonija mrvila hranu što je više mogla kako bi joj na kraju obroka dozvolila da ostacima hrani mrave, ribe i golubove.

Majkin sladoled je bio nadaleko poznat! I dok se jedni sjećaju njegovog ukusa, drugi opisuju njezin stručno izabrani pribor za jelo.

Teško je zamisliti da je ona ikad bila išta drugo osim naša majka, ali pretpostavimo da je morala pozabaviti se i vlastitim životom prije nego što smo se pojavili MI.

Priča se da je puno putovala: Jeruzalem, Rim, Pariz... Pričala je nevjerojatne priče o čudesnim ljekovitim izvorima i svecima te je stalno izvlačila neke slike, kamenčiće a sve je potkrepljivala svojim živim uspomnama.

Imala je vrt koji je s didom njegovala. Na dan njihove pedesetogodišnjice braka saznali smo da je didu upoznala na "igranci". Toliko od nje!

Nikad nas nije opterećivala svojim mislima ili problemima nego je na prvo mjesto stavljala naše trbuhe i živote.

Dugo se nije žalila na svoje bolove, već je tražila od Ivana da ponovno ispriča priču koju je čuo na satu engleskog ili je jednostavno zadovoljno promatrala svoju obitelj.

Puno će nam nedostajati!

S ljubavlju i zahvalnošću, njeni unuci

**ANTONIJA VACI rođ. Prčić
(1929.-2007.)**

U subotu, 25. kolovoza, uoči početka bdjenja na Bunariću na koji je redovito hodočastila pa i u bolesti, Gospodin je pozvao k sebi ovu pobožnu patnicu da je pridruži radosti anđela i svetih na čelu s Gospom koju je ona toliko štovala i koju je danomice molila i častila molitvom Krunice.

Pri punoj svijesti, par dana prije svoje smrti, zamolila je da joj dođe svećenik i podijeli joj svete sakramente.

Pokopana je u obiteljsku grobnicu na "Kerskom groblju" u Subotici. Sprovođne obrede predvodio je njezin župnik preč. István Dobai, koji joj je desetak godina za Prvi petak nosio svetu pričest koja joj je bila velika duhovna okrepa i utjeha u teškoj bolesti. Uz župnika u sprovednim obredima sudjelovali su i svećenici, prijatelji obitelji, mons. Bela Stantić, mons. Marko Forgić, dr. Oskar Čizmar i preč. Andrija Anišić koji je održao prigodnu homiliju. On je istaknuo njezinu vjeru i pobožnost te strpljivo nošenje teškoga životnoga križa. Također je spomenuo i velikodušnu ljubav njezinog muža koji ju je nježno dvorio u njezinoj bolesti a morao ju je i hraniti i prati. Ta dvorba je doista bila dirljiva, istaknuo je preč. Anišić, hvaleći ljubav i pažnju i ostalih članova njezine obitelji.

Obitelj Vaci zamolila je rodbinu i prijatelje da umjesto cvijeća na mamin grob daju svoj prilog za gradnju bogoslovije "Augustinianum" u Subotici, a sami su kod majčinog groba svakom darovali cvijet koji su svi prisutni stavili na njezin grob. Zahvaljujući im na tom gestu ljubavi preč. Anišić je naglasio da stavljanje cvijeta na grob označava naš oproštaj od nje i naš poljubac toj pobožnoj ženi i velikoj patnici. Ujedno je naglasio kako je ta gesta stavljanja jednoga cvijeta na grob pokojnika svjedočanstvo da se može vrlo lijepo i dirljivo oprostiti od pokojnika i ukrasiti grob i na taj način bez nepotrebnog trošenja novca na skupo cvijeće koje uvene za par dana. /A. A./

S ljubavlju, molitvom i nadom u vječni život, sjećaju je se zahvalni za sve što je za njih učinila, njezini najmiliji:

Suprug: **Pajo**; sinovi **Stanko** i **Branko**; snahe: **Marica** i **Nevenka** te unučad: **Marinko**, **Josip**, **Marija**, **Antonija** i **Ivan**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kad poželite lepe stvari

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermerske u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"
 Subotica,
 Preradovičeva 4
 (u Bunjevačkom kotu)
 Tel: (024) 555-738
 Organizira:
 - svadbe,
 - rođendanska slavlja,
 - bankete i dr.
 Svakog dana: MENI RUČKOVI
 Posebno se preporučamo za
 organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
 nedjeljom zatvoreno

Toth optika
 Tel.: 551-045

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)
 Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
 Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška.
 Svaka pomoć nam je dobro došla.
 Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

**HORVÁT BUSINESS CENTER
 HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
 CROATIAN BUSINESS CENTER**

Nagymező u. 49.
 H. 1065 Budapest P.f. 468
 Tel: (36-1) 269-1301
 311-9200, 353-1501
 Tel/fax: (36-1) 269-1300

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
 Tel./fax: 024/553-567

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

SALAŠ
 ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
 tel. i fax: 024-561-553
 e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
 Jo Lajoša 4a
 tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
 radnim danom: od 9 do 19 sati
 subotom: od 9 do 12 sati

H čitaonica
 Hrvatska

**Svakodnevno možete čitati
 tisak, posuditi knjige i
 porazgovarati s prijateljima
 u Hrvatskoj čitaonici**

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21
 Ponedjeljak, srijeda, petak 10-14 sati
 utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
 Pentium
 računari

najpovoljnije

Panasonic KX-TC445

Mobilni **Gigaset A-180**

house1 **Klima uređaji**

www.millenniumgsm.co.yu
 Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

TippNet

**Internet provajding
 Prodaja računara
 Instalacija i održavanje računarskih mreža
 Pojedinačni i grupni kursevi**
 (Windows, Word, Excel, Internet)
 ☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
 e-mail: support@tippnet.co.yu

**NAMA JE DOVOLJNO
 DA ZNATE ZA NAS...**

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
 Telefon (danonočno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
 Telefon (danonočno): 024 / 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu
 E-mail: funero@funero.co.yu

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO - NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp., "Auto-Dan Z" d.o.o.
024/670-975
024/55-44-25
SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY
PIAGGIO **GILERA**

Radio Subotica
Radio Subotica
Szabadkai Rádió

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan
MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUCSKÉSZÍTŐ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKE - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
VI. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilni: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**

Subotica, Preradovićeveva 4
Tel: (024) 555-589

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA
VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj palijkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

Hirvivo
Katolikus hetilap
Aras: 12 dinar Ajánlatkészen
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
"APOLONIA"

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati
utorak i
četvrtak
8 - 12 sati
subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

GSALADI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

**Slušajte
Radio Suboticu
program**
na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 MHz FM - SUBOTICA
102,9 MHz FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeveva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

DUHOVNU OBNOVU

od 20. do 23. rujna
s početkom u 17 sati
u franjevačkoj crkvi vodi
fra IVO PAVIĆ, ofm

LJUTOVO – BLAGOSLOV KAMENA TEMELJCA NOVE CRKVE

U nedjelju, 23. 09. u 16 sati
subotički biskup
dr. Ivan Péntes
predvodit će misno slavlje
kod križa u centru Ljutova
i ujedno blagosloviti
kamen temeljac
za početak izgradnje
nove crkve Sv. Križa.

SVETA MISA I BLAGOSLOV ZA POČETAK ŠKOLSKE I VJERONAUCNE GODINE

26. 09. u 11 sati
u katedrali-bazilici
sv. Terezije Avilske u Subotici
za svu djecu i njihove učitelje
i vjeroučitelje

FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA HKC "Bunjevačko kolo"

četvrtak, 27. 09. u 20 sati
III. smotra
dječjih pjevača i zborova

petak, 28. 09. u 20 sati
VII. festival
bunjevački pisama

PROŠTENJE
SV. TEREZIJE AVILSKE
14. i 15. listopada
u katedrali-bazilici
nastupa zbor i orkestar
Krunidbene crkve iz Budima

40. međunarodni sajam turizma u Novom Sadu od 9. do 12. listopada

U okviru sajma po prvi puta
predstaviti će se sve
tradicionalne vjerske zajednice
u Srbiji,
među kojima i Katolička Crkva.
Iskorisite ovu
nesvakidašnju prigodu
i upoznajte mogućnosti
vjerskog turizma
u našim krajevima.

možete kupiti
u svim župnim uredima
po cijeni od 200 dinara

Uvaženi roditelji
iskoristite svoje pravo
i upišite svoju djecu
na katolički vjeronauk u školi.

Skupljaj si blaga koja vrijede na nebu: ljubiti,
odricati se, napuštati, slijediti ga, nositi njegov
križ, izgubiti svoj život – i imat ćeš neizmjereno
bogatstvo na nebu kada se vratiš kući.

KATIČA GABRIĆ
(1925.–2007.)

PERE GABRIĆ
(1958.–2007.)

Prije tri mjeseca rastali smo se od naše
mame Katice, a ubrzo potom, prije šest nedje-
lja u vječnost se preselio i njen sin a naš otac
i suprug Pere.

Sv. misa na 6 tjedana bit će u katedrali
Sv. Terezije Avilske 6. X. u 8,30 sati.

S tugom u srcu i molitvom da im Gospo-
din podari vječni mir i radost i s nadom u
ponovni susret s njima u vječnosti,
njihovi najmiliji: snaha i supruga Marija s
kćerkama Brankom, Ivanom i Mirjanom
kćerke i sestre Etuška i Marica sa sinom
Kristijanom.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)
Izdaje:
Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;
E-mail:
zvonik@tipnet.co.yu.
Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazzze 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Nada Sudarević,
Hrvatska riječ
www.Subotica.info

Rekolekcija na Paliću

Susret generacije u Adi

Nadbiskup Zollitsch u Subotici

Ekumenski susret u Sibiu

Proštenje na Hrvatskom Majuru

Čikerijada

tvoreno hrvatsko odeljenje u Gimnaziji

Sudionici povjesno-informatičkog

Procesija kraj pravoslavne kapele

Djeca u procesiji

**BUNARIĆ
2007.**

Pričest

Poljubac Gospi

Drugoplasirani

Vič. Marinko hvala za trud!

**HOSANAFEST
2007.**

Trećeplasirani

Pod budnim okom žirija